

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

MAGISTERSKÉ DÁLKOVÉ STUDIUM

2011 – 2013

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Rostislav Hainc

**Regionální rozvoj cestovního ruchu v České republice
(Střední Morava – Haná) – současnost a udržitelný rozvoj**

Olomouc 2013

Vedoucí diplomové práce: Doc. Ing. Lubomír Kmeco, PhD.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

DIPLOMA WORK – COMBINATION STUDIES

2011 – 2013

DIPLOMA WORK

Rostislav Hainc

**Regional Development of Tourism in the Czech Republic (Middle
Moravia Region – Hana) – Current Issues and Sustainable
Development**

Olomouc 2013

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Doc. Ing. Lubomír Kmeco, PhD.

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Olomouci dne 14. června 2013

Rostislav Hainc .....

Děkuji Doc. Ing. Lubomíru Kmecovi, PhD. za pomoc a cenné rady při zpracování této práce. Děkuji rodičům za důvěru, celé rodině za všestrannou podporu během studia a své přítelkyni za trpělivost.

Anotace

Diplomová práce se zabývá cestovním ruchem na Střední Moravě, konkrétně v regionu Haná. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Ve své teoretické části se práce zabývá vysvětlením pojmu regionální cestovní ruch, upřesňuje pojmy region, cestovní ruch aj. a charakterizuje regionální rozvoj. Zároveň specifikuje, jaký vliv má cestovní ruch na regionální rozvoj. V praktické části práce blíže charakterizuje vybraný zkoumaný region Haná, jeho kulturní specifika, primární a sekundární nabídku a ekonomické vlivy, které v regionu působí. Praktická část dále obsahuje analýzu názorů obyvatel regionu Haná a analýzu poptávky po cestovním ruchu v regionu. Výsledky těchto analýz jsou použity pro návrhovou část práce, ve které je řešeno odkrývání potencionálních příležitostí. Odkryté příležitosti by mohly vést k úspěšnému rozvoji cestovního ruchu a tím také k rozvoji regionu.

Klíčové pojmy

Cestovní ruch, region, regionální rozvoj, Střední Morava, Haná, turismus, cestování, vlivy, analýza, místní obyvatelé, návštěvníci.

Annotation

Diploma thesis deals with tourism in the Middle Moravia Region, specifically in the Region of Haná. The work is divided into two parts – theoretical and practical ones. In the theoretical part the work studies and explains the term regional tourism, more precisely describes terms such as region, tourism, etc and characterizes regional development. At the same time specifies, what kind of influence has tourism on regional development. In the practical part the work characterizes more closely chosen region of Haná for studies, cultural features of the region, primary and secondary offer and economical influences acting in the region. The practical part also contains analyses of inhabitants of the region Haná and analyses of regional demands. Results of these analyses are used in the proposal of the final work, where the uncovering of hidden opportunities is handled. Uncovered opportunities could lead towards the successful development of tourism and continuously contribute to the regional development.

Key words

Tourism, region, Central Moravia, Hana, tourism, travel, influences, effects, analysis, locals, visitors.

OBSAH

ÚVOD	9
1 Vliv cestovního ruchu na regionální rozvoj.....	11
1.1 Ekonomické vlivy cestovního ruchu	17
1.1.1 Vliv cestovního ruchu na zaměstnanost	18
1.1.2 Cestovní ruch jako faktor příjmů	19
1.1.3 Vliv cestovního ruchu na tvorbu hodnoty	20
1.1.4 Vliv cestovního ruchu na vyrovnání socioekonomické úrovně regionů	21
1.2 Mimoekonomické vlivy cestovního ruchu	21
1.2.1 Sociální vlivy	22
1.2.2 Kulturní vlivy	23
1.2.3 Ekologické vlivy	23
2 ANALÝZA VLIVŮ CESTOVNÍHO RUCHU NA ROZVOJ HANÁCKÉHO REGIONU	27
2.1 Geografické vymezení regionu Haná	27
2.2 Analýza nabídky	31
2.2.1 Primární nabídka	31
2.2.1.1 Kulturní dědictví	31
2.2.1.2 Přírodní dědictví	47
2.2.1.3 Společenské a kulturní akce	48
2.2.2 Sekundární nabídka	49
2.2.3 Ekonomické vlivy cestovního ruchu	52
2.2.4 Analýza názorů místních obyvatel	54
2.3 Analýza poptávky	81
2.4 Průzkumné šetření	85
2.5 SWOT Analýza	109
3 NÁVRH MOŽNOSTÍ DALŠÍHO ROZVOJE REGIONÁLNÍHO CESTOVNÍHO RUCHU NA HANÉ	112
3.1 Návrhy produktů regionálního cestovního ruchu po Hané	112
3.2 Návrh organizace cestovního ruchu v regionu	114
3.3 Možnost financování rozvoje cestovního ruchu	115
ZÁVĚR	117

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	119
SEZNAM GRAFŮ A TABULEK	128
SEZNAM PŘÍLOH	133

ÚVOD

V současné době se velmi rozvíjí fenomén cestování. Lidé cestují za prací, za známými, ale také ve volném čase pro radost. Cestovní ruch se tak velmi dynamicky rozvíjí a stává se jedním z důležitých hospodářských odvětví, které mají rozsáhlý ekonomický vliv na své okolí. Cestovní ruch představuje 5% světového hrubého domácího produktu.¹ Dá se tak považovat za jednu z možností, jak dopomoci ekonomickému a kulturnímu rozvoji určitého území, např. i regionu. Tímto způsobem logicky docházíme ke zjištění, že cestovní ruch je jednou z možností rozvoje regionu a v tom důsledku také faktorem rozvoje sebe sama.

Pro potřeby této práce se stal zásadním region Haná. Motivací byla skutečnost, že tato část České republiky skrývá velký nevyužitý potenciál pro cestovní ruch. Zároveň je nutné hledat na Hané příležitosti k ekonomickému rozvoji, který by vyřešil četné problémy regionu. Cílem této diplomové práce je tedy navrhnout možnosti regionálního cestovního ruchu na Hané, čemuž se budeme snažit dojit literárním výzkumem v teorii a empirické části pomocí kvantitativního výzkumu (dotazníkový průzkum) a analýzou jeho dat, komparací nabídky a poptávky. Z výsledků výzkumu se pak budeme snažit dojit abstrakcí, syntézou, indukcí a dedukcí k návrhu, který by zjištěný stav zlepšil. Zkoumáním dané problematiky chceme potvrdit (nebo vyvrátit) tři hypotézy, a to předpoklad, že většina místních obyvatel nebude považovat stav dopravy a infrastruktury za výborný (H1) dále, že většina obyvatel je hrdá na region Haná (H2), a na závěr tvrzení, že většina místních obyvatel hodnotí maloobchodní služby velmi negativně (H3). Ve skupině návštěvníků budeme ověřovat hypotézy zda většina návštěvníků považuje stravovací služby za výborné (H1), zda je motivem návštěvy nejčastěji studium – na základě pojetí Olomouce jako studentského města (H2) a předpoklad, že většina návštěvníků doporučí návštěvu regionu (H3).²

Celá práce je rozdělena do tří kapitol, první obsahuje teoretický podklad k problematice, druhá již samotnou analýzu v regionu Haná, v třetí jsou zveřejněny návrhy na zlepšení. Druhá a třetí kapitola tvoří praktickou část.

---

¹ (srov.) PRATT, L. *Tourism*. United Nations Environment Programme, 2011. s. 10.

² Výsledky zkoumání uvedeme v závěru jednotlivých výzkumů a také celkovém závěru.

V teoretické části se zabýváme základními použitými pojmy, jako je cestovní ruch, region, regionální rozvoj a rozebereme vliv cestovního ruchu na regionální rozvoj v obecné rovině. Komplexně se budeme snažit vysvětlit jednotlivé podoblasti ekonomického a mimoekonomického vlivu cestovního ruchu.

V druhé kapitole se budeme zabývat analýzou regionu Haná. Nejprve přistoupíme k podrobnější kulturní charakteristice regionu, hlavně do oblasti hanáckých tradic. V podkapitole také krátce nastíníme ekonomické vlivy v regionu. Prostřednictvím primární nabídky vstoupíme do kulturních a přírodních krás této krajiny a charakteristiky místních společenských akcí. V sekundární nabídce probereme sportovní, lázeňské a stravovací možnosti v regionu a také problematiku služeb cestovního ruchu na Hané. V rámci nabídky budeme prezentovat analýzu názorů místních obyvatel, kteří se prostřednictvím dotazníkového šetření vyjadřovali o svém regionu a hodnotili ho v oblastech, které souvisí s cestovním ruchem. Plynně přejdeme k poptávce v regionu, která bude založena na analýze názorů návštěvníků v regionu Haná. Analytickou část završuje SWOT analýza.

V návrhové části se budeme věnovat jednotlivým oblastem a tomu, jak je rozvíjet.

1 Vliv cestovního ruchu na regionální rozvoj

V úvodu zkoumané problematiky je třeba charakterizovat základní pojmy, kterými je pro nás cestovní ruch a jeho rozvoj, region a regionální rozvoj.

„Cestovní ruch je“ synonymum pro cestování, je spojen s volným časem, poznáváním a rekreací.³ Výkladový slovník cestovní ruch označuje jako „*komplexní společenský jev, zahrnující aktivity osob, cestujících mimo obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech,*“⁴ (jde o cestování na přechodnou dobu, v případě domácí cesty limitovanou do doby šesti měsíců, v případě zahraniční cesty do jednoho roku⁵, nepatří sem migrace nebo výkon denního povolání⁶). Cestovní ruch je odvozen z anglického „*tourism*“, do češtiny se také dá přeložit jako turismus. Turismus se však používá spíše v souvislosti s označením aktivit spojených s cestovním ruchem.⁷ Odvětví cestovního ruchu patří mezi nejvýznamnější součásti národní i světové ekonomiky. Zahrnuje dopravu, turistická zařízení, poskytující ubytování, stravování, služby cestovních kanceláří a agentur, průvodcovské služby, turistické informační systémy a další.⁸ Cestovní ruch tvoří dva podsystemy, a to subjekt cestovního ruchu (účastníci cestovního ruchu) a objekt cestovního ruchu (instituce poskytující služby cestovního ruchu, destinace), tyto podsystemy jsou na sobě vzájemně závislé.

Cestovní ruch se v posledních několika letech stává stále více atraktivní záležitostí. Začíná mít velký vliv na hospodářství států po celém světě. Cestování a s ním spojené služby se rozvíjí ve všech oblastech, kde působí cestovní ruch. Regionální rozvoj dává velkou příležitost k rozvoji cestovního ruchu. Cestovní ruch se stává jedním z nejrychleji se rozvíjejícím se hospodářským odvětvím na světě.

---

³ (srov.) JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada. 2009. s. 18-19. ISBN 978-80-247-3247-3

⁴ (srov.) ZELENKA, J. PÁSKOVÁ, M. *Cestovní ruch: výkladový slovník*. 2. vyd. Praha: Linde. 2012. s. 83. ISBN 978-80-7201-880-2.

⁵ (srov.) FORET, M.a kol. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada 2001 s. 16 – 17. ISBN 80-247-0207-X.

⁶ (srov.) JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada. 2009. s. 38 - 40. ISBN 978-80-247-3247-3

⁷ (srov.) ZELENKA, J. PÁSKOVÁ, M. *Cestovní ruch: výkladový slovník*. 2. vyd. Praha: Linde. 2012. s. 578. ISBN 978-80-7201-880-2.

⁸ (srov.) *Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku*. Dostupné z <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

Moderní cestovní ruch je úzce spjat s rozvojem a zasahuje tak stále větší počet nových destinací.⁹

V důsledku interakce mezi subjektem a objektem cestovního ruchu se zformovali různé druhy a formy cestovního ruchu. Mezi základní druhy cestovního ruchu patří domácí cestovní ruch, kdy účastníci nepřekračují hranice své země, zahraniční cestovní ruch, který zahrnuje příjezdy a výjezdy za hranice příslušného státu, a mezinárodní cestovní ruch, který zahrnuje veškerý zahraniční cestovní ruch ve světě.¹⁰ V souvislosti s naší prací, nás tedy bude zajímat domácí cestovní ruch, případně také zahraniční příjezdový cestovní ruch v kontextu s regionem Haná.

Cestovní ruch má přímé vazby na vnější prostředí.¹¹ Pro rozvoj cestovního ruchu je zcela zásadní udržení (nebo zlepšování) ideálních podmínek v ekonomickém, politickém, ekologickém, demografickém prostředí ap. Z ekonomického hlediska cestovní ruch ovlivňuje např. množství výrobních sil, životní úroveň obyvatel, výši jejich příjmů, volný čas¹². Pro rozvoj cestovního ruchu jsou nutné vhodné politické podmínky, mezi které patří hlavně nutnost mírových a bezkonfliktních podmínek jak v národním, tak i v mezinárodním smyslu, minimální potencionální teroristické hrozby, což obecně lze nazvat jako celková bezpečnost. Politické prostředí ovlivňuje taky vízovou, pasovou a celní politiku. Mezi ekologické podmínky, které mají pozitivní vliv na cestovní ruch patří příznivé životní prostředí (ideální klima, čistá půda, vzduch, vodstvo), ale také existence atraktivního rekreačního prostoru a rozličných přírodních útvarů. Můžeme vidět, že cestovní ruch je závislý na mnoha faktorech, které ovlivňují jeho rozvoj. Samotný cestovní ruch je také jedním z faktorů rozvoje regionu, protože

---

⁹ (srov.) *Why tourism?* [online] © 2013 [cit. 2013-05-25]. <http://www2.unwto.org/en/content/why-tourism> World Tourism Organization UNWTO

¹⁰ (srov.) FRANCOVÁ E. *Cestovní ruch*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. s. 31. ISBN 80-244-0719-1

¹¹ (srov.) *Vztah místních obyvatel k návštěvníkům*. Dostupné z <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/3-vztah-mistnich-obyvatel-k-navstevnikum/>.

¹² Za volný čas můžeme považovat mimopracovní dobu, ve které lidé nevykonávají žádnou nutnou činnost, související s nutností jejího provedení, volným časem je vzdělávání a společenské činnosti, aktivní odpočinek, zájmové činnosti, sportování nebo pasivní odpočinek, právě ve volném čase lidé cestují. Určité množství volného času je jedním ze základních předpokladů k rozvoji cestovního ruchu (včetně volných finančních prostředků). (srov.) JAKUBÍKOVÁ, D. In: JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada. 2009. s. 19. ISBN 978-80-247-3247-3

zvyšující se návštěvnost určité lokality, nebo chceme-li destinace¹³, zlepšuje ekonomickou úroveň, což má za důsledek zvýšení investic v lokalitě.¹⁴

Region, v angličtině „*region*“ je územní celek vyznačující se společnou úrovní výskytu určitých znaků, jako například přírodní, kulturně-historické, socioekonomické charakteristiky a vazby. Region může být přirozeně vzniklou jednotkou státu (například Slezsko), může se shodovat s destinací cestovního ruchu nebo může být vytvořen uměle pro administrativní a jiné účely.

Podle vzájemné interakce rozlišujeme homogenní a heterogenní region¹⁵. Homogenní region¹⁶ je definován jako „*vnitřně stejnorodý celek, který je vymezen vnitřní strukturální podobností a odlišností vůči okolnímu prostředí*“.¹⁷ Heterogenní region je vnitřně různorodý celek, toto spojení je často založeno na funkční vazbě, kdy jednotlivé části regionu mají specifickou funkci. Při formování nehomogenních regionů hrají roli hlavně dělba funkcí a potřeba efektivní koncentrace prostředků.

Dle demografického hlediska můžeme regiony rozdělit na mikroregion, makroregion a mezoregion.¹⁸ Mikroregion je region malého měřítka, často se jedná o sdružení obcí za účelem čerpání ze státních nebo evropských fondů (příkladem je Mikulovsko), mikroregion má výhodu efektivnější koordinace rozvoje. Naproti tomu makroregion je regionem ve světovém měřítku. V rámci mezinárodního cestovního ruchu existuje pět makroregionů mezinárodního cestovního ruchu – Evropa, Amerika, Asie a Pacifik, Afrika, Střední východ. Mezoregionem je územní jednotka

---

¹³ Palátková definuje destinace jako svazek různých služeb koncentrovaných v určitém místě nebo oblasti, které jsou poskytovány v návaznosti na potenciál cestovního ruchu (atraktivitu), místa nebo oblasti“.¹³ UNWTO definuje destinaci jako geografický prostor (stát, místo, region), který si návštěvník vybírá jako svůj cíl cesty. (srov.) PALÁTKOVÁ, M. *Mezinárodní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada. 2011. s. 36. ISBN 978-80-247-3750-8.

¹⁴ (srov.) JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada. 2009. s. 19. ISBN 978-80-247-3247-3.

¹⁵ (srov.) ZELENKA, J. PÁSKOVÁ, M. *Cestovní ruch: výkladový slovník*. 2. vyd. Praha: Linde. 2012. s.479-480. ISBN 978-80-7201-880-2.

¹⁶ Homogenní i heterogenní regiony mají více druhů označení, výkladový slovník uvádí tyto synonymní označení pro homogenní region - „přírodní region“, „formální region“, pro nehomogenní regiony - „nodální region“, „funkční region“, „spádový region“ nebo „vztahový region“. (srov.) ZELENKA, J. PÁSKOVÁ, M. *Cestovní ruch: výkladový slovník*. 2. vyd. Praha: Linde. 2012. s.479-480. ISBN 978-80-7201-880-2.

¹⁷ (srov.) ZELENKA, J. PÁSKOVÁ, M. *Cestovní ruch: výkladový slovník*. 2. vyd. Praha: Linde. 2012. s.479-480. ISBN 978-80-7201-880-2.

¹⁸ (srov.) ZELENKA, J. PÁSKOVÁ, M. *Cestovní ruch: výkladový slovník*. 2. vyd. Praha: Linde. 2012. s.479-480. ISBN 978-80-7201-880-2.

ve velikosti mezi mikro a makroregionem, příkladem může být Střední Evropa, ale také jeden z krajů v rámci České republiky. Mezoregion má nejméně vyvinuté vnitřní vazby.¹⁹ Podle některých zdrojů mezi další formy patří např. euroregiony, což jsou regiony, utvořené na základě regionální formy spolupráce přes hranice evropských zemí (veřejnoprávní, soukromá nebo občanskoprávní spolupráce). Pro naši práci je klíčovým pojem region a mikroregion.²⁰

Politické prostředí dynamicky rozvíjí cestovní ruch. Sociální politika a kulturní vyspělosti obyvatel některých států značně ovlivňující rozvoj cestovního ruchu. Díky sociální politice některých států jsou vytvářeny vhodné podmínky pro rozvoj cestovního ruchu. Mnohé vyspělé státy přijímají nové dokumenty, rozvíjejí rekreaci. Vše se děje jako součást ekonomiky státu. V Československé republice byla přijata v roce 1962 vládou tzv. „Rajonizace cestovního ruchu“. Tento dokument řešil rozvoj cestovního ruchu na celém území Československého státu. Cestovní ruch byl prosazován jako ekonomicky a sociálně dynamický rozvoj ekonomiky, který je potřeba řídit.²¹ Je přímá úměra mezi životní úrovní obyvatelstva určitého státu a podílem na cestovním ruchu. Životní úroveň obyvatel se pak rozvíjí podle rozvoje cestovního ruchu, se kterým je spojeno s bydlením, vzděláním, kulturou, zdravotní péčí, pracovními podmínkami, právem na práci, délkou pracovní doby, délkou dovolené, volným časem, mzdami a dalšími faktory. Když je životní úroveň vyšší, motivace na cestování také stoupá, v případě snížení životní úrovně, motivace na cestování klesá. Proto zde platí vzájemný vztah. Ekonomická aktivita státu přispívá k rozvoji cestovního ruchu. Stejně tak přispívá vzdělanost obyvatelstva k většímu zájmu o turismus.²²

Region cestovního ruchu je jeden z typů regionu, který může být vymezen jako homogenní region cestovního ruchu z hlediska možného rozvoje cestovního ruchu na určitém místě nebo heterogenní region cestovního ruchu. Dříve vycházela Česká republika z rajonizace cestovního ruchu. Příkladem homogenního regionu cestovního ruchu jsou území, která jsou chráněná a jsou také marketingovým regionem

---

¹⁹ (srov.) ZELENKA, J. PÁSKOVÁ, M. *Cestovní ruch: výkladový slovník*. 2. vyd. Praha: Linde. 2012. s.322; 343; 344. ISBN 978-80-7201-880-2.

²⁰ (srov.) FORET, M. A KOL. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada 2001 s. 51. ISBN 80-247-0207-X

²¹ (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 13. ISBN 80-210-4167-6

²² (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 11. ISBN 80-210-4167-6

s předpoklady pro přírodně orientovaný cestovní ruch (ekonturismus, geoturismus, aj.) Heterogení region představuje atraktivitu pro cestovní ruch a zároveň infrastrukturální zabezpečení, (například starobylé památky a vzdálené infrastrukturální sportovní zázemí). Regionalizace v cestovním ruchu může být odlišná v případě členění na marketingové regiony cestovního ruchu spadající pod agenturu Czech Tourism. Závislost pro správné fungování je na dobré spolupráci obcí mikroregionu dobře komunikovat a spolupracovat na společném marketingu a rozvoji. Hranice regionu nejsou pevně dány a časem se mění. Problémem je statistické vyhodnocování cestovního ruchu, protože většina takovýchto regionu nespadá do správních jednotek, pro které se statistické data vyhodnocují.²³

Regionalizace je proces členění na tři způsoby. Prvním způsobem je vymezení území přirozeným procesem (z hlediska klíčových prvků jako historické a přírodní prostředí). Druhým způsobem vymezení území je proces zvolený na základě fyzicko-geografických a sociálně-geografických kritérií. Třetí vymezení území vychází z administrativního členění. Může se jednat o spojování menších oblastí ve větší oblasti nebo rozdělení velkých oblastí na menší. Často je tento region využíván pro statistické vyhodnocování, protože přírodně rozdělený region je složité statisticky vyhodnocovat.²⁴

Každý region se v dnešní době zaměřuje na svůj rozvoj. Z praktického hlediska můžeme regionální rozvoj chápat jako vyšší využívání a zvyšování potenciálu daného vymezeného území, vznikající v důsledcích prostorových optimalizací, socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů.²⁵ Potenciál regionu můžeme hodnotit pomocí ukazatelů hrubého domácího produktu na obyvatele, mírou nezaměstnanosti, průměrnou mzdou, vzdělaností, kvalitou a dostupností infrastruktury a jiné.²⁶ V současné době se zájem o regionální rozvoj zvyšuje. Tato zvyšující se tendence zájmu je způsobena rozdíly v míře nezaměstnanosti, výši průměrnou mezd, propojení regionální politiky s evropskou, usilování o moderní pojetí regionální politiky, podpora díky finančním dotacím čerpaných z Evropské unie. Teorie

---

²³ srov.) ZELENKA, J. PÁSKOVÁ, M. *Cestovní ruch: výkladový slovník*. 2. vyd. Praha: Linde. 2012. s.479. - 480. ISBN 978-80-7201-880-2.

²⁴ srov.) ZELENKA, J. PÁSKOVÁ, M. *Cestovní ruch: výkladový slovník*. 2. vyd. Praha: Linde. 2012. s.481. ISBN 978-80-7201-880-2.

²⁵ (srov.) WOKOUN, R A KOL. *Regionální rozvoj, východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a propagování*. 1. Vyd. Praha: Linde. 2008 s. 11. ISBN 978-80-7201-699-0.

²⁶ (srov.) WOKOUN, R A KOL. *Regionální rozvoj, východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a propagování*. 1. Vyd. Praha: Linde. 2008 s. 11. ISBN 978-80-7201-699-0

regionálního rozvoje tak představuje ucelený systém, který vysvětluje působení faktorů a subjektů a jiných souvislostí regionálního rozvoje. Těchto teorií o regionálním rozvoji je mnoho, jako například marxistické teorie, neoklasické teorie, teorie mezoekonomiky, teorie ziskových cyklů a další.²⁷ Mezi základní informace pro rozvoj regionu musí sloužit současný profil regionu²⁸. V profilu regionu uvádíme počet obyvatel, rozlohu, národnostní složení, kulturní, přírodní památky a dopravní dostupnost. Další složkou informací musí být aktivity a služby, které zajišťuje veřejná správa na svém území vztahující se na zdravotnictví, bydlení, kultura a jiné. K tomu by měli být zveřejněny postoje nadřízených a příslušných orgánů k regionu.²⁹ Regionální rozvoj ovlivňují faktory ekonomické, sociální a environmentální. Předpoklady rozvoje regionu vedou přes rozvíjení sociálních potřeb člověka, jistotu, společenský styk, sociální uznání a jiné. Důležitou součástí pro regionální rozvoj je strategické plánování. Tímto způsobem se stanoví cíle a stanovují se cesty k dosažení daných cílů.³⁰ Vytváření nástrojů pro průběžné rozhodování a databázi informací by mělo vést k nastartování jednotlivých projektů.³¹

Rozvoj cestovního ruchu přináší do regionů mnoho pozitivních faktorů, jejichž výsledkem je sociálně-ekonomický rozvoj regionu. Obce a města si často neuvědomují výhodu spolupráce³² v oblasti rozvoje cestovního ruchu. Vytváření mikroregionů s několika menšími obcemi však může vést k lepší reprezentaci daného území a vede k lepší konkurenceschopnosti před velkými městy. Obce a města často opomíjejí

---

²⁷ (srov.) WOKOUN, R A KOL. *Regionální rozvoj, východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a propagování*. 1. Vyd. Praha: Linde. 2008 s. 379 - 382. ISBN 978-80-7201-699-0

²⁸ SWOT analýza nám pomůže odkrýt silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby v regionu (srov.) FORET, M. A KOL. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada 2001. s. 165. ISBN 80-247-0207-X

²⁹ (srov.) FORET, M. A KOL. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada. 2001 s. 163. ISBN 80-247-0207-X

³⁰ (srov.) CHZECHTURISM. *Vytváření organizací cestovního ruchu (OCR) v turistických regionech*. [online]. Dostupné z <http://www.czechtourism.cz/files/regiony/destin/organizacecrvregionech.pdf>. [cit. 2013-06-01]

³¹ (srov.) FORET, M. A KOL. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada 2001 s. 163. ISBN 80-247-0207-X

³² Při spolupráci by měla být komunikace nastavena mezi jednotlivými obcemi, aby nedocházelo k vzájemným nedorozuměním. Každá obec nebo subjekt se zájmem rozvíjet region by měl stanovit hodnoty, hlediska a návrhy, kterých chce dosáhnout. Pro dobrou spolupráci a toleranci je potřeba dodržovat hodnoty partnerství, spolupráce, společného rozhodování, otevřená a odpovědná správa, služby veřejnosti, podnikavost a pracovitost, pohostinnost, systematická propagace regionu, koncepčnost a další. Nejdůležitějším faktorem jsou fakta a analýzy současné situace v regionu. (srov.) FORET, M. A KOL. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada 2001. s. 24 – 29. ISBN 80-247-0207-X

možnost vytváření nových pracovních míst. Investice, které jsou vloženy do oprav kulturních památek, nové infrastruktury, pořádání společenských a kulturních akcí, které pořádají jednotlivé obce vedou k vytvoření pracovních míst. Kraje, města a obce by měli podporovat partnerské vztahy mezi jednotlivými obcemi v daném regionu. Znalost současného stavu a minulosti může pomoci při rozvoji regionu. Široká veřejnost by se měla aktivně zapojovat do veřejného dění a rozhodování o důležitých projektech v regionu, region by měl spolupracovat také s médii. Mezi nejrůznější typy možností jak oslovit pomocí komunikačních kanálů média (rádia, televize, sociálních sítí, novin), patří vytváření příležitostí (výstavy, nadace), osobní setkání, monitoring pomocí výzkumů, anket a dotazníků.³³ Získávání finančních zdrojů a přehled o trhu je nezbytnou součástí udržitelného rozvoje cestovního ruchu v regionu. Velkou roli zde hrají dobře investované peníze obcí a měst. Musí být kvalitně zhodnoceny, aby byli lidé spokojeni v daném regionu. To sebou přináší zájem investorů, turistů a návštěvníků regionu. Realizací jednotlivých projektů můžeme jako jsou nové stezky, setkání lidí v regionu, pamětihodnosti pro děti apod. můžeme docílit spokojenosti domácích obyvatel i zahraničních návštěvníků. Abychom mohli předcházet nespokojenosti mezi návštěvníky a obyvateli regionu, musí se zapojit veřejnost a obecní aktivity by měli být sdíleny napříč regionem. Důležitým signálem pro v region je vytvoření organizační struktury, stanovení pravidel, vymezení odpovědnosti a rozdělení kompetencí. Vytvořením právnické osoby se subjekt může ucházet o zajímavé projekty a čerpat finanční zdroje z Evropské unie. Tyto finance pomáhají při rozvoji regionů a mají přínos pro obyvatele i návštěvníky regionu.³⁴

1.1 Ekonomické vlivy cestovního ruchu

Podle Světové organizace cestovního ruchu (WTO) a Světové rady a cestovního ruchu (WTTC) je cestovní ruch největším zaměstnavatelem. Díky svému vlivu na tvorbu hrubého domácího produktu, daňové přínosy a tvorbu pracovních příležitostí je cestovní ruch přínosem pro každý stát. Cestovní ruch nepůsobí pouze na snižování

---

³³ (srov.) FORET, M. A KOL. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada 2001. s. 165. ISBN 80-247-0207-X

³⁴ (srov.) WOKOUN, R A KOL. *Regionální rozvoj, východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a propagování*. 1. Vyd. Praha: Linde. 2008 s. 11. ISBN 978-80-7201-699-0

nezaměstnanosti, ale má vliv i na platební bilanci stát, příjmy státního rozpočtu a místní rozpočty.³⁵ Význam cestovního ruchu v ekonomice představuje pozitivní ovlivňování dalších pracovních odvětví a jiných sektorů, kterými jsou obchod, stavebnictví, doprava, bankovní sektor, kultura, sport, telekomunikace a média. Tyto vlivy zachycuje satelitní účet cestovního ruchu.³⁶

Cestovní ruch má značný přínos do rozpočtů měst a obcí v regionu. Cestovní ruch v regionu kromě toho vytváří nové pracovní příležitosti, rozvíjí další možnost investic a spotřebu díky mzdám, které poskytly služby cestovního ruchu ap. Cestovní ruch přináší příjmy fyzickým i právnickým osobám díky prodeji zboží a služeb. Tyto prodeje přispívají k možným investicím a dalším nákupům např. nových informačních technologií, opravám a k údržbě.³⁷

1.1.1 Vliv cestovního ruchu na zaměstnanost

Cestovní ruch má výrazný vliv na zaměstnanost. Je to jeden z nejvýznamnějších makroekonomických ukazatelů a přínosů cestovního ruchu pro ekonomiku.³⁸

Na cestovním ruchu se podílí mnoho odvětví a sektorů a proto není jednoduché v rámci regionů stanovit přesný počet pracovních míst v cestovním ruchu. Cestovní ruch nabízí práci nejen ve službách poskytující cestovní ruch, ale i ve výrobní sféře a obchodní sféře.³⁹ Přináší práci v různorodých činnostech a vytváří tak pracovní místa. Je důležité zmínit zejména také to, že cestovní ruch vytváří nová pracovní místa v méně rozvinutých oblastech a často i v místech, která nelze jinak ekonomicky využít. Mezi tyto oblasti patří hory, a pobřežní oblasti.⁴⁰ Zaměstnanost díky cestovnímu ruchu

---

³⁵ (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 61. ISBN 80-210-4167-6

³⁶ (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 62. ISBN 80-210-4167-6

³⁷ (srov.) FORET M. A KOL. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada, 2001. s. 46 – 48. ISBN 80-247-0207-X

³⁸(srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 64. ISBN 80-210-4167-6

³⁹ (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 64. ISBN 80-210-4167-6

⁴⁰ (srov.) *Cestovní ruch*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-28]. Dostupné z <http://www.casopis.ochranaprirody.cz/zvlastni-cislo/cestovni-ruch.html>

může mít za následek zvýšení stupně zaměstnanosti a to vede ke zvýšení příjmů. Ne vždy však kvantita v zaměstnanosti vede ke zvýšení počtu zaměstnanců.⁴¹

Význam cestovního ruchu pro zaměstnanost obyvatelstva je tedy nutné zmínit nejen přímou zaměstnanost v podnicích a firmách, které poskytují služby především účastníkům cestovního ruchu v ubytování, dopravě, stravovacím zařízení, cestovních kancelářích a cestovních agenturách, turistických informačních střediscích, organizacích cestovního ruchu, ale i zaměstnanost ve firmách s doplňkovými službami, u kterých účastníci cestovního ruchu vytváří pouze určitou část klientů, jako jsou pojišťovny, obchodní sítě, servisní a opravárenské služby. Když hodnotíme celkový vliv cestovního ruchu, měli bychom brát v úvahu sekundární zaměstnanost, což představuje zaměstnanost v odvětvích, které zajišťují chod firmám s přímou zaměstnaností. Tito zaměstnanci představují dodavatele zboží a doplňkových služeb pro hotely, restaurace a jiné zařízení pracující v oblasti cestovního ruchu.⁴²

1.1.2 Cestovní ruch jako faktor příjmů

Výzkumy v oblasti cestovního ruchu ukazují, že vydané euro, které hosté vydají, překonává různá stádia a víckrát se „otočí“ než vypadne z ekonomiky. Tato skutečnost představuje nové příjmy vzniklé tzv. multiplikačním efektem. Příjmové funkce pak ukazují příjmový efekt primárních výdajů, které jsou v národním hospodářství. Jakmile jsou peníze naspořeny nebo zůstávají v regionálním hospodářství, lze to považovat za příjem. Primární příjmy z cestovního ruchu často proudí do regionálního zemědělství, obchodů a domácností. Tyto příjmy se potom opětovně vrací ve prospěch daného regionu. To vše závisí na výšce multiplikátoru cestovního ruchu⁴³, která je závislá na hospodářské soběstačnosti a na velikosti národního hospodářství. V případě, že je rozvoj zpomalen, získané peníze z cestovního ruchu unikají rychleji.

---

⁴¹ (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 64. ISBN 80-210-4167-6

⁴² (srov.) *Cestovní ruch*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-28]. Dostupné z <http://www.casopis.ochranaprirody.cz/zvlastni-cislo/cestovni-ruch.html>

⁴³ Multiplikační efekt označuje skutečnost, že zvýšení cestovního ruchu nezpůsobuje příjem pouze poskytovatelům služeb, ale podněcuje rozvoj dalších služeb, které jsou spjaty s uspokojováním potřeb návštěvníků (např. ubytovací služby, stravovací služby, zábavní služby, doprava,...), ale také na rozvoj obce. Multiplikátor je pak koeficient vyjadřující podíl přímých dopadů cestovního ruchu. (srov.) ZELENKA, J. PÁSKOVÁ, M. *Cestovní ruch: výkladový slovník*. 2. vyd. Praha: Linde. 2012. s. 358 -359. ISBN 978-80-7201-880-2.

Multiplikátor poskytuje informace, které příjmy jsou vyšší než výdaje. Je závislý na objemu dovozu a velikosti národního hospodářství a struktuře hospodářského odvětví. Multiplikátor cestovního ruchu je nástrojem v cestovním ruchu. Není tak účinný a spolehlivý jako multiplikační efekty v jiných hospodářských odvětvích. Neposkytuje tak mnoho informací, ale i přesto je důležitou složkou v cestovním ruchu.⁴⁴

Mezinárodní měnový fond, který zahrnuje na základě mezinárodních úmluv bilanci prázdninových pobytů, dovolených, obchodních pobytů, jednodenních pobytů, mezinárodní osobní dopravu, studijní pobyty a další patří do příjmů i výdajů mezinárodního cestovního ruchu. Mezi atraktivní příjmy v cestovním ruchu považujeme příjmy za ubytování a stravování zahraničních hostů v hotelech a lázeňských komplexech. Za pasivní stránku platební bilance patří výdaje domácích obyvatel za služby v cestovním ruchu v zahraničí, výdaje spojené s mezinárodní dopravou, které proudí do zahraničí. Aktivní cestovní ruch je důležitou složkou vyrovnání platební bilance mnoha států. Výsledky bilance v cestovním ruchu nesmí zahrnovat dovoz potravin a pochutin, který byl zprostředkován zahraničními klienty. V rozvojových zemích se musí brát v úvahu význam hodnocení ekonomiky v cestovního ruchu.

1.1.3 Vliv cestovního ruchu na tvorbu hodnoty

Za tvorbu hodnot lze považovat přidanou hodnotu nebo část hodnoty, která vznikla výrobní činností. Tvorba hodnot v cestovním ruchu je z krátkodobého hlediska projev přispění k hrubému domácímu produktu. Z dlouhodobého hlediska zvyšuje národní bohatství.⁴⁵

Cestovní ruch je zaměstnavatelem, vytváří nová a dodatečná pracovní místa, tvoří příjmy a umožňuje rentu s pozemky. Metoda obratu se opírá o procentuální odhad obratu, kdy se ptáme, kolik procent tvoří hodnotu ve službách v cestovním ruchu. Metoda intenzity vychází z intenzity cestovního ruchu. Vypočítání intenzity v cestovním ruchu se dává do porovnání k hrubému domácímu produktu.

---

⁴⁴ (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 64 - 65. ISBN 80-210-4167-6

⁴⁵ (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 66. ISBN 80-210-4167-6

Podle A. Kocha „intenzita cestovního ruchu od 500 představuje příspěvek cestovního ruchu k hrubému domácímu produktu, a to ve výši jednoho procenta“.⁴⁶

1.1.4 Vliv cestovního ruchu na vyrovnaní socioekonomické úrovně regionů

Vytváření infrastruktury, přípravy na rozvoj turismu a vlivy související s tímto odvětvím, mají významný vliv na socioekonomickou úroveň v regionu. Sociokulturní prostředí je typické návštěvníky, kteří bydlí v destinaci a jejich potřeby jsou v sociální, kulturní, politické a ekonomické sféře. V této situaci se řeší přizpůsobení návštěvníků a lidí žijících v destinaci jeden druhému a jejich ekonomická prosperita.⁴⁷ V řadě míst, které mají potenciál a jsou atraktivní pro rozvoj jiných ekonomických činností se cestovní ruch může stát důležitým prvkem pro rozvoj a může mít ekonomické dopady. Mezi pozitivní ekonomické dopady můžeme zahrnout výdaje účastníků, vlivy zaměstnanosti, které souvisí s vytvářením pracovních míst, vytváření investičních příležitostí, zlepšování celkové infrastruktury, sloužící jak účastníkům cestovního ruchu, tak obyvatelstvu, které žije v dané lokalitě. Cestovní ruch podněcuje mnoho socioekonomických aktivit. Mezi některé můžeme zařadit místní řemesla, přírodní a kulturně historické místa. Větší význam pro region má cestovní ruch, který využívá místní zdroje a místní ekonomiku.⁴⁸

1.2 Mimoekonomické vlivy cestovního ruchu

Kromě ekonomických vlivů cestovního ruchu je spousta dalších vlivů, které nesouvisí s ekonomikou. Mezi významné mimoekonomické vlivy cestovního ruchu patří sociální vlivy zabývající se chováním člověka a jeho potřeb. Dalšími mimoekonomickými vlivy jsou vlivy kulturní, které zkoumají postoje, chování

---

⁴⁶ (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 66. ISBN 80-210-4167-6

⁴⁷ (srov.) PALÁTKOVÁ, M. *Mezinárodní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada. 2011. s. 143. ISBN 978-80-247-3750-8

⁴⁸ (srov.) *Cestovní ruch*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-28]. Dostupné z <http://www.casopis.ochranaprirody.cz/zvlastni-cislo/cestovni-ruch.html>

a očekávání člověka jeho kulturu a tradice a ekologické vlivy se kterými cestovní ruch úzce souvisí a má vliv na krajinu a přírodní zdroje.⁴⁹

1.2.1 Sociální vlivy

Sociální prostředí ovlivňuje chování člověka a jeho potřeby. Stále rostoucí rozdělování pracovních činností v běžném životě lidí, vede k určitým úlohám a k prosazování zájmů a souvisejících činností s úzkým výběrem práce. Díky práci může člověk přežít. Pracovní podmínky, se kterými se setkává každý člověk určují vztah k cestovnímu ruchu. Ekonomické a sociální vlivy vedly v 19. století a na začátku 20. století k bezvýznamnému chápání cestovního ruchu z pohledu zaměstnavatelů a podnikatelů. Před první světovou válkou neexistoval volný čas, který by mohl rozvíjet cestovní ruch. Chyběli finanční prostředky, dovolená, prázdniny a také chuť cestovat. K cestování mohla přistoupit pouze úzká skupina lidí, zejména šlechta, průmyslníci a statkáři.⁵⁰ Podle amerického sociologa T. Veblena „tehdejší cestovní ruch byl výsadou tzv. „leisure class“, to znamená vrstvy, která měla dostatek finančních prostředků a volného času“.⁵¹

Po skončení obou světových válek se začali měnit podmínky pro účast v cestovním ruchu. Všechny kategorie obyvatelstva začali bohatnout a to vedlo k účasti lidí z jednotlivých tříd obyvatelstva na cestovním ruchu. Průmyslová společnost vytvořila správné předpoklady pro cestování.⁵²

Důležitou součástí pro účast na cestovním ruchu je volný čas a poměr pracovních a volných dní. Více volných dní vede ke zkrácení pracovní doby. Ve většině států je dovolená tři až čtyři týdny placená zaměstnavatelem. Volný čas je nejčastěji používán pro potřeby rekreace v cestovním ruchu. V dnešní době mají lidé žijící ve městech problém s přepracovaností. Fyzická i psychická vyčerpanost organismu u pracujících lidí ve městech vede k stále většímu zájmu o aktivní dovolenou a aktivně

---

⁴⁹ (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 11. – 16. ISBN 80-210-4167-6

⁵⁰ (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 11. ISBN 80-210-4167-6

⁵¹ (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 11. ISBN 80-210-4167-6

⁵² (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 13. ISBN 80-210-4167-6

trávený odpočinek mimo města. Rozvoj cestovního ruchu se tak neustále zvětšuje a díky volnému času stoupá i zájem o cestovní ruch.⁵³

1.2.2 Kulturní vlivy

Socio-kulturní faktory mají na chování spotřebitele velký vliv. Kultura je považována za soubor základních hodnot, postojů, názorů, očekávání, chování, rituály a příběhy. V cestovním ruchu se objevují provozovatelé různých služeb poskytující a pracující v cestovním ruchu s odlišnou kulturou. Objevují se i jiné zvyklosti, tradice, dodržování pravidel. Důležité je přizpůsobování a tolerování odlišných zvyklostí a hodnot, které sebou přináší různé země. Subkultura je menší a homogenní společenství, které má svou určitou kulturu, kterou zastávají lidé s určitým vztahem k hodnotám a symbolům s odlišným chováním. Společenská třída je skupinou, která sdílí stejné hodnoty a mají společné zájmy a chování.⁵⁴

1.2.3 Ekologické vlivy

Cestovní ruch má svůj vliv na krajinu, přírodní zdroje a je ovlivněn globálním prostředím. Cestovní ruch je závislý na ekologickém prostředí. Tato závislost je vyšší než u jiných hospodářských odvětví, protože s narušením krajiny (lesy, voda, půda) dochází také k narušení cestovního ruchu, přičemž turismus tak ztrácí předpoklady pro svůj další rozvoj (místa s vysokým znečištěním se stávají méně atraktivní).⁵⁵ V jiných případech turistická zátěž převyšuje danou lokalitu a místo tak trpí znečištěním. Oproti tomu jsou však místa, kde platí, že nárůst znečištění menší než návštěvnost turistů (zvláště u měst, příkladem je hlavní města České republiky) Špatný ekologický stav destinací negativně ovlivňuje cestovní ruch, ale samotný cestovní ruch také negativně ovlivňuje ekologický stav destinací, při realizaci cestovního ruchu v určené oblasti totiž dochází k zásahu do přírodních zdrojů díky potřebám turismu, kterými jsou doprava, ubytovací zařízení, kulturní a sportovní

---

⁵³ (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 11. ISBN 80-210-4167-6

⁵⁴ (srov.) PALÁTKOVÁ, M. *Mezinárodní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada. 2011. s. 167. ISBN 978-80-247-3750-8

⁵⁵ (srov.) PALÁTKOVÁ, M. *Mezinárodní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada. 2011. s. 142. ISBN 978-80-247-3750-8

služby.⁵⁶ Příkladem negativního vlivu cestovního ruchu je budování infrastruktury, dopravní emise a industrializace.

Zhoršující se životní prostředí v některých oblastech s průmyslovou výrobou vede k větší motivaci pro účast na cestovním ruchu.⁵⁷ Do přírodních zdrojů řadíme vodní zdroje, místní zdroje, pozemky. Mezi místní zdroje patří palivo, potraviny a jiné suroviny, na kterých cestovní ruch velmi závisí. Na místní zdroje (hlavně u potravin) se nárokuje kvalita a čerstvost.⁵⁸ Problémem může být nadměrná spotřeba místních zdrojů. Dalším komplikací je také velká nerovnováha mezi sezónní a nesezónní spotřebou zdrojů. Značným problémem jsou vodní zdroje – jejich znečišťování, plýtvání a následné nedostatky vody, v případě cestovního ruchu je spotřeba vody vysoká a turismus tak klade vysoké nároky na objem vodních zdrojů. Pozemky jsou narušovány zástavbou, budování velkých aglomerací a infrastruktury, která narušuje lesy, ornou půdu a mokřiny. V kontextu s cestovním ruchem se často potýkáme se změnou ekosystému v dané lokalitě během přeměny místa v turistickou destinaci (např. stavba hotelů a jiných ubytovacích a zábavních komplexů), jak v prvotní fázi realizace výstavby turistické destinace, tak i v provozu turistické destinace. Tato změna má dopad na počet volně žijících zvířata v přírodě. V případě odlesňování a zvýšenou stavební činností dochází k půdní erozi a k dalším nepříznivým vlivům. Znečištění se týká ovzduší, vodních zdrojů, prostřednictvím hluku a odpadu. U znečištění vzduchu hraje velkou roli podíl letecké dopravy, která je tím největším znečišťovatelem ovzduší. Fyzické znečištění prostředí má za následek poškození fauny a flóry (např. horských oblastí, moří, vodních ploch, přírodních rezervací či silničních krajnic). Toto znečištění způsobuje používání umělých hnojiv, chemických prostředků na úpravy trávníků (například u golfových hřišť a zemědělské činnosti).⁵⁹ Mezi další problémy, které jsou globálního významu, patří rozšiřování ozónové díry a změna klimatu, která je v posledních letech diskutabilní. Znečišťování úzce souvisí s cestovním ruchem zvláště ve vysoké produkci emisí - používání klimatizace a vysoké produkce CO₂,

---

⁵⁶ (srov.) PALÁTKOVÁ, M. *Mezinárodní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada. 2011. s. 142. ISBN 978-80-247-3750-8

⁵⁷(srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 12. ISBN 80-210-4167-6

⁵⁸ (srov.)PALÁTKOVÁ, M. *Mezinárodní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada. 2011. s. 142 - 143. ISBN 978-80-247-3750-8

⁵⁹ (srov.) PALÁTKOVÁ, M. *Mezinárodní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada. 2011. s. 142 - 143. ISBN 978-80-247-3750-8

dopravy (automobilové, letecké a lodní). Avšak díky zásahům do životního prostředí, které vede k rozvoji dopravní infrastruktury, mohou lidé cestovat a realizovat své cestovní plány a navštěvovat nové nepoznané místa.⁶⁰ Změna klimatu sebou přináší pro cestovní ruch mnoho problémů zvláště do rozvojových zemí, které jsou na cestovním ruchu nejvíce závislé. Díky dalším faktorům vedoucím k oteplení na planetě, můžeme pozorovat přesun nemocí a nebezpečného hmyzu směrem k severu (do mírného pásma). V oblastech s mírným pásmem se objevuje netypické počasí nebo velké výkyvy teplot, přírodní katastrofy jako záplavy, sucha, tornáda, bouře, hurikány, tajfuny a jiné se vlivem následků znečišťování vyskytují více.⁶¹ Využívání oblastí určených původně pro rekreaci k jiným účelům vede ke kvantitativnímu zatížení životního prostředí, které ovlivňuje cestovní ruch. Abychom zabezpečili možné změny v místech určených k rekreaci, může nám posloužit územní plán a opatření na snížení či odstranění emisí, tak abychom eliminovali dopad na životní prostředí.⁶²

Jak jsme se v této kapitole mohli přesvědčit, lidská činnost a působení na přírodní zdroje je devastační, ekologie, jako věda, se snaží o vzájemné porozumění mezi živými organismy a prostředím. Důležité pro čisté životní prostředí a zachování přírodních hodnot, v kontextu cestovního ruchu, je stanovit ochranné opatření a dbát na obnovitelnost zdrojů, které povedou k eliminaci znečištění přírodních zdrojů a ohrožení jak životního prostředí, tak rozvoje cestovního ruchu. Lidé by měli přírodní potenciál nejen udržovat, ale rozvíjet.⁶³ Ekologie není abstraktním pojmem stejnojmenné abstraktní vědy, v současné době se ekologická opatření aplikují do mnoha oborů, mezi nimiž je také cestovní ruch.

Reakcí na zhoršující se životní prostředí a možnost udržitelného rozvoje cestovního ruchu se přichází s myšlenkou „ekoturismu“, který je udržitelný, šetrný a mírný k životnímu prostředí. Ekoturismus je zodpovědné cestování do přírodních lokalit, které zachovávají své přírodní zdroje, a udržují určitou životní úroveň místního obyvatelstva. Je spjat s přírodou a přírodním prostředím, týká se široké škály typů

---

⁶⁰ (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 12. ISBN 80-210-4167-6

⁶¹ (srov.) PALÁTKOVÁ, M. *Mezinárodní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada. 2011. s. 142 - 143. ISBN 978-80-247-3750-8

⁶² (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 12. ISBN 80-210-4167-6

⁶³ (srov.) VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. s. 11. ISBN 80-210-4167-6

turismu, kterými mohou být například městský, kulturní a kongresový turismus.⁶⁴ Další reakci, která ovlivňuje postoj k životnímu prostředí v cestovním ruchu je filosofie tzv. „zelených“ zákazníků. Ti požadují nebo se zajímají o ochranu přírody v místě, které navštívili při své dovolené nebo svém výletu. Mnoho cestovních kancelář, především v Německu, Nizozemí a ve Skandinávských zemích přizpůsobilo nabídku svých zájezdů pro tyto „zelené“ zákazníky a nabízí jim například hotely, které recyklují svůj odpad nebo zájezdy díky, nímž přispívají na záchranu ohrožených zvířat v destinaci, kterou se „zelení“ zákazníci chystají navštívit.⁶⁵

---

⁶⁴ (srov.) PALÁTKOVÁ, M. *Mezinárodní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada. 2011. s. 147. ISBN 978-80-247-3750-8.

⁶⁵ (srov.) HORNER, S. SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. 10. vyd. Praha: Grada. 2003. s. 86 – 87. ISBN 80-247-0202-9.

2 ANALÝZA VLIVŮ CESTOVNÍHO RUCHU NA ROZVOJ HANÁCKÉHO REGIONU

Region Haná je bohatý na historii, lidové tradice, kulturu, přírodu, architekturu, skanzeny a další zajímavosti.⁶⁶ Cestovní ruch je důležitým činitelem v regionu Haná. Cestovní ruch v regionu se stává nedílnou součástí hospodářství a přispívá tak k modernizaci, budování a zkvalitňování infrastruktury. Programy spojené s podporou regionu, které díky dotacím z Evropské unie mohou samosprávné celky a jiné právní organizace z regionu Haná čerpat a přispívat tak k rozvoji turistiky a obnovy a ochrany například historických památek či přírodních rezervací.

2.1 Geografické vymezení regionu Haná

Národopisný region Haná⁶⁷ se nachází v turistickém regionu Střední Morava⁶⁸, která se rozprostírá na dolní části Hornomoravského úvalu. Střední Morava a region Haná zasahuje do Olomouckého kraje, Zlínského kraje a také z části do Jihomoravského kraje, na rozhraní okresů Přerov, Prostějov a Kroměříž. Region Haná je velmi bohatý a úrodný. Turistický region Střední Morava (Haná) je úrodnou oblastí rozkládající se především v okolí řeky Morava. Přírodní prostředí patří rybníkům, lužním lesům, polím. Haná není však jen rovina, ale i kopce (Velký Kosíř), pahorky a výběžky, Zábřežské vrchoviny, Nížkého Jeseníku (Svatý Kopeček) a Oderských vrchů nebo Hostýnských vrchů (Svatý Hostýn) na jižní části pahorkatina Chřiby oddělující Hanou od Moravského Slovácka. Západní část uzavírá Dražanská vrchovina, táhnoucí se od severu Moravy přes střední Moravu na jih.⁶⁹ Některé části Hané také spadají pod euroregion, území NUTS 4 (okresy, Olomouc, Přerov, Prostějov, Kroměříž, Vyškov).⁷⁰

⁶⁶ ⁶⁶ (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 11 - 17. ISBN 978-80-7309-516-1

⁶⁷ V příloze č. XXIV je mapa České republiky rozdělená do okresů.

⁶⁸ Oblast má teplé podnebí s průměrnou noční teplotou 8° C. Průměrný úhrn srážek za rok je 600mm. Počet dnů se sněhovou pokrývkou bývá čtyřicet až padesát dní a počet letních dní se pohybuje okolo padesáti až sedmdesáti dní v roce. (srov.) *Mikroregion mezi rovinatou Hanou a nejvyššími vrcholy Jeseníků*. [online]. Dostupné z <http://www.mu-mohelnice.cz/region.asp?p1=78683>. [cit. 2013-06-03]

⁶⁹ (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 11 - 12. ISBN 978-80-7309-516-1

⁷⁰ (srov.) *Mikroregion mezi rovinatou Hanou a nejvyššími vrcholy Jeseníků*. [online]. Dostupné z <http://www.mu-mohelnice.cz/region.asp?p1=78683>. [cit. 2013-06-03]

V severní části regionu Haná se setkáváme s mikroregionem Mohelnicko (v oblasti města Mohelnice a okolí),⁷¹ dalším je Moštěnka, která se nachází v jižní části Olomouckého kraje a jimiž protéká řeka Moštěnka (okolo města Přerova). Toto území má z převážné části typický hanácký charakter krajiny bez výrazných kopců a hor. Rozprostírá se od nížiny severovýchodní části Hornomoravského úvalu, až k o něco vyššímu a členitějšímu jihozápadnímu území Moravské brány.⁷² Mikroregion Pobečví se rozkládá 4 km na severovýchod od města Přerova, na obou březích řeky Bečvy. Jedná se o rovinatou část úrodné Hané, od východu chráněné výběžky Hostýnských vrchů, pokračující mírně zvlněnou Moravskou Bránou Oderských vrchů, sousedící s vojenským prostorem Libavá. Tento mikroregion Pobečví⁷³ se nachází uprostřed Moravy. V této lokalitě se také nachází pramen Odry, rozsáhlé zemědělské lány doplněné řekou Bečvou a podhůří Oderských vrchů (v okolí Dolního Újezdu a Výklek).⁷⁴ Mezi významné obce patří Troubky⁷⁵, které v roce 1997 postihly rozsáhlé povodně. Mikroregion Bystřička se rozprostírá v oblasti dolního a středního toku Bystřička, je spjata historicky a kulturně, sčítá jedenáct obcí. Jsou to Hlubočky, Velká Bystřice pořádající mnoho hanáckých tradic a Doloplazy, kde se každoročně pořádá „Jízda králů“.⁷⁶ Do Hané patří také Konicko, v severozápadní části okresu Prostějov, sousedící v okresech Blansko, Svitavy a Olomouc, který sčítá dvacet obcí. Konicko je bohaté na přírodní útvary a úrodnou rovinatou půdu (která se táhne až k zmíněné Dražanské vrchovině). Centrem mikroregionou je město Konice.⁷⁷ Kosířsko⁷⁸ (západně

---

⁷¹ (srov.) *Mikroregion mezi rovinatou Hanou a nejvyššími vrcholy Jeseníků*. [online]. Dostupné z <http://www.mu-mohelnice.cz/region.asp?p1=78683>. [cit. 2013-06-03]

⁷² (srov.) OLMOUCKÝ KRAJ. *Mikroregion Moštěnka*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-22]. Dostupné z <http://olomoucky.kraj.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=105089>

⁷³ Pobečví vzniklo v roce 1998, jeho hlavním kladem je dobré spojení díky trase rychlostní silnice R35 a stavby dálnice D 47, lze zde dobře využít také železniční spoje mezi Ostravou a Přerovem (pokračující na Prahu, Břeclav a jiné významné dopravní křižovatky) (srov.) *Mikroregion Pobečví*. [online] Dostupné z <http://olomoucky.kraj.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=105072> [cit. 2013-05-01]

⁷⁴ (srov.) *Mikroregion Pobečví*. Dostupné z <http://olomoucky.kraj.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=105072>

⁷⁵ (srov.) *Mikroregion Střední Haná*. Dostupné z <http://olomoucky.kraj.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=100476>

⁷⁶ (srov.) MIKROREGION BYSTRÍČKA. *Mikroregion Bystřička*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-02]. Dostupné z <http://www.mikroregionbystricka.cz/mikroregion-bystricka/>

⁷⁷ (srov.) MIKROREGION KONICKO. *O nás*. [online]. © 2012 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z <http://www.mikroregionkonicko.cz/o-mikroregionu/>

od města Olomouce a na severu od Prostějova) má bohatou historii, zemědělsko-průmyslové obce jako je Lutín (Sigma), Drahanovice (cukrovar), Slatinice (lázně). Dominantou regionu je Velký kosíř. Tento region má jednu z nejúrodnějších půd v České republice, díky které se tento mikroregion stále rozvíjí.⁷⁹ Mikroregion Litovelsko, který se nachází v oblasti severozápadní části regionu Haná, je turisticky a historicky atraktivní region.⁸⁰ Mikroregion Nemčicko nalezneme v okrese Prostějov, má řadu památek (historických i přírodních), významným místem v regionu jsou Němčice na Hané nebo Vičický rybník.⁸¹

V samém srdci Hané se nachází Olomoucko. Patří do něj statutární město Olomouc (metropole Hanáckého regionu a Střední Moravy) a přilehlé obce okolo Olomouce. Město Olomouc se může chlubit univerzitou, mnoha kostely a bohatou historií.⁸² Město Olomouc je pevnostní město a okolí tohoto města je protkáno mnoha pevnostmi a forty. Jižní část tohoto mikroregionu je bohatá na půdní zdroje a hospodářství a celkově mikroregion Olomoucko je závislé na činnostech města Olomouce. Na východní části mikroregionu je významné poutní místo Svatý Kopeček⁸³ (první výběžky Nížkého Jeseníku).

Mikroregion Plumlovsko se nachází západně od města Prostějov. Sídlí s vojenským prostorem Březina. Tento mikroregion je známý svým přírodním bohatstvím (rybníky, Plumlovská přehrada), vhodné pro turismus a možnost rekreace. Významnou historickou památkou je Plumlovský zámek.⁸⁴ Mikroregion Předina byl založen v roce 200, dominantou je kopec Předina nacházející se mezi Prostějovem a Vyškovem. Rovinatá Haná se zde střídá s prvními výběžky Dražanské vrchoviny

---

⁷⁸ Tento region má jednu z nejúrodnějších půd v České republice, díky které se tento mikroregion stále rozvíjí. (srov.) MIKROREGION KOSÍŘSKO. *Mikroregion Kosířsko*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-20]. Dostupné z <http://www.kosirsko.cz/>

⁷⁹ (srov.) MIKROREGION KOSÍŘSKO. *Mikroregion Kosířsko*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-20]. Dostupné z <http://www.kosirsko.cz/>

⁸⁰ (srov.) PRŮVODCE MIKROREGIONEM LITOVELSKO. *Haná*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-30] Dostupné z <http://www.mikroregionlitovelsko.cz/oblast/hana/>

⁸¹ (srov.) MIKROREGION NĚMČICKO. *Mikroregion Němčicko*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01] Dostupné z <http://www.nemcicko.cz/>

⁸² (srov.) STATUTÁRNÍ MĚSTO OLOMOUC. *O městě*. [online]. © 2012 [cit. 2013-05-25]. Dostupné z <http://www.olomouc.eu/portal/aktuality>

⁸³ (srov.) BAZILIKA NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE. *Z historie*. [online]. © 2005 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z http://www.svatykopecek.cz/main/index.php?page_file=history

⁸⁴ (srov.) MIKROREGION PLUMLOVSKO. *Mikroregion*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z http://www.plumlovsko.cz/vismo/osnova.asp?id_org=555113&id_osnovy=3385&p1=3385

přispívají nekrásným výhledům do krajiny.⁸⁵ Šternbersko⁸⁶ se nachází v severní a v severovýchodní části regionu Haná, významným městem tohoto regionu je Šternberk.⁸⁷ Mikroregion Dolek je severozápadně od města Přerov. Lokalita je spojená s rovinatým územím Hané, úrodnou půdou, poli, loukami.⁸⁸ Mikroregion Království (se jihovýchodně od města Olomouc) je spojeno s lužními lesy, přírodními zdroji, rybníky.⁸⁹ Na sever od Olomouce se rozprostírá, v severní části regionu Haná, Uničovsko, které zasahuje také do Nížkého Jeseníku. Dominantou tohoto místa je město Uničov, spojené s bohatou historií. Příroda je zde velkým lákadlem pro rozvoj cestovního ruchu.⁹⁰

Většina mikroregionů vzniká za určitými cíly (vybudování kanalizace, cyklostezek, propagace místních tradic, zvyků, jídla atd.) Důležitou součástí Hané jsou také četné cyklostezky, které přispívají také k rozvoji specifického cestovního ruchu.⁹¹ V několika posledních letech se přikládá důraz na obnovu krajiny, historického dědictví. Tyto aspekty vedou k rozvoji cestovního ruchu v regionu Haná. Tento region je pro turisty velmi dobře dostupný vlakem i silniční dopravou. Region leží na významné železniční trase mezi Prahou a Ostravou a na silničním uzlu mezi Brnem a Ostravou.⁹² Haná je v současnosti stále spjata s charakteristickými odvětvími hospodářství zemědělskou a potravinářskou výrobou. Strojírenský průmysl je zastoupen v Olomouci a Uničově. Dalším významným odvětvím v regionu je chemický průmysl ve městech Přerov, Prostějov, Chropyně i Olomouc.⁹³

---

⁸⁵ (srov.) MIKROREGION PŘEDINA. *Mikroregion Předina*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://www.predina.cz/>

⁸⁶ Díky vhodné poloze tohoto mikroregionu mezi Olomoucí a Opavou a cestou dále na sever do Polska pomáhá k rozvoji turistiky a kulturních akcí konaných v mikroregionu. (srov.) REGION. *Mikroregion Šternbersko*. [online]. © 1999 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z <http://sternbersko.mikroregion.cz/>

⁸⁷ (srov.) REGION. *Mikroregion Šternbersko*. [online]. © 1999 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z <http://sternbersko.mikroregion.cz/>

⁸⁸ (srov.) REGION. *Tipy k návštěvě*. [online]. © 1999 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z <http://sternbersko.mikroregion.cz/>

⁸⁹ (srov.) MIKROREGION KRÁLOVSTVÍ. *Kde nás najdete*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://www.mrkralovstvi.cz/index.php?nid=5372&lid=cs&oid=814155>

⁹⁰ (srov.) MIKROREGION UNIČOVSKO. *Mikroregion Uničovsko*. [online]. © 2006 [ci. 2013-05-25]. Dostupné z <http://unicovsko.cz/mikroregion/>

⁹¹ V příloze číslo XXVII můžeme vidět vybudovanou cyklostezku.

⁹² (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 16. ISBN 978-80-7309-516-1

⁹³ (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 16. ISBN 978-80-7309-516-1

2.2 Analýza nabídky

Objekt cestovního ruchu se skládá z primární a sekundární nabídky. Do primární nabídky zahrnujeme přírodní i uměle vytvořené prostředí (kulturní památky, přírodní útvary a rarity). Do sekundární nabídky zahrnujeme zařízení, která uspokojují další potřeby klientů, do této kategorie zahrnuje široké množství dílčích služeb (infrastruktura a suprastruktura).⁹⁴ V analýze nabídky budeme zkoumat primární a sekundární nabídku regionu Haná.

2.2.1 Primární nabídka

Z definice primární nabídky vyplývá, že sem zahrnujeme kulturní dědictví, turistické místa, památky a přírodní dědictví.

2.2.1.1 Kulturní dědictví

Historie regionu Haná

Při rozvoji dnešního regionu Haná hráli velkou roli vlivy mořských záplav v neogénu a diluviu a formování řekami vzniklými po poklesu terénu. Archeologické nálezy dokládají osídlení regionu Haná již v nejstarších dobách. Pozůstatky mamutů v Mladečských jeskyních a v Předmostí u Přerova. Také Keltové osídlovali Hanou, díky nalezištím na místech kde byly Keltská obydlí, které můžeme vidět u Prostějova. Na Hané bylo objeveno mnoho slovanských hradišť.⁹⁵ V počátcích křesťanské doby v 7. století byla Morava misijním místem klášterů. Kníže Rostislav v roce 846 až 870 povolal Konstantina a Metoděje na Velkou Moravu. Na Moravě se prosazuje staroslověnština. Vlivné kroky kníže Rostislava vedli k upevnění Velké Moravy v Evropě, což vedlo k ovlivnění celkového regionu Haná do budoucna.⁹⁶ Rovina hornomoravského úvalu je osídlena již od 12. století. Lesy byly bohaté. Lesy se nacházely i v rovinatých částech Hané. Haná byla označována, od počátečních dob,

---

⁹⁴ (srov.) JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada. 2009. s. 55. ISBN 978-80-247-3247-3

⁹⁵ (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 11 - 12. ISBN 978-80-7309-516-1

⁹⁶ (srov.) ELBELOVÁ, G., ZATLOUKAL, P. *Arcidiecézní muzeum, Průvodce*. 1. vyd. Olomouc: Muzeum Umění Olomouc. 2006. s. 13. – 14. ISBN 80-85227-83-5

jako úrodná a bohatá svou přírodou. Morava netekla jen jedním korytem, ale tekla mnoho ramený.⁹⁷

Haná patří k nejstarším místům Moravy. Jméno Hanák dokládá, že tato oblast byla známá a šířilo se povědomí o tomto regionu. V období baroka se výrazně rozšiřuje Hanácké nářečí. Jmenování Hané se objevuje na mapě Jana Ámose Komenského z roku 1627. Toto území bylo značeno od Vyškova až po Olomouc nazýváno „Na Hané“. Region Haná se rozšiřoval i dále mimo tuto oblast. Zvláště v období 19. století se objevuje Malá Haná, Záhoří. Haná je velké národopisné území s významnou historií, kulturou, folklórem a zvyky.⁹⁸ Kulturním a správním střediskem v historii bylo město Olomouc. V Olomouci sídlili významní markraběti a do třicetileté války byla Olomouc hlavní městem Moravy. V době husitské byla Olomouc katolická obklopena husitskými hrady a městy. Rozkvět nastal v období renesance. V tomto historickém období zkvétaly města jako Tovačov, Přerov a další. Po vpádu Švédských vojsk do Olomouce v roce 1642 ztratila Olomouc statut hlavního města Moravy. To převzalo Brno, které nebylo dobyto Švédy.

Koncem 19. století byla Olomouc převážně německá a venkov český. Prostějov se stalo městem národních Hanáků, díky získání radnice Hanáky. Na venkově byl rozkvět lidové kultury s výrazným nářečím, hudbou, výpravným krojem, pověstmi (o hanáckém králi Ječmínkovi). Za první republiky byla Haná silným zemědělským regionem. Během druhé světové války usilovali Němci o izolaci Hané. Za Heidrichiády nacisté vyhladili a srovnali se zemí Veselíčko a Javoříčko. Poválečné roky vedli ke zprůmyslnění zemědělství a indrustializaci, které vedlo často k nenávratnému poškození krajiny i sídel.⁹⁹ I přes bohaté historické zlomy si Haná zanechává své osobité kouzlo a láká mnoho turistů.

---

⁹⁷ (srov.) BLINKA, F. *Z historie kláštera Hradiska I.* vyd. Olomouc: R. Kašparová – Danal. 2004. 9. -12. ISBN 80-85973-39-1

⁹⁸ (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná.* 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 15. ISBN 978-80-7309-516-1

⁹⁹ (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná.* 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 11 - 12. ISBN 978-80-7309-516-1

Významné osobnosti hanáckého regionu

V následující části si představíme významné osobnosti regionu Haná. Většina osobností nejsou spjati pouze s regionem Haná, ale jejich význam přesahuje mnohdy i hranice České republiky.

Jindřich Zdík byl Olomouckým biskupem ve 12. století. Patří k nejvýznamnějším osobnostem českých středověkých dějin. Jindřich Zdík založil mnoho kostelů a klášterů. V Olomouci dostavěl chrám Svatého Václava a v Praze založil Strahovský klášter. Byl prvním duchovním, který absolvoval pouť do Svaté země a zasloužil se o rozkvět architektury na území města Olomouce.¹⁰⁰

Jan Amos Komenský se narodil 28. března 1592 v moravském Slovácku. Ale jeho cesty vedli i přes region Haná. V roce 1608 studoval na latinské bratrské škole v Přerově. Po tříletém studiu začal Jan Amos Komenský cestovat a jel do Německa. Rodina Komenských patřila k církvi Jednoty bratrské. V roce 1614 se vrátil do Přerova učit. Stal se nejmladším učitelem na škole ve svých 22 letech. Jan Amos Komenský díky svým zkušenostem získaných z cest a když viděl stejné podmínky, které panovaly ve škole i nyní jak v době, když z ní odcházel, začíná hledat nové cesty, postupy a přístupy k dětem a k učení. Od roku 1665 se stal kazatelem Jednoty Bratrské a začal učit a kázat po Evropě. Jan Amos Komenský zemřel 15. listopadu 1670 v nizozemském Naardenu.¹⁰¹ Mezi jeho významné díla patří Velká didaktika, Malá didaktika a další, Labyrint světa a ráj srdce.

Sochař Jiří Antonín Heinz žil v letech 1698 až 1759. Je jedním z nejvýraznějších osobností barokního umění na Moravě. Jiří Antonín Heinz působil v Olomouci, Uničově ale také mimo Hanácký region ve Znojmě. Tento významný sochař se narodil ve Svitavách. Sochař byl spojen především s Uničovem a Klášterním hradiskem v Olomouci. Jeho významné díla můžeme vidět po chrámech a kostelích v celém hanáckém regionu, jako je například Sousoší Oplakávání Ježíše Krista z roku 1735, které je k vidění u Bolestných schodů v bazilice Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku u Olomouce.¹⁰²

---

¹⁰⁰(srov.) MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC. *Jindřich Zdík*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://www.olmuart.cz/?detail=911>

¹⁰¹(srov.) LABYRINT SVĚTA A RÁJ SRDCE. *Jan Amos Komenský*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://www.labyrint.cz/cs/komensky>

¹⁰²(srov.) ZÁPALKOVÁ, H. *Jiří Antonín Heinz*. 1. vyd. Olomouc. Muzeum umění Olomouc. 2011 s. 7. – 65. ISBN 978-80-87149-52-2

Emil Filla jedním z předních grafiků, malířů a sochařů, kteří se narodili na Hané. Emil Filla se narodil v Chropyni 4. dubna 1882. Dětství prožil v Brně a pracoval chvíli v Praze. Od roku 1903 studoval výtvarné umění. V prvních dnech druhé světové války byl uvězněn nacisty do koncentračních táborů. Po válce začíná opět tvořit a v roce 1953 zemřel. Jeho nejvýznamnější díla jsou vidění v publikacích a literatuře jako je Rembrandt, Život a dílo, O svobodě, V výchově dětí k výtvarnému umění.¹⁰³

Významným básníkem, který pochází z regionu Haná byl Jiří Wolker, který se narodil 29. března 1900 v Prostějově. Studoval na tamním gymnáziu. Od mládí byl nadaný a prostředí, ve kterém žil ho podporovalo v jeho tvorbě. Jeho zdraví však bylo problematické a tak občas trávil čas na skautských táborech, u moře nebo ve Vysokých Tatrách.¹⁰⁴ Na Svatém Kopečku u Olomouce trávil své prázdniny, zde má dům a ve své básni „Svatý Kopeček“ vypráví o poměrech a krajiny, ve které trávil své volné chvíle u návštěvy své babičky.¹⁰⁵ Během studií v Praze u Jiřího Wolkerera propukla tuberkulóza, na kterou v roce 1924 v Prostějově podlehl. Mezi jeho významná díla patří Host do domu, zmíněný Svatý Kopeček, Těžká hodina, hra Nemocnice a další.¹⁰⁶

Valentin Šindler žil v letech 1885 – 1957. Narodil se v Cholině u Litovle a s bratrem Václavem Šindlerem (1893 – 1952) patřili k tzv. bavičům své doby. Díky tvorbě na divadle, hrách a vyprávění „Stréčka Křópal“ proslavili nejen sebe, ale i svůj kraj. Vystupovali v brněnském i pražském divadle a Křópalovy glosy vycházely nejdříve v písemné podobě a později oba bratři vystupovali i v rozhlase. Křópal si zahráli v několika filmech.¹⁰⁷

Bohuslav Sedláček se narodil 13. srpna 1928 v Droždíně u Olomouce. Vystudoval brněnskou JAMU a v roce 1949 nastoupil do rozhlasu. Složil známé písně

---

¹⁰³ (srov.) OSOBNOSTI.CZ. *Emil Filla*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://zivotopis.osobnosti.cz/emil-filla.php>

¹⁰⁴ (srov.) OSOBNOSTI.CZ. *Jiří Wolker*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-06]. Dostupné z <http://www.spisovatele.cz/jiri-wolker#cv>

¹⁰⁵ (srov.) SMEJKAL, B. *Pohledy do historie Svatého Koepečka*. 1. vyd. Mohelnice: V. Křupka – Mohelnice. 2001. s. 4. -153.

¹⁰⁶ (srov.) OSOBNOSTI.CZ. *Jiří Wolker*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-06]. Dostupné z <http://www.spisovatele.cz/jiri-wolker#cv>

¹⁰⁷ (srov.) IDNES.CZ BRNO A JIŽNÍ MORAVA. *Když stréček Křópal a Jozefek Melhoba rozdávali smích*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z http://brno.idnes.cz/kdyz-strecek-kropal-a-jozefek-melhoba-rozdavali-smich-pd9-/brno-zpravy.aspx?c=A090626_1214555_brno_krc

jako byla píseň k pohádce Princezna se zlatou hvězdou na čele nebo Prstýnek. V roce 2013 zemřel v Brně.¹⁰⁸

Pavel Dostál byl český divadelní dramaturg, textař, scénárista, režisér, publicista a politik. Narodil se 25. února 1943 v Olomouci. Pavel Dostál byl ministrem kultury. Napsal mnoho muzikálů, které i režíroval, jako třeba *Gaudeámus Igitur*, *Výtečníci*. Byl jedním z neoblíbenějších politiků své doby. V roce 2005 zemřel v Brně.¹⁰⁹

Další významnou osobností byl chemik Milan Zaoral, který se narodil 5. května 1926 v Olomouci a zabýval se organickou chemií¹¹⁰ a byl objevitelem desmopresinu – jednoho z 15 nejvýznamnějších léků minulého století, který se používá při léčbě mnoha chorob například proti hemofilii typu A von Willebrandova syndromu.¹¹¹

Miloslav Stibor se narodil 11. července 1927 v Olomouci. Studoval Univerzitu Palackého v Olomouci. Od roku 1960 vyučoval na olomouckém gymnáziu. V roce 1960 založil Základní uměleckou školu (výtvarnou školu), kde působil jako ředitel do roku 1987. Miloslav Stibor byl jedním z neznámějších fotografů. Vyučoval také na Slezské Univerzitě v Opavě. Byl úspěšným fotografem a získal mezinárodní tituly a vystupoval a publikoval v zahraničí. Zemřel v roce 2011 ve své rodné Olomouci.¹¹²

Mezi současné umělce, herce a sportovce regionu Haná můžeme zařadit mnoho osobností. Jedním z významných herců je Igor Bareš. Narodil se v Olomouci v roce 15. dubna 1966. Vystudoval brněnskou JAMU a hrál v Divadle bratří Mrštíku. Od roku 1991 se stal členem Národního divadla v Praze. Stal se také významný televizním

---

¹⁰⁸(srov.) BRNO MĚSTO HUDBY. *Bohuslav Sedláček*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://www.mestohudby.cz/zpravodajstvi/zemrel-skladatel-bohuslav-sedlacek>

¹⁰⁹(srov.) OSOBNOSTI.CZ. *Pavel Dostál*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://zivotopis.osobnosti.cz/pavel-dostal.php>

¹¹⁰(srov.) ENCYKLOPEDIIE COJECO. *Zaoral*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z http://www.cojeco.cz/index.php?detail=1&id_desc=398299&title=Zaoral&s_lang=2

¹¹¹(srov.) RODINA.CZ. *Převratný objev DDAVP*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://www.rodina.cz/clanek6521.htm>

¹¹²(srov.) INDES.CZZPRÁVY. *Miloslav Stibor*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z http://zpravy.idnes.cz/zemrel-fotograf-nejen-zenskych-tel-miloslav-stibor-fhz-/kavarna.aspx?c=A110307_232533_kavarna_chu

hercem, který si zahrál v mnoha filmech jako Výlet, Sluneční stát, Hezké chvílky bez záruky či seriál Horákovi.¹¹³

Další významnou herečkou je Hana Maciuchová, která se narodila ve Šternberku u Olomouce. Hana Maciuchová si zahrála ve 14 letech v Olomouckém divadelním spolku Mrštík. Od malička tancovala, zpívala a hrála různé dětské divadelní představení. Vystudovala pražskou DAMU. Zahrála si v mnoha filmech jako třeba Organ, Člověk proti zkáze, Hrabě Drákula. Významnou hereckou roli sehrála u Večerníčku Krakonošské pohádky v roli Anči. Nyní hraje v mnoha televizních seriálech jako je Ulice, Četnické humoresky, Dobrá čtvrť.

Významných sportovců je v Hanáckém regionu mnoho. Snad každý známý sport měl svého hrdinu z Hané. Jiří Hudler se narodil 4. ledna 1984 v Olomouci. Jiří Hudler se stal českým profesionálním hráčem ledního hokeje. V současnosti působí v KHL v klubu HC Dynamo Moskva.¹¹⁴ Dalším významným hokejistou z regionu Haná je Jiří Dopita.

Jedna z významných a bájných postav a pověstí na Hané je také král Ječmínek, který se dle pověsti narodil v Chropyni (dříve tvrz od roku 1970 město).¹¹⁵

Typická hanácká kuchyně a potravinářské výrobky

Každý kraj má své regionální jídla, speciality, které přináší dané místo a lokalita, ve které se nachází. Tak i region Haná nabízí svým návštěvníkům a hlavně svým obyvatelům produkty, které přináší kraj, ve kterém žijí.

Díky hlavní surovině na Hané, kterým bylo obilí, se jídla přizpůsobovala tomuto zdroji obživy. Základem kuchyně byla kaše krupicová a moučná s mlékem. Dále se vařili kaše z hrachu a fazolí. Na Hané jsou nejvíce rozšířené polévky z česneku, sýra, bůčku a zelí. Maso se dříve na Hané objevovalo na kuchyňských stolech pouze na zabíjačkách. Typickým jídlem jsou také kynuté buchty a koláče a vdolky.¹¹⁶

---

¹¹³ (srov.) CSFD.CZ. *Igor. Bareš.* [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné <http://www.csfd.cz/tvurce/9658-igor-bares/>

¹¹⁴ (srov.) OSOBNOSTI.CZ. *Jiří Hudler.* [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://zivotopis.osobnosti.cz/jiri-hudler.php>

¹¹⁵ (srov.) <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>

Střední Morava. Dostupné z <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>

¹¹⁶ (srov.) ONADNES.CZ. *Poklady naší kuchyně: hanácké syrečky, vdolky i škvarkové knedlíky.* [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01] http://ona.idnes.cz/poklady-nasi-kuchyne-hana-0yk/recepty.aspx?c=A120724_161859_recepty_job

Mezi známé Hanácké speciality patří „Hanácké koláčky“, které nabízí poctivou chuť venkovských jídel díky regionálním surovinám, jež se používají při přípravě těchto koláčů. Většina produktů, ze kterých se vyrábí pravé „Hanácké koláčky“ pochází z „úrodné Hané“. Pouze mléko je dováženo z Jesenických pastvin.¹¹⁷

Mezi další domácí speciality patří bramborové placky s mákem a cukrem nebo povidly nebo „Hanácký tróč“, kterým je ovocný koláč s drobenkou pokapávaný rumem.¹¹⁸

Významnou specialitou Hané jsou „tvarůžky“¹¹⁹, známý sýr se zápachem, který se vyrábí v Lošticích severně od Olomouce.. Jejich typický způsob výroby ze základních vesnických surovin neumožní přesně určit, kdy byly tvarůžky poprvé vyrobeny. Tvarůžky získali jméno „Olomoucké“, avšak většina tvarůžků se vyrábí mimo město. Objev tvarůžek se nedá přesně odhadnout, přívlastek tvarůžky však získaly od olomouckých obchodníků roku 1583. Dříve se tvarůžky jmenovali „selské tvarůžky“. Od 17. století se pak tvarůžky objevují v historických pramenech jako součást hanáckého jídelníčku. Tvarůžky slaví úspěchy i ve světě. V roce 1872 získali ocenění na světové výstavě ve Vídni. Díky budování železničních tratí se obchodníci s touto specialitou dostali do celé Evropy. Olomoucké tvarůžky jsou sýrem, který zraje. Vyrobený je z netučného tvarohu, jedlé soli s přidanými regulátory kyselosti (uhličitan vápenatý) a hydrogenuhličitan sodný) a mlékárenské kultury. Mají zcela typickou pikantní chuť, typickou vůni. Povrch je zlatožlutý a jádro je poloměkké se světlejší barvou. Tvar tvarůžek je v podobě koutečků, tyčinek nebo nepravidelných tvarů. Mají charakteristickou chuť a vůni a jsou stolními sýry. Typická vůně tvarůžek je způsobena rozkladem bílkoviny sýra při zrání. Olomoucké tvarůžky se řadí na první místo mezi sýry díky nízkému obsahu tuku, energetické hodnotě a nutričním hodnotám s obsahem plnohodnotných bílkovin a vápníku. Při výrobě Olomouckých tvarůžků se nepoužívají geneticky modifikované suroviny. Vyrábějí se bez přídavků syřidel, barviv, aromat a stabilizátorů. Obsahují tvaroh

---

¹¹⁷ (srov.) REGIONÁLNÍ POTRAVINA. *Koláč hanácký*. [online]. © 2012 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z <http://eagri.cz/public/web/regionalni-potravinny/regionalni-potravinny/olomoucky-kraj/kolac-hanacky-1.html>

¹¹⁸ (srov.) ONADNES.CZ. *Poklady naší kuchyně: hanácké syrečky, vdolky i škvarkové knedlíky*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01] http://ona.idnes.cz/poklady-nasi-kuchyne-hana-0yk/recepty.aspx?c=A120724_161859_recepty_job

¹¹⁹ Tvarůžky jsou důležité také podle respondentů, tuto regionální pochutinu uvedlo nejvíce dotázaných, jak z místních obyvatel tak z návštěvníků (srovnání – analýza místního obyvatelstva a analýza poptávky).

s pasterizovaného kravského mléka, který je alergenem, ale jsou vhodné pro bezlepkovou dietu.¹²⁰

Lidé na Hané často sbírají ovoce, kterého je díky úrodnému kraji dostatek. Toto ovoce lidé sbírají na pálenky Významnou pálenicí v regionu je Prostějovská palírna u zeleného stromu – Starorežná.¹²¹

V hanáckém regionu se vyrábí mnoho známých jídel, se kterými se můžeme setkat na regálech obchodních pultů.

Dalšími produkty, se kterými se můžeme setkat v regionu Haná jsou certifikované. Patří sem výroba Hanáckého včelího medu z Náměště na Hané, výroba pečiva v obci Přílepy, výroba a skladování pařených sýrů v Oseku nad Bečvou, pečení Medlovských koblih v Medlově, uzenářské speciality z Uničova a z Velkého Újezdu, výroba a pečení svatebních koláčků v Dřevohosticích, přírodní mošty z Mezic. Existuje jistě mnoho regionálních výrobců potravin, ale zmíněné výrobky mají certifikát regionální potraviny pro oblast Haná.¹²²

Produkty a tradiční výrobky

Mezi známé výrobky a firmy, které vyrábějí na Hané čerpadla, a pumpy patří tradiční hanácká firma Sigma Lutín. Firma vyrábí od roku 1868, kdy tuto společnost založil řemeslník Ludvík Sigmund. Firma je známá po celé České republice i v zahraničí.¹²³ Mezi další závody a firmy na Hané můžeme zařadit velké množství pil, které díky dostatku okolních lesů mohou vyrábět kvalitní dřevo například na nábytek. To souvisí s řemeslnou výrobou tradičních výrobků na Hané, jako jsou kartáče z přírodních žíní z Brodku u Přerova, bronzové šperky Měrotín, zdobené svíce a přání z Dolan, výrobky ze slámy a lýka z Brodku u Konice, a hanácké kroje z Troubek.¹²⁴ Je spousta dalších výrobků, které může návštěvník regionu Haná obdivovat a přikládat

---

¹²⁰ (srov.) OLOMOUCKÉ TVARŮŽKY. *O tvarůžkách*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://www.tvaruzky.cz/O-tvaruzkach.aspx>

¹²¹ (srov.) PALÍRNA U ZELENÉHO STROMU. *Starorežná Prostějov*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://palirna-u-zeleneho-stromu-starorezna-prostějov.trade.cz/>

¹²² (srov.) KATALOG CERTIFIKOVANÝCH PRODUKTŮ. *Katalog certifikovaných produktů*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-02]. Dostupné z <http://www.regionalni-znacky.cz/hana/cs/certifikovane-produkty/?k=8&r=12>

¹²³ (srov.) SIGMA. *Historie*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://www.sigmagroup.cz/o-firme/historie>

¹²⁴ (srov.) KATALOG CERTIFIKOVANÝCH PRODUKTŮ. *Katalog certifikovaných produktů*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-02]. Dostupné z <http://www.regionalni-znacky.cz/hana/cs/certifikovane-produkty/?k=8&r=12>

jim místní význam a specifickou chuť. Díky obnově a pořádání farmářských trhů se tyto místní výrobky mohou těšit oblibě a značné popularitě.

Tradiční lidové zvyky

Charakteristickými znaky tradiční lidové kultury na Hané je lidový kroj a řeč, hodové průvody a procesí, stavění májek, slavení církevních svátků a zvyků během kalendářního roku, výzdoby v obcích a městech.

Hanácké nářečí přesahuje výrazně hranice Hanáckého regionu. Sahá až na Zábřežsko, Dražanskou vysočinu, Brněnsko a Záhoří.¹²⁵ Pračeské samohlásky „ý“ a „ú“ se mění na Hané v „é“ a „ó“. Vzhledem k velkému rozsahu Hané se nářečí dělí na jednotlivá podnářečí, které se ve velikosti regionu Haná nachází.¹²⁶ V roce 2008 vyšel Hanácký slovníček, který vyšel k desátému výročí Hanáckého kalendáře, a mnoho obcí z regionu Haná stálo u zrodu tohoto slovníku. Z každého mikroregionu bychom mohly vybrat několik obcí, které se přičinily během vytváření a shromažďování hanáckých slov a jejich významu k tomu, aby tento slovník vznikl.¹²⁷

Příklad hanáckého pořekadla

„Fčěl neposlóché, té seš eště bosé“¹²⁸

Nářečí je v tomto regionu bohaté stejně jako kroje a velké statky budované z pálených a nepálených cihel. Významnou architektonickou památkou v tomto regionu je tzv. „žudra“.¹²⁹ „Žudra“ je jednopatrový přístavek čtvercového půdorysu vystupující před průčelí domu do návsi. V přízemí byla prostorná přední síň s určitým počtem lavic, v patře se nacházela sýpka s malými okny. Některé domy se dochovaly Příkazech u Olomouce, kde je zřízeno muzeum o regionu Haná.¹³⁰

---

¹²⁵ (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 15 - 16. ISBN 978-80-7309-516-1

¹²⁶ (srov.) *Lidový rok na Hané*. Dostupné z <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/1854/hana-100x210-6-12.pdf>

¹²⁷ (srov.) POSPĚCH, P. *Hanácký slovníček*. 1. vyd. Olomouc: Finaltisk. 2008. s. 88. – 89.

¹²⁸ Jedná se o pořekadlo, kterým se oddělovali děti od citlivých rozhovorů dospělých. (srov.) POSPĚCH, P. *Hanácký slovníček*. 1. vyd. Olomouc: Finaltisk. 2008. s. 80.

¹²⁹ (srov.) TURISTICKÉ REGIONU ČR. *Střední Morava*. [online]. © 2004 [cit. 2013-05-28]. *Střední Morava*. Dostupné z <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>

¹³⁰ (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 16. ISBN 978-80-7309-516-1

V regionech jsou bohaté folklorní slavnosti.¹³¹ Součástí lidových slavností byl vždy tradiční kroj. Hanácký kroj (kroj pro region Haná) je typický pro své bohatství s velkou řadou zlidovělých slohových prvků, které pochází z barokního období.¹³² Tento oděv se utvářel po dvě století a vychází z kořenů praslovanského oděvu. Ve svém vývoji procházel několika etapami, které souvisely s předchozí módou. Některé části oděvu zůstali nezměněné, jiné se tvarově či střihem měnily. Zdrojem pro materiál bylo obilí, konopí a len pěstované právě v okolí Hané. Po roce 1848 vlivem politické a hospodářské situace se Hanáci začínají svého kroje postupně zbavovat. U mužských krojů dochází ke změně v kroji dříve než u ženských krojů. Důvodem byla potřeba, stále se odlišovat od měšťanů, i když se kroje v takové míře nenosili jako před rokem 1848. Ženský kroj byl bohatý jak pro svůj počet jednotlivých dílů, tak také barvou dávající obraz kraji Hané. Ženský oděv se skládal z košile (rubáč), která se měla tří části (trhačeny, rukávce, oplečí). Největší ozdobou byly rukávce, které byly vyšity vinutým rostlinným ornamentem. U krku se rukávce stahují do proužku. Vpředu je šněrovačka a vzadu kanýr, na zadní části kroje je oplečí bohatě vyšíváné. Svrchní část kroje hanácké ženy je kabátek (živůtek) v zimním období kožich. Po zrušení nevolnictví se začaly ženy oblékat do dražších kabátků, které byly vyráběny z brokátu a hedvábí. Fěrtoch je sukně ušitá z bílého plátna, která se uvazovala v pase zezadu dopředu. Pod ním byla spodnice a na fěrtochu byly dávány fěrtošky, které tvořily svrchní zástěru. Byly vyšívány mnoha barvami a lišili se dle ročního období a dílčích lidových zvyků a tradic. Na nohou se nosili střevíce, sváteční obuv nošená v létě byly střevíce s přezkami. V zimním období se nosili vysoké kožené boty nad kotníky. Součástí kroje byly také tradiční účesy a pokrývky hlavy. Svobodné ženy si splétaly vlasy do copu. Vdané ženy stáčely vlasy kolem hlavy. Na Hané se také nosily čepce. Čepce se nazýval „gargula“ a byl vysoký pět až sedm centimetrů. Ženy nosily lipské a turecké šátky. Turecké šátky byly bílé s květy a lipské šátky byly červené s lemovanými pruhy květin.¹³³ Součástí mužského kroje

---

¹³¹ (srov.) TURISTICKÉ REGIONU ČR. *Střední Morava*. [online]. © 2004 [cit. 2013-05-28]. Dostupné z <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>

¹³² (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 16. ISBN 978-80-7309-516-1

¹³³ (srov.) OLOMOUCKÝ KRAJ. *Lidový rok na Hané*. Olomouc: Marketing a reklama s.r.o. 2011. ISBN 978-80-87535-22-6 Dostupné z <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/1854/hana-100x210-6-12.pdf>

je bílá košile z konopného plátna. Ve sváteční dny se nosily na košili tenčice z jemného plátna. Další součástí mužského hanáckého kroje jsou kalhoty. Všední kalhoty byly kratší. Kalhoty mají vyšíváný poklopec a k tělu je přidržíje pás z kůže. Pás byl dříve velmi drahý a muži jej nosily dříve pouze v neděli či ve státek. Na košili se nosila vesta (kordula), která se lišila místem a lokalitou na Hané. Při slavnostních příležitostech nosili Hanáci dlouhý plášť, který byl podle anglického vzoru kabátu. Plášť byl přehozený a pod krkem se sepínal sponou. V zimě se nosil kožich z ovčích kůží. Svobodní muži chodili často bosky. V zimě si obouvali kožené boty. Do 18. století se chodilo v nízkých střevicích s přezkami a počátkem 19. století se začínají nosit kožené boty na podpatcích, později s podkovami. V létě nosili muži na hlavě klobouky. Klobouky se vlivem času měnily. Nejvíce zdobené klobouky nosili svobodní mládenci. Častou ozdobou, kterou byl klobouk zdoben bylo ptačí peří. V zimním období Hanáci nosili čepice (beranice, sobolovice, schořovice, vydrovky, aksamitky). Vlasy muži nosili krátce zastřižené nad čelem, vzadu zůstávaly dlouhé a vousy si holili po vzoru měšťanů.¹³⁴ Kroje se užívaly i u dětí a novorozeňat. Ty měli dlouhé košile sahající ke kotníkům. Na hlavách dětí se navazovaly vyšíváné čepičky, na kterých byly červené mašle, chránící dítě před uhranutím. Do pěti let nosili děti košile s baňatými rukávy. Od pěti let se děti oblékali do krojů méně zdobených, ale stejných jako u dospělých.¹³⁵

Kroje byly používány právě na všech slavnostních událostech a patřili za jednu z nejdůležitějších a nejvýznamnější událostí v životě na Hané, byla považována svatba. Se svatbou přicházela změna s odíváním a zmíněným krojem. Oděvy nošené svobodnými mládenci a dívkami nesměli nosit vdané ženy a ženatí muži. Svatba se slavívala tři dny. Sňatek se nesměl uzavírat v době půstu, adventu a května. Podle církevních svátků a tradic a podle lidových pověr. Další aspekt, který vedl k tomu, aby se svatby konaly v jiném čase byly práce na polích. Nejčastěji sňatky konaly po žních a v době masopustu před zahájením práce na polích. Nevěsta byla oblečena do svátečního kroje s bohatě upravenou pokrývkou hlavy. Ženich měl na sobě zástěru a šáteček z ženského kroje. Ženich i nevěsta měli své řečníky a během

---

¹³⁴ (srov.) OLOMOUCKÝ KRAJ. *Lidový rok na Hané*. Olomouc: Marketing a reklama s.r.o. 2011. ISBN 978-80-87535-22-6 Dostupné z <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/1854/hana-100x210-6-12.pdf>

¹³⁵ (srov.) OLOMOUCKÝ KRAJ. *Lidový rok na Hané*. Olomouc: Marketing a reklama s.r.o. 2011. ISBN 978-80-87535-22-6 Dostupné z <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/1854/hana-100x210-6-12.pdf>

svatby měl každý ze svátečních hostů svůj proslov. Do připravených ošatek pak házeli cenné dary. Na svatbě nechyběla hostina a předávání svatebního stromu.¹³⁶ Svatební strom nebo také svatební koláč, který nevěsta dostává od své matky nebo kmotry jako výslužku při odchodu z domu. Někdy koláč dostával i ženich, který se přiženil do statku nevěstinych rodičů. Bez hanáckého koláče se svatba neobešla. Vzhled svatebního koláče se měnil dle lokality, ve které se koláč právě připravoval. Pečení svatebního koláče bylo pracné a málo kdo uměl a umí tento koláč upéct. Koláč byl symbolem blahobytu, plodnosti a štěstí. Základem koláče je buchta z kynutého těsta. Do buchty se zapichují špejle s ozdobami různých tvarů (stroměček, ptáček). Tyto ozdoby se rozdávaly svatebčanům.¹³⁷

V posledních letech se zviditelňuje hanácký folklór, který je provozován na vesnicích a menších městech v regionu.¹³⁸ Mezi novodobé slavnosti patří Hanácké slavnosti, Lidový rok, ale také tradiční zvyky jako je jízda králů v Doloplazích nebo ve vesnicích často organizovaný masopust či vesnické hody.¹³⁹ Pro představu si popíšeme hody v obci Droždín.¹⁴⁰ Droždínské hody jsou vynášením kříže (podle pověsti má symbolizovat hříchy vesnice) z vesnice, prostřednictvím mládence. Kromě mládence je zde také družička. Oba dva se každým rokem mění (přičemž mladý mládenec se stává dalším rokem starým mládcem). Celá obec v průvodu s korouhvemi a procesím s tradiční hudbou a malými družičkami doprovázející mládence s křížem a družičku společně se starým mládcem a jeho družičkou, míří na mši svatou za své spoluobčany. Po mši svaté se jde k družičce, kde probíhá veselka do pozdních odpoledních hodin. Novodobým zvykem v Droždíně, ale i jinde bývají odpolední hodové pobožnosti u místní kapličky. A večer patří hodové zábavě. V Droždíně s tou zvláštností, že během půlnoci, kdy začíná Velikonoční pondělí, mohou kluci vymrskat upleteným tatarem, mladé ženy na hodové zábavě, jelikož jim

---

¹³⁶ (srov.) OLOMOUCKÝ KRAJ. *Lidový rok na Hané*. Olomouc: Marketing a reklama s.r.o. 2011. ISBN 978-80-87535-22-6 Dostupné z <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/1854/hana-100x210-6-12.pdf>

¹³⁷ (srov.) OLOMOUCKÝ KRAJ. *Lidový rok na Hané*. Olomouc: Marketing a reklama s.r.o. 2011. ISBN 978-80-87535-22-6 Dostupné z <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/1854/hana-100x210-6-12.pdf>

¹³⁸ Těmito menšími městy jsou například Velká Bystřice, Haná, Přerov, Prostějov či Doloplazy.

¹³⁹ (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 16. ISBN 978-80-7309-516-1

¹⁴⁰ Droždín leží na úpatí Nízkého Jeseníku pod Svatým Kopečkem a spadá do městské části města Olomouce.

to tradice dovoluje. První večerní tance patří mládenci a družičce, kteří takto zahajují večerní veselí. Dříve pro mládence a družičku, kteří byli vybráni, byla čest účastnit se tak slavnostního aktu. Význam celé události také podtrhoval fakt, že ještě několik desítek let dozadu byla nejdůležitějším faktorem výběru družičky její pověst, cudnost a pobožnost. V dnešní době je tato tradice finančně i organizačně náročná, ale i přesto je každoročně zachována a obnovována. Specifikem droždínských hodů je termín, který se mění dle Velikonoc, slaví se na Velikonoční neděli (Zmrtvýchvstání Ježíše Krista). Tyto hody bývají tradicí pro všechny obce z okolí Olomouce směrem na severovýchod od města.¹⁴¹

Kulturně historické památky

Region Haná je bohatou oblastí na historii, kulturu. Díky svému postavení byla oblast vždy osídlována a spravována. Významná je Haná hlavně z hlediska sakrálních staveb, jako například sakrální stavby v Olomouci nebo na Svatém Hostýně, o kterých se zmiňujeme dále. Protože je na Hané památek opravdu mnoho, nelze postihnout naprosto všechna zajímavá místa, jako například Chudobín, kde můžeme vidět můžeme tři kostely v jedné obci,¹⁴² Dub nad Moravou s poutním chrámem¹⁴³ nebo Svatou Vodou¹⁴⁴ (pro které se v práci bohužel nenašel prostor). Mezi významné a turistické místa v regionu Haná patří Kroměřížský zámek, zámek nebo Sloup nejsvětější trojice v Olomouci. Opět je nemůžeme pojmout, proto si aspoň zmiňme Zámek v Plumlově, Náměšti na Hané a v Čechách pod Kosířem, Nové Zámky, hrad Úsov, pohádkový hrad Bouzov, hrad Šternberk, Sovinec a Helfštýn.¹⁴⁵

---

¹⁴¹ *Kronika obce Droždín.*

¹⁴² (srov.) DVOŘÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 29. ISBN 978-80-7309-516-1

¹⁴³ Tento kostel se nachází mezi Prostějovem a Přerovem. Kostel na tomto místě existoval již od roku 1297 a příchody nových poutníků, donutili přistavět a vybudovat nový velký kostel, který můžeme při návštěvě obdivovat dodnes. (srov.) DVOŘÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 87. ISBN 978-80-7309-516-1

¹⁴⁴ (srov.) DVOŘÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 87. ISBN 978-80-7309-516-1

¹⁴⁵ (srov.) DVOŘÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 18. – 110. ISBN 978-80-7309-516-1

Historické centrum města Olomouce

Město Olomouc leží na třech kopcích: Michalském, Petrském a Václavském. Názvy dostaly podle kostelů, které stojí v těchto místech. Řeka Morava obtéká tyto kopce a vytváří tak prostředí pro dlouhodobé obytné místo.¹⁴⁶ Olomouc má po Praze druhou největší památkovou rezervaci. Centrum města tvoří Horní a Dolní náměstí s radnicí a orlojem. V Olomouci je mnoho barokních kostelů a mnoho historických budov. V Olomouci sídlí Univerzita Palackého a Arcibiskupství. Město poskytuje také možnost shlédnout a navštívit mnoho muzeí, kterými jsou: Arcidiecézní muzeum, Muzeum umění, Vlastivědné muzeum.¹⁴⁷ Region nabízí také mnoho historických a kulturních památek i světového významu UNESCO. Město Olomouc je druhou největší památkovou rezervací v České republice.¹⁴⁸

Památky UNESCO

Mezi významné památky regionu patří památky UNESCO, kterými jsou zahrady a zámek v Kroměříži tzv. „hanácké Atény“, kterým se dříve říkalo díky množství škol, vinných Arcibiskupských sklepů, zámeckých zahrad a město Olomouc (Sloup nejsvětější trojice).¹⁴⁹ Památky UNESCO na Střední Moravě v regionu Haná přinášejí velký rozvoj cestovního ruchu do regionu.

Sloup Nejsvětější trojice

Sloup Nejsvětější trojice v Olomouci a jeho historie sahá do roku 1715, kdy přišel Václav Render s myšlenou vybudovat morový sloup k počtě Panně Marii a proti morové epidemii. Sloup Nejsvětější trojice se v Olomouci nachází na Horním náměstí, přímo v centru města. Ve významné dny bývá tato památka otevřena pro veřejnost. Zvláště u dnů Světového dne dědictví, oslav města nebo noci kostelů.

---

¹⁴⁶ (srov.) BLINKA, F. *Z historie kláštera Hradiska I.* vyd. Olomouc: R. Kašparová – Danal. 2004. 10. ISBN 80-85973-39-1

¹⁴⁷ (srov.) TURISTICKÉ REGIONU ČR. *Střední Morava*. [online]. © 2004 [cit. 2013-05-28]. *Střední Morava*. Dostupné z <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>

¹⁴⁸ (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 16. ISBN 978-80-7309-516-1

¹⁴⁹ (srov.) TURISTICKÉ REGIONU ČR. *Střední Morava*. [online]. © 2004 [cit. 2013-05-28]. *Střední Morava*. Dostupné z <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>

Historický vývoj a jedinečná zachovalá architektura tohoto sloupu vedly k tomu, že se stal památkou světového kulturního dědictví UNESCO.¹⁵⁰

Kroměřížský zámek a zahrady

Areál Kroměřížského zámku a přilehlých zahrad je jednou z předních historicko-kulturní památkou zapsanou na světovém kulturního dědictví UNESCO. Zámek byl majetkem olomouckých biskupů a arcibiskupů. Zámek sloužil jako reprezentační sídlo. Renesanční zámek v Kroměříži byl přestavěn z hradu v letech 1469 až 1554. V době dobití města a zámku Švédy byla značně část poškozena. V roce 1998 byl zámek zapsán na seznam UNESCO. Na zámku se koná mnoho kulturních a společenských akcí. Zámek byl v minulosti využíván také jako místo pro natáčení historických filmů a návštěvník zde může vidět mnoho historických obrazů a krásného interiéru.¹⁵¹

Basilika na Svatém Kopečku u Olomouce

Významným poutním místem na Hané v blízkosti Olomouce je Svatý Kopeček. Zakladatelem tohoto poutního místa byl obchodník s vínem Jan Andryšek. Na obchodních cestách jednou Andryšek slíbil, že když získá jmění, nechá vystavět Panně Marii kostel východně od Olomouce. K tomuto slibu dodržel a roku 1633 byla kaple vysvěcena. Ke kapli se váže legenda o obrazu a zjevení Panny Marie ve snách Jana Andryška. Od roku 1636 byl kostel Janem Andryškem předán Premonstrátům. I přes Švédské války a nájezdy Švédů se po roce 1650 podařilo opět kapli na „Svaté hoře“ jak se dříve místu říkalo obnovit. Svatý Kopeček se začal rozvíjet a rozšiřovat. Poutní chrám Navštívení Panny Marie (monumentální barokní stavba) se stále více zaplňovalo během roku poutníky a stávalo se významným místem i pro lidi z blízkých vesnic jako byl Droždín, Samotíšky, Radíkov, Lošov. Každá doba přinášela změny jak ve vedení farního úřadu na Svatém Kopečku tak i stav baziliky. Kdy zvláště na konci druhé světové války byl chrám odstřelován a byl značně poškozen. V roce 1995 byl Svatý Kopeček povýšen na Basiliku Minor papežem Janem Pavlem II.,

---

¹⁵⁰ (srov.) SCHULZ, J. A KOL. *Dějiny Olomouce I.* 1.vyd. Olomouc: Grasp. 2009. 453. – 459. ISBN 978-80-244-2369-2

¹⁵¹ (srov.) ARCIBISKUPSKÝ ZÁMEK, ZAHRADY KROMĚŘÍŽ. *Historie*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://www.zamek-kromeriz.cz/zamek/o-zamku/>

který toto významné poutní místo Hané navštívil.¹⁵² V tomto místě se nachází dům Jiřího Wolкера. Kromě baziliky Navštívení Panny Marie a domu Jiřího Wolкера je také na Svatém Kopečku Zoologická zahrada. Tato Zoo leží na jižním výběžku Nízkého Jeseníku. Zoologická zahrada byla vybudována v roce 1956. Dominantou zoo je rozhledna vysoká 32 metrů. V zoologické zahradě najdeme kočkovité šelmy, pavilon opic, netopýrů, žiraf a dalších zvířat. Zoologická zahrada se neustále rozšiřuje a přibývají v ní i nová zvířata. Svatý Kopeček je jedním z nejnavštěvovanějších míst Olomoucka.¹⁵³

Mezi další významné památky patří hrady a zámky Bouzov, Helfštýn, zámek v Náměšti na Hané, v Čechách pod Kosířem, Tovačově a Plumlově.¹⁵⁴

Významné města na Střední Moravě jsou také Litovel. Městem protéká řeka Morava. Litovli se říká „hanácké Benátky“ městem protéká šest ramen řeky Moravy. Jedno také pod radniční věží, díky těmto ramenům se oprávněně Litovli říká „hanácké Benátky“.¹⁵⁵ Přerov je město ležící na řece Bečvě a na významném železničním uzlu. Město je úzce spjato s Janem Ámosem Komenským, který v Přerově v českobratrské obci na latinské škole nejprve studoval a později i vyučoval. Město je významné také svou městskou částí Předmostí, kde byly objeveny pozůstatky mamutů a mnoho předmětů z doby kamenné.¹⁵⁶ Město Prostějov v roce 1141 obec „Prostějovice“ bylo významným centrem českých bratří. Město je proslaveno svým knihtiskem. Vzniká zde první česká kniha na Moravě a slabikář.¹⁵⁷

---

¹⁵² (srov.) SMEJKAL, B. *Pohledy do historie Svatého Kopečka*. 1. vyd. Mohelnice: V. Křupka – Mohelnice. 2001. s. 4. -153.

¹⁵³ (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 90. – 91. ISBN 978-80-7309-516-1

¹⁵⁴ (srov.) TURISTICKÉ REGIONU ČR. *Střední Morava*. [online]. © 2004 [cit. 2013-05-28]. *Střední Morava*. Dostupné z <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>

¹⁵⁵ (srov.) TURISTICKÉ REGIONU ČR. *Střední Morava*. [online]. © 2004 [cit. 2013-05-28]. *Střední Morava*. Dostupné z <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>

¹⁵⁶ (srov.) TURISTICKÉ REGIONU ČR. *Střední Morava*. [online]. © 2004 [cit. 2013-05-28]. *Střední Morava*. Dostupné z <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>

¹⁵⁷ (srov.) TURISTICKÉ REGIONU ČR. *Střední Morava*. [online]. © 2004 [cit. 2013-05-28]. *Střední Morava*. Dostupné z <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>

Svatý Hostýn

Bystřice pod Hostýnem není známa jen díky poutnímu místu nad tímto městem, ale také díky bučinám, ze kterých se ve městě vyrábí tradiční ohýbaný nábytek.¹⁵⁸

Svatý Hostýn je mariánské poutní místo. Je jedním z nejnavštěvovanějších poutních míst na Hané. Na hoře ve výšce 718 metrů nad mořem se nachází bazilika Nanebevzetí Panny Marie. Severně od této baziliky se nachází rozhledna. Bazilika na Svatém Hostýně je viditelná z velké dálky díky rovinaté hanácké krajině. Bazilika byla vystavěna v 18. století na místě bývalé kaple. Díky nadmořské výšce je toto nejvýše položeným sakrálním místem. Na Svatém Hostýně působí občanské sdružení Matice Svatohostýnská, která je po Orlu druhou největší křesťanskou organizací v České republice. Ročně Svato Hostýn navštíví více jak třistatisíc poutníků. Toto poutní místo je přístupné celoročně.¹⁵⁹ I přes mnoho historických pohnutek na tomto poutním místě se místo zachovalo a díky opravám a rekonstrukcím chrámu a okolních staveb mohou poutníci a návštěvníci tohoto poutního místa obdivovat kouzlo a krásu tohoto pěkného místa v regionu Haná.

2.2.1.2 Přírodní dědictví

V regionu Haná je také mnoho přírodních lokalit a nabízí mnoho rekreačních vyžití.¹⁶⁰ Za zmínku stojí také přírodní památky, kterými jsou Javoříčské, Mladečské a Zbrašovské jeskyně nebo Chráněná krajinná oblast Litovelské Pomoraví o rozloze 9 600 ha, významná svým postavením a svými přírodními podmínkami. Výskytem vzácných dřevin, komplexním lužním lesem a naučnou stezkou z Horky nad Moravou do Litovle. Významnou přírodně-kulturní akcí, která se koná každoročně třikrát do roka v Hanácké metropoli Olomouc, je Flóra. Nabízí přehled květin, zeleniny, rostliny a schází se v Olomouci každoročně tisíce návštěvníků obdivovat krásy přírody.¹⁶¹ Zajímavou lokalitou pro návštěvníky regionu Haná je také návštěva Nízkého Jeseníku, který začíná na úpatí Svatého Kopečku a pokračuje směrem na sever,

¹⁵⁸ (srov.) TURISTICKÉ REGIONU ČR. *Střední Morava*. [online]. © 2004 [cit. 2013-05-28]. *Střední Morava*. Dostupné z <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>

¹⁵⁹ (srov.) PALA, J. *Svatý Hostýn*. 1. vyd. Zádvěřice: Reprint. 2007. s. 11. – 32.

¹⁶⁰ (srov.) DVOŘÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 16. ISBN 978-80-7309-516-1

¹⁶¹ (srov.) TURISTICKÉ REGIONU ČR. *Střední Morava*. [online]. © 2004 [cit. 2013-05-28]. *Střední Morava*. Dostupné z <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>

kde navazuje na Hrubý Jeseník. Nízký Jeseník patří k nejstarším geologickým celkům. Průměrná výška těchto hor je 400 až 600 metrů s nejvyššími západními vrcholky okolo 800 metrů nad mořem. V této lokalitě Hané můžeme nalézt významné břidlicové podloží. K nejzajímavějším patří jezírko nedaleko Pohořan severovýchodně od Olomouce.¹⁶² Další přírodní rezervací, se kterou se můžeme setkat je Žebračka. Tato rezervace leží v blízkosti Přerova. Skladba lesa na Žebračce se vyvinula bez zásahu člověka a je sídlem a hnízdištěm mnoha druhů zvířat.¹⁶³ Za zmínění také stojí údolí řeky Bystřičky, které se v Olomouci vlévá do Moravy. Údolí se nachází východně od města Olomouc. Je protkáno krásnou lesní krajinou procházející Oderskými vrchy a Nízkým Jeseníkem. V údolí můžeme obdivovat skalisko Malý Rabštejn nebo zříceninu hradu Hluboký.¹⁶⁴

2.2.1.3 Společenské a kulturní akce

Koná se zde mnoho kulturních akcí regionálního i nadregionálního typu jako jsou festival duchovní hudby, Zahrada v Náměšti na Hané, jazzový festival v Přerově a jiné akce. Významnou akcí, která se každoročně koná v měsíci květnu je Jízda králů v Doloplcích, východně od Olomouce.¹⁶⁵ Přes rok je organizováno mnoho společenských akcí jako jsou místní plesy či setkání organizací. Velkou roli na pořádání kulturních a společenských akcí regionu Haná mají sbory dobrovolných hasičů. Ve městě Velká Bystřice jsou na programu celoroční hanácké tradice a akce jako je například sečení louky, tradičními starými kosami. Tradice na hanáckých vesnicích se stále obnovují a příkládá se jim také kulturního významu.¹⁶⁶ Ve městě Olomouc jsou pořádány každoročně Svátky písní a města Olomouce.¹⁶⁷ Divadelní představení Moravského divadla v Olomouci nabízí během divadelní sezóny velké

---

¹⁶² (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 50. – 54. ISBN 978-80-7309-516-1

¹⁶³ (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 112. ISBN 978-80-7309-516-1

¹⁶⁴ ¹⁶⁴ (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 108. – 109. ISBN 978-80-7309-516-1

¹⁶⁵ (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 11. – 17. ISBN 978-80-7309-516-1

¹⁶⁶ (srov.) HANÁCKÝ ROK. *Program*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-15]. Dostupné z <http://hanackyrok.velkabystrice.cz/hrok.pdf>

¹⁶⁷ (srov.) SVÁTKY MĚSTA OLOMOUCE. *Program*. [online] © 2013 [cit. 2013-05-018]. Dostupné z <http://www.olomouc.eu/svatky-mesta/>

množství představení od dramát až po činohru a balet.¹⁶⁸ Pozadu nebývají ani ochotnická divadla v regionu Haná, které zde mají dlouholetou tradici. Mezi významné akce moderního pojetí patří pivní festivaly, koncerty skupin, letní zábavy a vystoupení místních souborů a skupin. Známostou hanáckou hudební skupinou je „Stracené Ráj“, který mnoho svých písní zpívá v hanáčtině.¹⁶⁹

2.2.2 Sekundární nabídka

Z definice sekundární nabídky vyplývá, že sem zahrnujeme infrastrukturu související např. s cykloturistikou, lyžováním, lázeňstvím, různá sportovní a rekreační centra, cestovní kanceláře, cestovní agentury, ubytovací, stravovací a dopravní služby.

Všeobecná infrastruktura je souhrnem všech inženýrských sítí, komunikací a dalších služeb, které zajišťují potřeby místních obyvatel a návštěvníků regionu. Kvalita infrastruktury má velký význam na prožitek návštěvníků. Infrastrukturu cestovního ruchu rozdělujeme na základní a doplňkovou. Jádrem cestovního ruchu je suprastruktura cestovního ruchu. Do suprastruktury patří ubytovací, stravovací, turistické a dopravní služby pro návštěvníky regionu. Ostatní infrastruktura je pro běžnou občanskou vybavenost.¹⁷⁰

Sportovní vyžití a zařízení

Region Haná nabízí pestrou škálu možností sportovního vyžití. Díky rovinnatému terénu mohou návštěvníci regionu vyzkoušet cyklistické trasy nejen na kole, ale i na in-line bruslích. Každé město či vesnice dnes nabízí vodní vyžití v bazénech a akvaparcích. Na Hané je mnoho sportovních organizací a klubů, které se věnují hokeji, fotbalu, florbalu, házené, volejbalu, basketbalu, ale také baseballu. Díky vybudovaným a opraveným sportovištím si každý dokáže vybrat. Návštěvník také může navštívit některý z utkání či ze závodů nejvyšších soutěží, které se na Hané hrají. Každé město nebo mikroregion se může chlubit sportovními

---

¹⁶⁸(srov.) MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC. *Aktuálně z Moravského divadla*. <http://www.moravskedivadlo-olomouc.cz/>

¹⁶⁹(srov.) STRACENÉ RÁJ. *Dobré deň*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z <http://www.straceneraj.cz/>

¹⁷⁰(srov.) ZELENKA, J. PÁSKOVÁ, M. *Cestovní ruch: výkladový slovník*. 2. vyd. Praha: Linde. 2012. s. 235; 553. ISBN 978-80-7201-880-2.

úspěchy v některém z odvětví sportu. Dále se nabízí možnost vyhlídkových letů balónem či letadlem nebo vrtulníkem a možnost poznat Hanou z koňského sedla.¹⁷¹

Cykloturistika

Díky dobrému terénu krajiny jsou velmi dobré podmínky pro cyklistiku. V regionu Haná je vybudována hustá lokální síť cyklistických tras, které navazují na dálkové. Mezi významnou cyklistickou trasu patří severojižní Jantarová stezka.¹⁷²

Lyžování a zimní sporty

I přesto, že převážná část regionu Haná je v rovinaté části, může region nabídnout sportovní a rekreační vyžití i v zimním období zvláště pro lyžaře. Takovýmto střediskem pro rekreační i sportovní lyžování je lyžařský areál nedaleko Olomouce v Hlubočkách. Nabízí tři upravené sjezdové tratě včetně večerního osvětlení.¹⁷³ Dalším novým areálem, který byl vystavěn je lyžařský areál v Hrubé Vodě nedaleko Hluboček, východně od Olomouce. Zde je vystavěna i čtyř sedačková lanovka.¹⁷⁴ Tyto areály patří do severovýchodní části regionu. V západní části regionu v Kladkách leží další významný lyžařský areál v regionu Haná, který díky své modernizaci v roce 2013 nabízí návštěvníkům možnost komfortnější jízdy na vleku.¹⁷⁵ Mimo sjezdové lyžování lze využít i běžecké lyžování. Díky rovinatému terénu Hané lze běžkovat po krásných cestách například v okolí Kosíře. Východně od Olomouce jsou běžecké trasy i strojově upravovány.¹⁷⁶

---

¹⁷¹ (srov.) OLOMOUCKÝ KRAJ. *Sport*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://www.kr-olomoucky.cz/sport-cl-216.html>

¹⁷² (srov.) DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. s. 16. ISBN 978-80-7309-516-1

¹⁷³ (srov.) SKI AREÁL HLUBOČKY. *O nás*. [online]. © 2012 [cit. 2013-05-25]. Dostupné z <http://www.skiarealhlubocky.cz/cs/ski-areal/o-nas>

¹⁷⁴ (srov.) PARK SPORTU HRUBÁ VODA. *Letos jsme připravili*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://www.hrubavoda.cz/cz/zima-2013>

¹⁷⁵ (srov.) SKI KLADKY. *Základní informace*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-25]. Dostupné z <http://www.lyzovanikladky.cz/informace.php>

¹⁷⁶ (srov.) OLOMOUCKÝ KRAJ. *Sport*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://www.kr-olomoucky.cz/sport-cl-216.html>

Lázeňství

Díky přírodním podmínkám v regionu Haná se vyskytují lázně, které nabízí návštěvníkům dokonalý servis a služby pro jejich rekreaci nebo zdravotní pobyt. Jedny ze známých lázní na Hané jsou Slatinice, které leží západně od Olomouce. Lázně Slatinice se zaměřují na nemoci onkologické, neurologické, kožní a pohybového aparátu. Lázně také nabízejí preventivně relaxační a rekreační pobyty. Ubytování nabízí 149 lůžek. Stravovací služby jsou na vysoké úrovni s možností skloubení s léčebným pobytem. Lázně jsou rodinného typu s individuální péčí.¹⁷⁷

Teplíce nad Bečvou jsou jedny z nejstarších lázní na Moravě, založené v roce 1553. Leží v Moravské bráně v údolí řeky Bečvy. Lázně jsou zaměřeny na kardiorehabilitaci, onkologické nemoci, na cukrovku, nemoci pohybového ústrojí. Kromě léčebných procedur nabízí lázně pestrý výběr relaxačních a wellnesových procedur. Okolí lázní nabízí bohatou přírodu (Hranickou propast, jeskyně).¹⁷⁸

Ubytování

V regionu Haná je mnoho možností k ubytování. Služby v tomto odvětví nabízejí hotely, ubytovny, penziony, campy, chaty, chalupy a další. Díky rozmanitému terénu a bohaté přírodě a dobré dostupnosti měst a vesnic z historickou minulostí se nabízí návštěvníkům možnosti ubytování dle vlastního výběru. Návštěvníci se mohou ubytovat jak v soukromí tak v sféře přímo k ubytování určené. Každé ubytovací zařízení nabízí jak možnost přespání, tak kulturního či relaxačního vyžití.¹⁷⁹

Stravování

Stravování v regionu Haná můžeme rozdělit do několika odvětví. A to do restaurací, které nabízí typicky hanácké speciality, restaurace nabízející běžná jídla, rychlé občerstvení a bufety.¹⁸⁰ Kvalita stravování se liší lokalitou a místem, kde se nachází. Ve městech v regionu Haná je nabídka stravovacích služeb největší. Význam a kvalita stravovacích služeb závisí na návštěvnosti stravovacího zařízení. Díky rozvoji cestovního ruchu ožívají často zapadlé zákoutí měst, či vznikají nové

---

¹⁷⁷ (srov.) LÁZNEĚ SLATINICE. *Léčení a procedury*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-25]. Dostupné z <http://www.lazneslatinice.cz/index.php/leceni-a-procedury>

¹⁷⁸ (srov.) TEPLICE NAD BEČVOU. *O lázních*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://www.ltnb.cz/o-laznich.html?id=3>

¹⁷⁹ (srov.) KAMSI. *Ubytování Střední Morava, Haná*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z <http://ubytovani.kamsi.cz/morava>

¹⁸⁰ (srov.) NAJISTO.CZ. *Restaurace a stravování*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z <http://najisto.centrum.cz/restaurace-a-stravovani/region/olomoucky/olomouc/namest-na-hane/>

restaurace a hospůdky například na cyklistických trasách, které byly nově vybudovány.¹⁸¹

Cestovní kanceláře

V regionu Haná je zastoupeno mnoho cestovních kanceláří. Některé cestovní kanceláře jsou místního významu a jiné národního významu. Mezi větší cestovní kanceláře národního významu patří Čedok a.s., Fisher, New-Dama, Viktoria. Cestovní kanceláře místního významu jsou Bohemia Fantazy, Peřej Tours, CKM Olomouc. Tyto cestovní kanceláře nabízejí nejen zahraniční dovolené nebo dovolené mimo region Haná, ale také se zaměřují na poskytování služeb v regionu Haná.¹⁸² Například cestovní kancelář Peřej Tours nabízí zážitkové dovolené na středním toku Moravy či sjíždění řek v okolí města Olomouce.¹⁸³

2.2.3 Ekonomické vlivy cestovního ruchu

Zaměstnanost v cestovním ruchu

V Olomouckém kraji celkově pracuje 229 393 zaměstnanců, z toho v:

- Zemědělství, lesnictví a rybaření 7 094 zaměstnanců (3,1%),
- Průmyslu a těžbě 78 800 (34,4%) a 74 053 zaměstnanců (32,3 %),
- Stavebnictví 14 427 zaměstnanců (6,3%),
- Obchodě, dopravě, ubytování a pohostinství 53 806 zaměstnanců (23,5%),
- Informačních a komunikačních činnostech 1 686 zaměstnanců (0,8%),
- Peněžnictví a pojišťovnictví 2 822 zaměstnanců (1,2%),
- Činnostech v oblasti nemovitostí 2 371 zaměstnanců (1,0%),
- Profesionální, vědecké, technické a administrativní činnosti 11 290 zaměstnanců (4,9%),
- Veřejné správě, obraně, vzdělávání, zdravotní a sociální péči 54 097 zaměstnanců (23,6%),
- Ostatních činnostech 3 000 zaměstnanců (1,3%).

---

¹⁸¹ (srov.) Regionální potraviny. *Olomoucký kraj*. [online]. © 2012 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/3354/ol-kraj-11-2012-priloha.pdf>

¹⁸² (srov.) KATALOG. CESTONÍ RUCH. *Cestovní Kanceláře*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z <http://katalog.olomouc.cz/Cestovni-ruch/Cestovni-kancelare/>

¹⁸³ (srov.) PEREJ. TOURS. *Programy v Olomouckém kraji*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z <http://www.perej.cz/programy-v-ol-kraji/>

Pro cestovní ruch v Olomouckém kraji pracuje ve službách (obchod, doprava, ubytování a pohostinství) 53 806 zaměstnanců (23,5%). Toto pracovní odvětví je na čtvrtém místě v počtu zaměstnanců v jednotlivém odvětví.¹⁸⁴

Tvorba hodnoty v cestovním ruchu

Olomoucký kraj je z ekonomického hlediska průmyslovou oblastí s rozvinutými službami. Okresy na Hané mají stabilní ekonomiku. Některé regiony v Olomouckém kraji jsou však špatně dostupné zvláště kvůli špatné dopravní infrastruktuře. Vzniká tak narušení sociálního a hospodářského života. Na tvorbě hrubého domácího produktu se Olomoucký kraj v České republice podílel v roce 2011 4,7 %. Na jednoho obyvatele dosahoval jen 76,5% průměru v České republice. Průměrná měsíční mzda zaměstnanců v podnicích, které mají sídlo v kraji, dosáhla v roce 2011 21 810 Kč.¹⁸⁵

V Olomouckém kraji se hrubý domácí produkt pohybuje v pracovních odvětvích následovně (hrubá přidaná hodnota běžných cen byla 161 176 000 Kč):

- Zemědělství, lesnictví a rybaření: 5 005 000 Kč (3,1%),
- Průmysl a těžba: 48 809 000 (30,3%) a 53 589 000 Kč (33,2%),
- Stavebnictví: 11 655 000 Kč (7,2%),
- Obchod, doprava, ubytování a pohostinství: 31 106 000 Kč (19,3%),
- Informační a komunikační činnosti: 3 039 000 Kč (18,9%),
- Peněžnictví a pojišťovnictví: 3 719 000 Kč (2,3%),
- Činnosti v oblasti nemovitostí: 9 655 000 Kč (6,0%),
- Profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti: 7 729 000 Kč (4,8%),
- Veřejná správa, obrana, vzdělávání, zdravotní a sociální péče: 31 550 000 Kč (19,6%),
- Ostatní činnosti: 4 132 000 Kč (2,6%).

---

¹⁸⁴(srov.) ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Zaměstnanci*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-011]. Dostupné z <http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.presmsocas>

¹⁸⁵(srov.) ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika kraje*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje

Můžeme vidět, že obchod, doprava, ubytování a pohostinství vytváří pátý největší hrubý domácí produkt v Olomouckém kraji. Cestovní ruch v tomto regionu zastává důležité postavení pro další rozvoj regionu.¹⁸⁶

2.2.4 Analýza názorů místních obyvatel

Použitá metoda

Pro analýzu názorů místních obyvatel byl použit kvantitativní výzkum, formou dotazníku s 14 otázkami (6 otázek otevřených, 8 otázek uzavřených). Výsledky budou zjišťovány pomocí průzkumného šetření. Věkové kategorie jsou rozděleny na věk 15 – 18 let (studenty středních škol), 19 – 26 let (studenty vysokých škol a pracující), 27 – 40 let (lidé v aktivním věku), 41 – 60 let (lidé v před důchodovém věku), 61 let a více (lidé v důchodovém věku).

Cíl výzkumu

Cílem tohoto výzkumu bylo zjistit, jaké mají vybraní místní obyvatelé názory na region Haná. Cíl výzkumu charakterizují také dílčí cíle, které budou v následující tabulce uvedeny a přeformulovány na výzkumné otázky.

Dílčí cíle

1. Zjistit, jaké jsou názory vybraných místních obyvatel na region Haná v oblasti kulturních služeb, stravování, dopravy a infrastruktury, maloobchodní sítě, regionální sounáležitosti a návrhů na zlepšení v regionu.
2. Zjistit jaké jsou názory žen ze vzorku vybraných obyvatel na region Haná v oblasti kulturních služeb, stravování, dopravy a infrastruktury, maloobchodní sítě, regionální sounáležitosti a návrhů na zlepšení v regionu.
3. Zjistit, jaké jsou názory mužů ze vzorku vybraných obyvatel z regionu Haná na region v oblasti kulturních služeb, stravování, dopravy a infrastruktury, maloobchodní sítě a regionální sounáležitost a návrhů na zlepšení v regionu.
4. Zjistit, jaké jsou názory místních obyvatel podle věku (15 – 18 let, 19- 26 let, 27 – 40 let, 41 – 60 let, 61 a více let) v oblasti kulturních služeb, stravování,

---

¹⁸⁶ (srov.) ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Ukazatele v regionálním členění*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z <http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenkavyber.volba?titul=Ukazatele%20v%20region%EDm%20E8len%ECn%ED&mypriznak=RC&typ=2&proc=rocenka.presmsocas&mylang=CZ&jak=4>

dopravy a infrastruktury, maloobchodní sítě, regionální sounáležitosti a návrhů na zlepšení v regionu.

Výzkumné otázky

1. Jaké jsou názory vybraných místních obyvatel na region Haná v oblasti kulturních služeb, stravování, dopravy a infrastruktury, maloobchodní sítě, regionální sounáležitosti a návrhů na zlepšení v regionu?
2. Jaké jsou názory žen ze vzorku vybraných obyvatel na region Haná v oblasti kulturních služeb, stravování, dopravy a infrastruktury, maloobchodní sítě, regionální sounáležitosti a návrhů na zlepšení v regionu?
3. Jaké jsou názory mužů ze vzorku vybraných obyvatel z regionu Haná na region v oblasti kulturních služeb, stravování, dopravy a infrastruktury, maloobchodní sítě a, regionální sounáležitosti a návrhů na zlepšení v regionu?
4. Jaké jsou názory místních obyvatel podle věku (15 – 18 let, 19- 26 let, 27 – 40 let, 41 – 60 let, 61 a více let) v oblasti kulturních služeb, stravování, dopravy a infrastruktury, maloobchodní, regionální sounáležitosti a návrhů na zlepšení v regionu?

Uvedené výzkumné otázky budou analyzovány prostřednictvím průzkumného šetření, kdy každá oblast bude prozkoumávána samostatně. Odpovědi na dílčí otázky budou na konci této kapitoly (v závěru). Z těchto závěrů budeme vycházet v návrhové části práce.

Stanovení věcných hypotéz

Do výzkumu vstupujeme s následujícími hypotézami, které může analýza dotazníku vyvrátit nebo potvrdit.

H1 Předpokládáme, že většina místních obyvatel nebude považovat stav dopravy a infrastruktury za výborný.

H2 Předpokládáme, že většina místních obyvatel je hrdá na region Haná.

H3 Předpokládáme, že většina místních obyvatel bude hodnotit maloobchodní služby velmi negativně.

Profil respondentů

Respondenti byli do výzkumu vybráni na základě záměrného anketního výběru, kde respondenti vstupovali do výzkumu na základě vlastního rozhodnutí.¹⁸⁷ Celkový počet místních obyvatel zapojených do výzkumu činil 100 respondentů.

Z celkového počtu respondentů bylo 38% mužů a 62% žen. Průměrný věk respondentů činil 35,44 let. Věk, který se v souboru vyskytoval nejčastěji, byl 18 let. Při rozdělení místních obyvatel do více věkových kategorií¹⁸⁸ bylo nejvíce respondentů ve věkové kategorii 41 – 60 let (28%) a 15-18 let (26%). Z hlediska místa bydliště bylo nejvíce respondentů přímo z města Olomouce (25 %), pak z Prostějova (6%), z Lutína (4%), po 3% bylo respondentů ze Štěpánova, Horky nad Moravou, Loučan, Náměště na Hané, Senice na Hané, Uničova, 44% tvořili ostatní obce a města, ze kterých pocházelo pouze 1-2% respondentů.¹⁸⁹

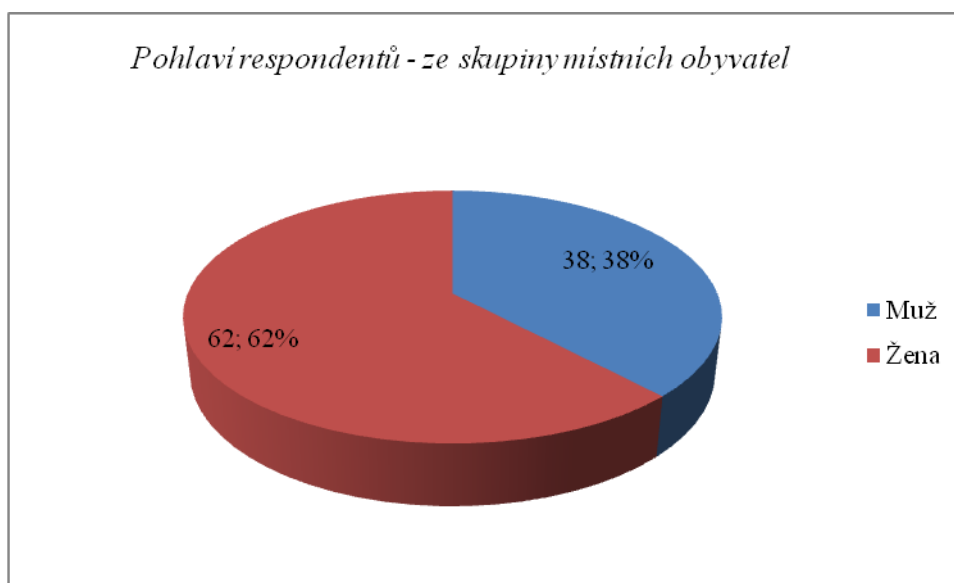
¹⁸⁷ Tato definice je použita podle Chrásky, který tvrdí, že výběr je náhodný pouze v případě, že uplatnění náhody (dojde k losování potencionálních respondentů). (srov.) CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada, 2007. s. 20. ISBN 978 – 80 – 247- 1369- 4. V našem případě výběr odpovídá pouze záměrnému anketnímu výběru. Náhodný výběr nemohl být realizován (losování 100 respondentů z většího počtu), protože do výzkumu oproti očekávání stoupilo méně respondentů.

¹⁸⁸ Tyto věkové kategorie byly vytvořeny z toho důvodu, aby se soubor dat místních obyvatel více rozčlenil podle dalších charakteristik. Uvedené kategorie jsou vytvořeny podle předpokladu zapojení do pracovního procesu. Kategorie 15-18 let reprezentuje skupinu studentů středních škol, kategorie 19-26 pak období studia vysokých škol, nebo velmi mladé pracovníky. Ve skupině 27- 40 let je předpokládáno, že jde o „mladší pracovní věk“, u 41- 60 let o starší pracovníky a u respondentů nad 61 nejčastěji o důchodce.

¹⁸⁹ Mezi tyto ostatní místa patří Hradečná, Cholína, Olbramice, Konice, Ústín, Troubky, Doloplazy, Liboš, Hlušovice, Vsisko, Mladeč, Dolany, Náklo, Stařechovice, Těšetice, Loštice, Vilémoc, Kožušany, Tážaly, Bohuňovice, Tovačov, Litovel, Přemyslovice, Luděrov, Vranovice, Štarnov, Litovel, Křelov, Slatinice, Topolany a Velký Týnec.

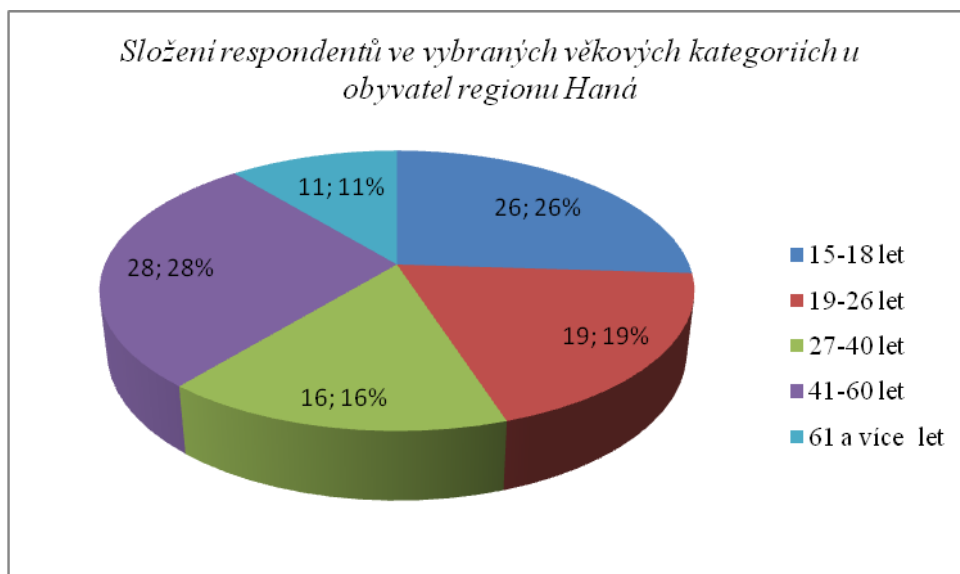

Graf 1: Pohlaví respondentů ze skupiny místních obyvatel

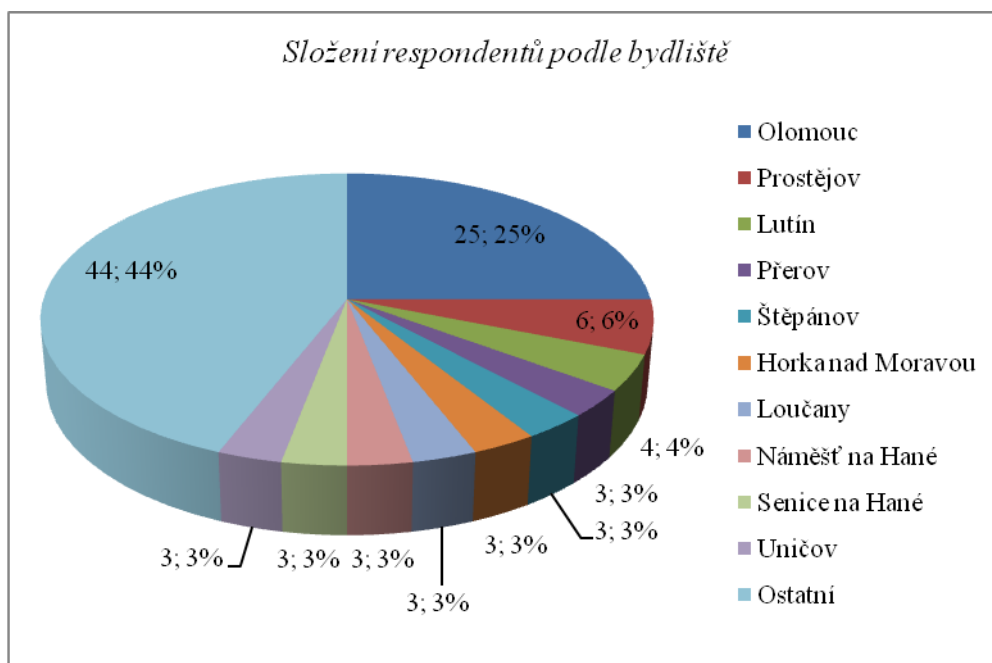
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 2: Složení respondentů ve vybraných věkových kategoriích u obyvatel regionu Haná

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 3: Složení respondentů podle bydliště

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

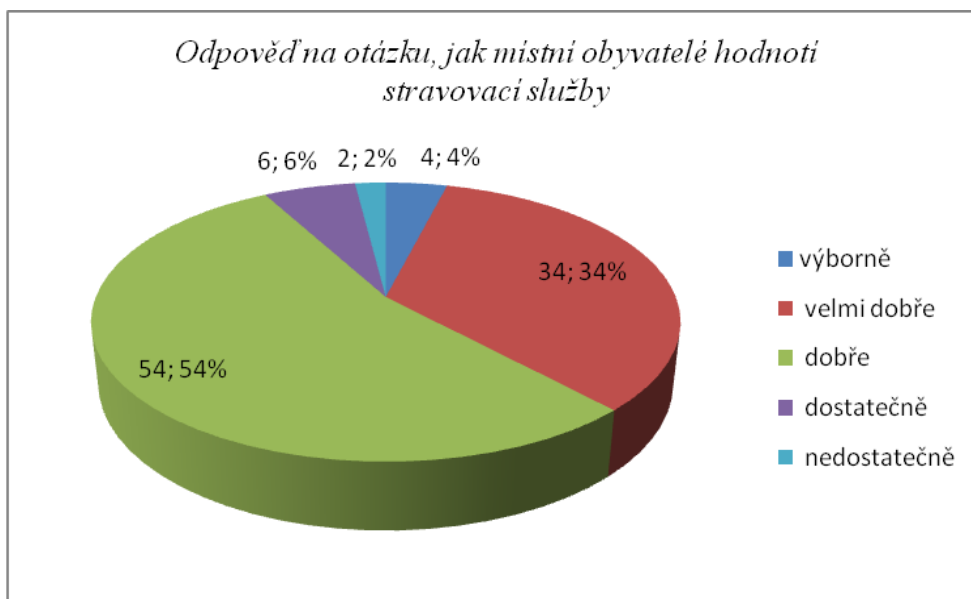
Průzkum názorů místních obyvatel

Stravování

Otázka: Jak hodnotíte stravovací služby v regionu?

Z následujícího grafu je patrné, že místní obyvatelé hodnotí stravovací služby v regionu nejčastěji dobře (54%), dále velmi dobře (34%), pouze malá část ohodnotila stravování dostatečně (6%), výborně (4%) nebo nedostatečně (4%).

Graf 4: Odpověď na otázku, jak místní obyvatelé hodnotí stravovací služby

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Pokud skupinu místních obyvatel rozdělíme již podle zmíněných věkových kategorií, zjistíme, že respondenti ve všech věkových kategoriích odpovídali procentuálně velmi podobně. Ve všech věkových kategoriích je největší procento respondentů právě u odpovědi „dobře“, druhá nejvíce procentuálně zastoupená odpověď je velmi dobře, ostatní odpovědi zastupují minimální procenta. U 15-18letých označilo odpověď dobře 15 respondentů (57,7%). Respondenti ve věku 19-26 let označili dobře v 8x (42,1%) a velmi dobře v 7 případech (36,8%). V kategorii 27-40 let označili 3 respondenti (18,8%) možnost velmi dobře možnost dobře označilo 11 respondentů (68,8%). Ve věkové kategorii 41 -60 let označilo 12 respondentů (42,9%) možnost velmi dobře, možnost dobře označilo (13%) respondentů (46,4%) z kategorie. V kategorii 61 a více označili (4%), (36,4%) možnost velmi dobře, možnost dobře

označilo 7 respondentů (63,6%). Ve srovnání s předchozím grafem (názory nekategorizovaných místních obyvatel) je procentuální zastoupení i v jednotlivých věkových kategoriích podobné. Nelze tedy konstatovat, že by se názory jednotlivých věkových kategorií mezi sebou zásadně procentuelně lišily.

Tabulka 1: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí stravovací služby v regionu

Jak hodnotíte stravovací služby v regionu? ¹⁹⁰										
Odpovědi obyvatel regionu Haná dle věkových kategorií										
možnosti	15-18		19-26		27-40		41-60		61 a více	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
výborně	2	7,7	2	10,5	0	0	0	0	0	0
velmi dobře	8	30,8	7	36,8	3	18,8	12	42,9	4	36,4
dobře	15	57,7	8	42,1	11	68,8	13	46,4	7	63,6
dostatečně	1	3,9	1	5,3	2	12,5	2	7,1	0	0
nedostatečně	0	0,0	1	5,3	0	0,0	1	3,6	0	0,0
celkem	26	100,0	19	100,0	16	100,0	28	100,0	11	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Z hlediska pohlaví v otázce zabývající se stravováním, se mezi sebou liší především procentuální zastoupení v odpovědi velmi dobře ale také, přestože jde o minimální procenta, je malý rozdíl mezi zastoupením v odpovědi dostatečně. Muži tak označili v možnosti „velmi dobře“ v 16 (42,1%) a dobře v 20 případech (52,6%). Ženy označili velmi dobře v 18 (29,0%), dobře v 34 případech (54,8%), možnost dostatečně využili ženy častěji než muži a to v 5 případech (8,1%) a naopak muži využili častěji odpověď velmi dobře.

¹⁹⁰ Poznámka ke všem tabulkám: Pod každou věkovou kategorií (případně pohlavím) jsou dva sloupce, první sloupec vypovídá o tom, kolik procent tato možnost činila z celkového počtu tj. (100 lidí, tak zároveň označují procenta i naměřené četnosti. V druhém sloupci najdeme procenta za kategorii, ty uvádí kolik procent z celkového počtu lidí podle určité věkové kategorie (nebo pohlaví) označilo tuto možnost.

Tabulka 2: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí stravovací služby v regionu

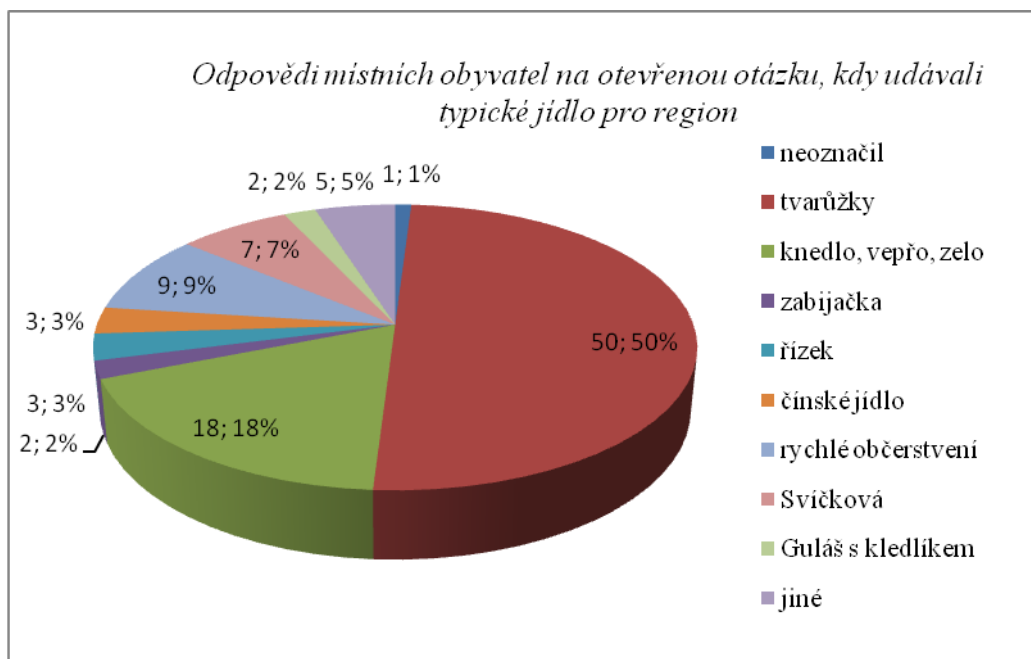
Jak hodnotíte stravovací služby regionu?				
Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlaví				
možnosti	muži		Ženy	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
výborně	1	2,6	3	4,8
velmi dobře	16	42,1	18	29,0
dobře	20	52,6	34	54,8
dostatečně	1	2,6	5	8,1
nedostatečně	0	0,0	2	3,2
celkem	38	100,0	62	100,00

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Otázka: Jaké typické jídlo se Vám vybaví v souvislosti s Vaším regionem?

V souvislosti se stravováním v regionu, měli respondenti v otevřené otázce uvádět libovolná jídla, které jsou typické pro náš region. Ze všech respondentů nedokázal odpovědět pouze 1 respondent. Nejvíce procent u místních obyvatel získaly tvarůžky (50%), dále „knedlo, vepřo, zelo“ (18%), (9%) překvapivě získalo rychlé občerstvení (v americkém stylu jako jsou hamburgery, hranolky,...), (7%) získala svíčková. Shodně (3%) získal řízek a čínské jídlo (opět překvapivě), (2%) zabíjačka a guláš s knedlíkem. Zbývajících (5%) tvořili jiné pochutiny, které nezískali samostatně více než (1%) a to sýr, lívance, pizza, zelňačka a úpravy kuřecího masa

Graf 5: Odpovědi místních obyvatel na otevřenou otázku, kdy udávali typické jídlo pro region

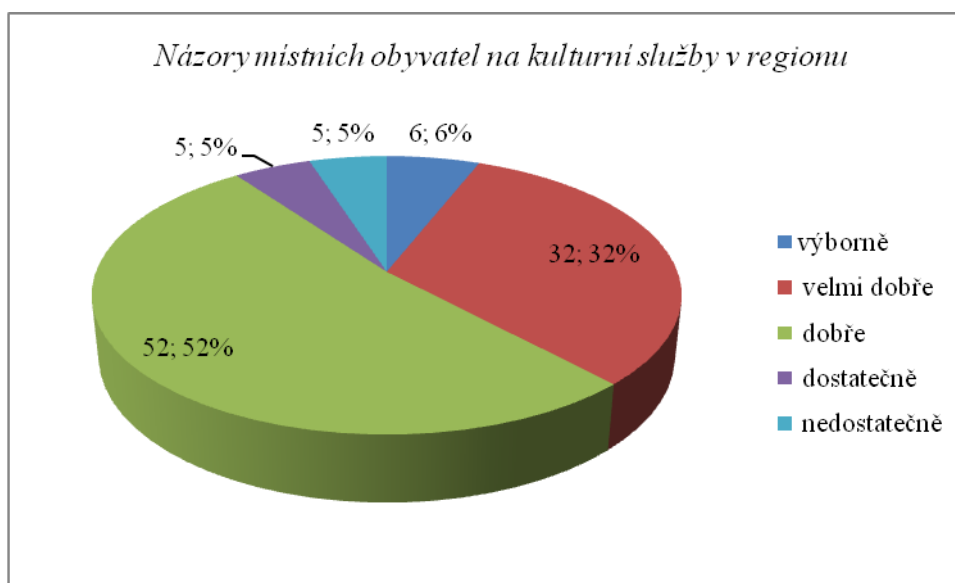
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Kulturní služby

Otázka: Jak hodnotíte kulturní služby v regionu?

Kulturní služby hodnotí nadpoloviční většina dobře (52%), (32%) velmi dobře, (6%) výborně a dostatečně a nedostatečně hodnotilo kulturní služby po (6%) respondentů.

Graf 6: Názory místních obyvatel na kulturní služby v regionu

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Stejně, jako v předchozím případě označovali všechny věkové skupiny nejvíce odpověď dobře a velmi dobře, procentuální zastoupení v jednotlivých věkových skupinách opět odpovídá celkovému procentuálnímu zastoupení. V kategorii 15- 18 let byla odpověď velmi dobře zastoupena (4%) z celkového počtu (15,4%) v rámci kategorie I.), dobře bylo zastoupeno 13 respondentů (50%), v kategorii 27 – 40 let označili velmi dobře 4 lidé (25%) respondentů z kategorie a dobře 9, (56,3%), obdobně v kategorii 41 – 60 let pro velmi dobře 9 (32,2%) a pro dobře 16 respondentů (tj. 57,1%). V kategorii 61 a více let označilo 5 respondentů (45,5%) velmi dobře a 6 (54,6%) možnost dobře. V jediné kategorii 19 – 26 let, byla nejčastěji označovanou odpovědí velmi dobře s 10 respondenty což je (52,6%) v kategorii. Můžeme tedy vidět, že se proporcionalní procentuální rozložení v jednotlivých kategoriích zásadně neliší, jediná kategorie se lehce vymyká pořadním odpovědí.

Tabulka 3: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí kulturní služby v regionu

Jak hodnotíte kulturní služby v regionu?										
Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií										
možnosti	15-18		19-26		27-40		41-60		61 a více	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
výborně	3	11,5	1	5,3	1	6,3	1	3,6	0	0,0
velmi dobře	4	15,4	10	52,6	4	25,0	9	32,1	5	45,5
dobře	13	50,0	8	42,1	9	56,3	16	57,1	6	54,6
dostatečně	3	11,5	0	0,0	1	6,3	1	3,6	0	0,0
nedostatečně	3	11,5	0	0,0	1	6,3	1	3,6	0	0,0
celkem	26	100,0	19	100,0	16	100,00	28	100,00	11	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Ohledně kulturních služeb se v prvních dvou nejčastějších odpovědích procenta příliš neliší, v nejméně čtených odpovědích jsou malé procentuální rozdíly, které ovlivňují pořadí. Muži nejčastěji označili dobře, a to v 19 případech (50%) ze všech mužů, další bylo velmi dobře s 15 hlasy (39,5%) ze skupiny mužů. U žen obdobně dobře s 33 (53,2%), velmi dobře s 17 hlasy (27,4%), o minimální počet procent ženy častěji označovali dostatečně a nedostatečně než muži.

Tabulka 4: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí kulturní služby v regionu

Jak hodnotíte kulturní služby v regionu?				
Odpověď obyvatel regionu Haná podle pohlaví				
možnosti	muži		ženy	
	počet	v % za kategorií	počet	v % za kategorií
výborně	3	7,9	3	4,8
velmi dobře	15	39,5	17	27,4
dobře	19	50,0	33	53,2
dostatečně	0	0,0	6	9,7
nedostatečně	1	2,6	3	4,8
celkem	38	100,0	62	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

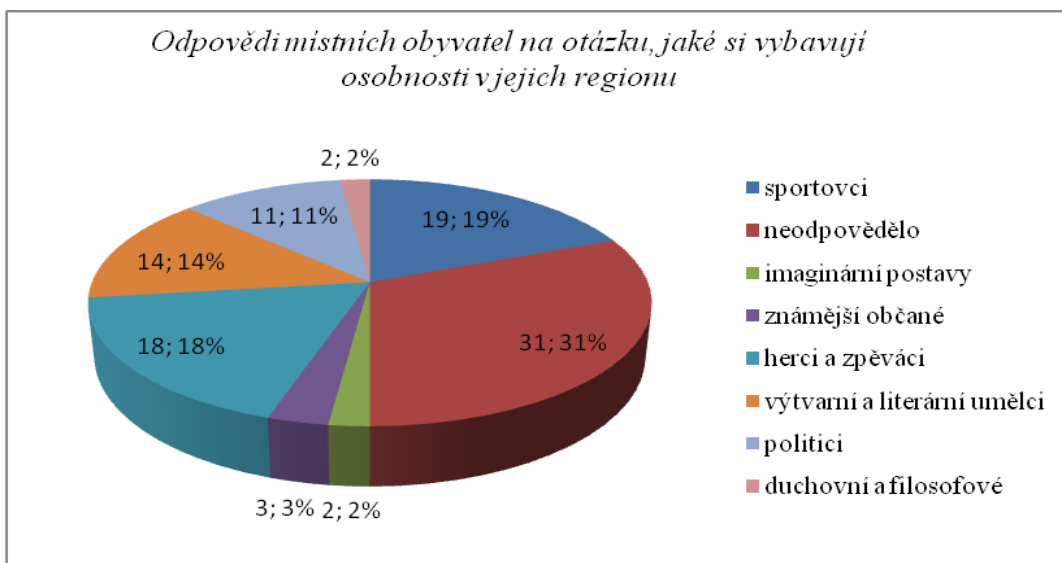
Otázka: Které významné osobnosti Vašeho regionu znáte?

S kulturními službami souvisí otevřená otázka, která vyzývá respondenty k udání významné osobnosti z regionu Haná. V mnoha případech si lidé na nějakou z významných osobností Hanáckého regionu nemohli vzpomenout, celkem v (31%). Nejčastěji si respondenti vzpomněli v souvislosti s našim regionem na sportovce¹⁹¹ (19%) a na herce a zpěváky¹⁹² (18%).

¹⁹¹ V kategorii sportovců lidé udávali následující jména: Kvitová, Dopita, Bruckner, Vaniak, Valenta, Kalas, Kamínková, Šebrle, Hudler, Heinz..

¹⁹² Maiuchová, Landa, Spilka, Bareš, Dítě, Lakomý a Vítek.

Graf 7: Odpovědi místních obyvatel na otázku, jaké si vybavují osobnosti v jejich regionu

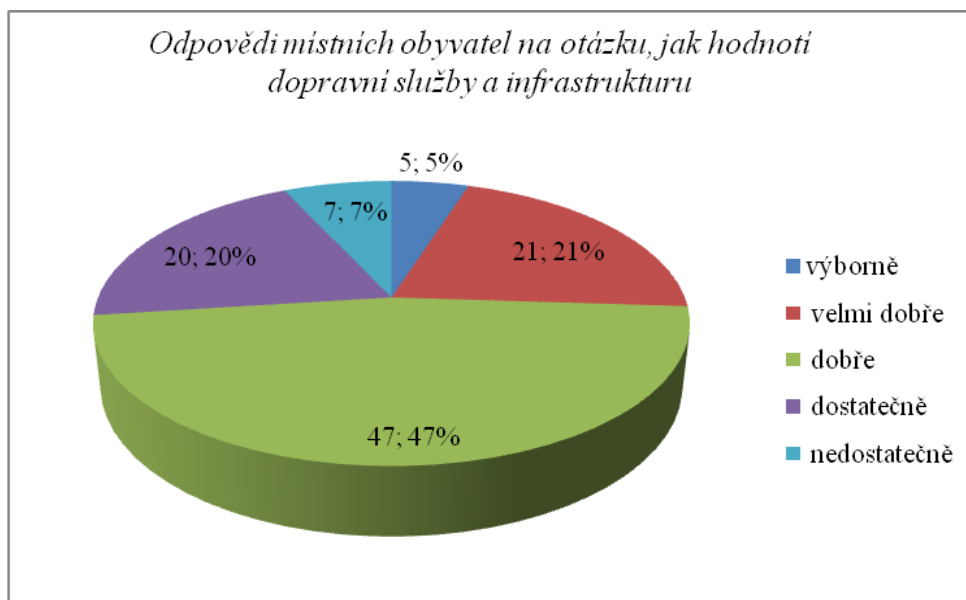
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Doprava a infrastruktura

Otázka: Jak hodnotíte dopravní služby a infrastrukturu regionu?

Místní obyvatelé nejčastěji (47%) hodnotili dopravní služby a infrastrukturu jako „dobrou“, následovalo hodnocení velmi dobře (21%) a dostatečně (20%). Minimální zastoupení mělo nedostatečně (7%) a výborně (5%).

Graf 8: Odpovědi místních obyvatel na otázku, jak hodnotí dopravní služby a infrastrukturu

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Při rozdělení podle věkových kategorií je patrné, že pořadí podle procentuálního zastoupení není mezi jednotlivými kategoriemi naprosto jednotné. V první skupině respondenti označovali nejčastěji odpověď dobře s 14 hlasy (53,9%) ve skupině a dostatečně s 6 (23,1%) ve skupině, odpověď velmi dobře byla až třetí s 4 (15,38%) ze skupiny 15-18 let. Ve druhé kategorii respondenti shodně označili odpověď velmi dobře a dobře - obě s 6 respondenty (31,6%). Ve věku 27-40 respondenti označili nejčastěji odpověď dobře v 7 případech (43,8%) ze skupiny, další byla odpověď dostatečně s 4 respondenty (25%). Pouze kategorie IV. svým procentuálním pořadím připomíná graf odpovědí místních obyvatel bez kategorizace, odpověď dobře byla zastoupena 15% (53,6%) ve skupině 15-18 let a velmi dobře (7%) (25%). V kategorii 61 a více respondenti nejčastěji označovali dobře – v 5 případech (45,5%) a dále výborně a dostatečně ve 2 (18,2%). Můžeme tedy vidět, že celkovému procentuálnímu pořadí vybraných otázek odpovídá pouze kategorie 41 – 60 let, ostatní kategorie se pořadím zvolených otázek mírně liší od celkového výše uvedeného grafu.

Tabulka 5: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí dopravní služby a infrastrukturu v regionu

Jak hodnotíte dopravní služby a infrastrukturu regionu?										
Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií										
možnosti	15-18		19-26		27-40		41-60		61 a více	
	počet	v % za kat.	celkem	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
výborně	2	7,7	0	0,0	0	0,0	1	3,6	2	18,2
velmi dobře	4	15,4	6	31,6	3	18,8	7	25,0	1	9,1
dobře	14	53,9	6	31,6	7	43,8	15	53,6	5	45,5
dostatečně	6	23,1	4	21,1	4	25,0	4	14,3	2	18,2
nedostatečně	0	0,0	3	15,8	2	12,5	1	3,6	1	9,1
celkem	26	100,0	19	100,0	16	100,0	28	100,0	11	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Z hlediska pohlaví hodnotili muži infrastrukturu nejčastěji jako dobrou (52,6%), ženy také (43,6%). Zatímco muži na druhém místě hodnotili infrastrukturu velmi dobře (21,1%), ženy ji hodnotili spíše dostatečně (24,2%). U žen tak negativnější otázky (dostatečně, nedostatečně) označilo celkem (32,3%) zatím co u mužů (18,4%).

Tabulka 6: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí dopravní služby a infrastrukturu regionu

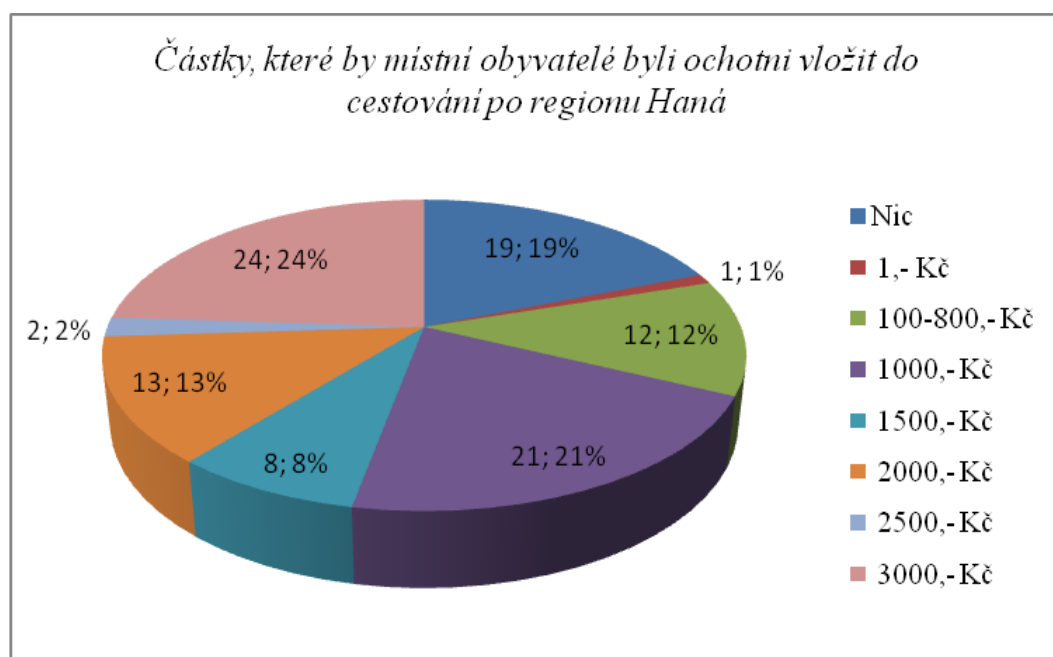
Jak hodnotíte dopravní služby a infrastrukturu regionu?				
Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlaví				
možnosti	muži		ženy	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
výborně	3	7,9	2	3,2
velmi dobře	8	21,1	13	20,9
dobře	20	52,6	27	43,6
dostatečně	5	13,2	15	24,2
nedostatečně	2	5,3	5	8,1
celkem	38	100,0	62	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Otázka: Jakou finanční částku byste byli ochotni věnovat cestování po Vašem regionu?

K hodnocení dopravy a infrastruktury můžeme přiřadit také otázku, kolik by lidé byli ochotni věnovat cestovní po regionu Haná. Na tuto problematiku byla v dotazníku vytvořena otevřená otázka, kdy lidé odpovídali v rámci limitu 0 až 3 000,- Kč. Ve (24%) lidé označili horní hranici limitu 3 000,- Kč, ve (21%) označili 1 000,- Kč, třetí nejčastější odpovědí však byla odpověď nic, tedy 0,- Kč. V (13%) by respondenti byli ochotni investovat 2 000,- Kč do cestování po regionu a ve (12%) 100 až 800,- Kč. Průměr všech částek činil po zaokrouhlení na celé koruny 1 394,- Kč.

Graf 9: částky, které by místní obyvatelé byli ochotni vložit do cestování po regionu Haná

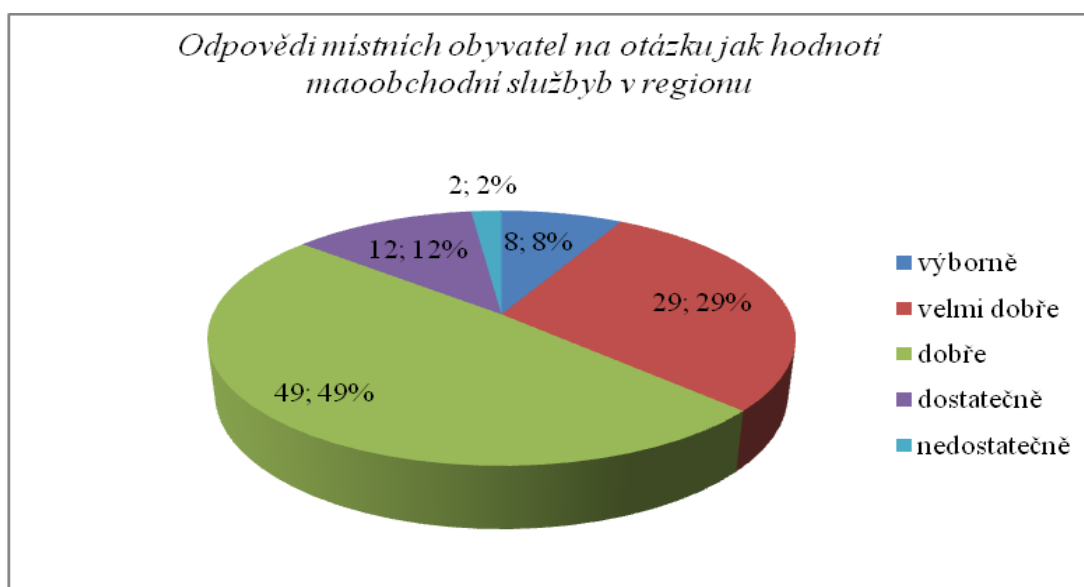
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Hodnocení maloobchodní sítě

Otázka: Jak hodnotíte služby maloobchodní sítě v regionu?

Nejvíce respondentů (49%), hodnotilo maloobchodní síť ve svém regionu dobře, jako velmi dobrou ji hodnotilo (29%), dostatečně (12%), nejméně respondentů ohodnotilo maloobchodní síť výborně (8%) a nedostatečně (2%).

Graf 10: Odpovědi místních obyvatel na otázku, jak hodnotí maloobchodní služby v regionu

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Nyní přistupme k názorům na regionální maloobchodní síť v z hlediska místních obyvatel kategorizovaných podle věku. V první kategorii nejvíce – 13, (50%) z respondentů ve skupině využilo odpověď dobře, následovalo velmi dobře s 10 hlasy (38,5%). Ve skupině 16-26 let opět dobře s 8 hlasy (42,1%), velmi dobře s 7, (36,8%), další kategorie obdobně s 8, (50%) v této kategorii a 4 hlasy (25%). V kategorii 41 -60 let se procentuální pořadí mírně liší, prvním je dobře s 10 respondenty (35,7%) za skupinu, druhým je však zároveň velmi dobře i dostatečně s obojí s 6 hlasy (21,4%). V poslední kategorii se pouze mírně procentuelně liší pořadí, kdy nedostatečně a dostatečně je poslední. Můžeme tak vidět že procentuální podíly v jednotlivých kategoriích je liší jen částečně a to pouze v posledních dvou kategoriích.

Tabulka 7: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí služby maloobchodní sítě v regionu

Jak hodnotíte služby maloobchodní sítě v regionu?										
Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií										
možnosti	15-18		19-26		27-40		41-60		61 a více	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
výborně	1	3,9	1	5,3	1	6,3	4	14,3	1	9,1
velmi dobře	10	38,5	7	36,8	4	25,0	6	21,4	2	18,2
dobře	13	50,0	8	42,1	8	50,0	10	35,7	8	72,7
dostatečně	2	7,7	2	10,5	3	18,8	6	21,4	0	0,0
nedostatečně	0	0,0	1	5,3	0	0,0	1	3,6	0	0,0
celkem	26	100,0	19	100,0	16	100,0	28	100,0	11	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Maloobchodní síť hodnotili respondenti podle pohlaví nejčastěji jako dobrou (50%) mužů a (46,8%) žen, poté jako velmi dobrou (31,6%) mužů, (27,4%) žen. Zajímavé je, že u mužů hodnotil pouze jeden respondent maloobchody jako výborně (2,6%), ale u žen to bylo 7 respondentů (11,3%).

Tabulka 8: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí služby maloobchodní sítě v regionu

Jak hodnotíte služby maloobchodní sítě v regionu?				
Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlaví				
možnosti	muži		ženy	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
výborně	1	2,6	7	11,3
velmi dobře	12	31,6	17	27,4
dobře	19	50,0	29	46,8
dostatečně	6	15,8	7	11,3
nedostatečně	0	0,0	2	3,2
celkem	38	100,0	62	100,0

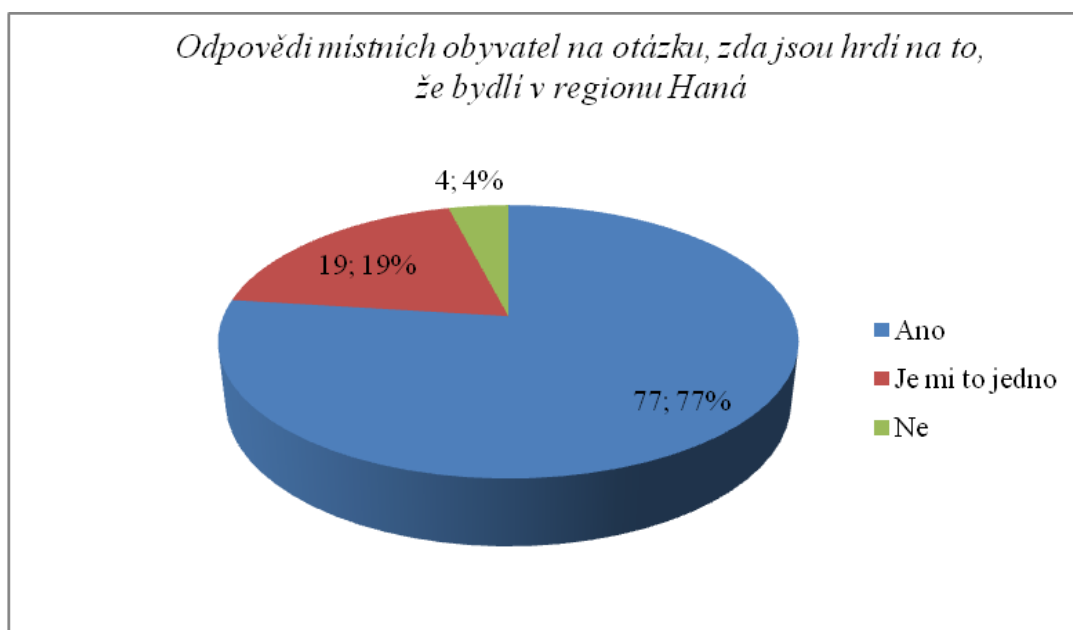
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Regionální sounáležitost

Otázka: Jste hrdí na to, že bydlíte v regionu Haná?

V problematice regionální sounáležitosti je situace jednoznačná, nadpoloviční většina (77%) je na svůj region hrdá, (19%) se vyjádřilo, že jim to je jedno, pouhá (4%) respondentů nejsou hrdá na svůj region.

Graf 11: Odpovědi místních obyvatel na otázku, zda jsou hrdí na to, že bydlí v regionu Haná

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

V tomto případě se procentuální rozložení u jednotlivých věkových kategorií shoduje s odpověďmi místních obyvatel celkově, vyjma skupiny III., kde má neutrální a negativní otázka stejný procentuální poměr. U všech kategorií je první odpověď ano a druhá odpověď je mi to jedno, přičemž ano má ve všech kategoriích nadpoloviční počet procent z jednotlivých kategorií. Ve věku 15- 18 let to bylo 18 respondentů (69,2%) v kategorii v první odpovědi, 8, (30,8%) v druhé odpovědi. V druhé kategorii 15 (79,0%) a 8 respondentů (30,8%). Ve třetí skupině je první odpověď ano s 15 hlasy (79,0%), odpověď je mi to jedno a ne získaly stejný počet – 1 hlas (6,3%). Ve věku 41 – 60 lidé místní obyvatelé označovali ano

ve 23 případech (82,1%), je mi to jedno v 5 případech (17,9%), nad 61 let pak obyvatelé označovali ano v 7 případech (63,6%) a je mi to jedno po 3 hlasech (27,3%).

Tabulka 9: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií, jak jsou hrdí na to, že bydlí v regionu Haná

Jste hrdí na to, že bydlíte v regionu Haná?										
Odpovědi obyvatel regionu Haná podle jednotlivých věkových kategorií										
Možnost	15-18		19-26		27-40		41-60		61 a více	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
Ano	18	69,2	15	79,0	14	87,5	23	82,1	7	63,6
je mi to jedno	8	30,8	2	10,5	1	6,3	5	17,9	3	27,3
ne	0	0,0	2	10,5	1	6,3	0	0,0	1	9,1
Celkem	26	100,0	19	100,0	16	100,0	28	100,0	11	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Z hlediska pohlaví jsou na svůj region o několik málo procent hrdější muži (81,6%) než ženy (74,2%), u obou pohlaví však nadpoloviční většina udala odpověď ano. Muži v (13,2%) udali, že je jim na tomto nesejde, ženy v (22,6%).

Tabulka 10: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlavní, jak jsou hrdí na to, že bydlí v regionu Haná

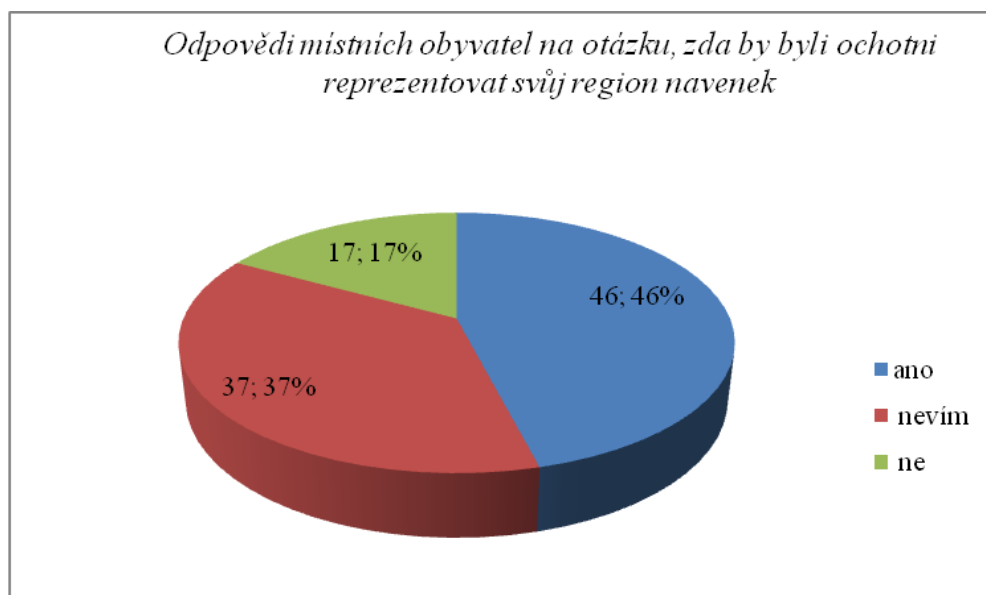
Jste hrdí na to, že bydlíte v regionu Haná?				
Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlaví				
Možnosti	muži		ženy	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
ano	31	81,6	46	74,2
je mi to jedno	5	13,2	14	22,6
ne	2	5,3	2	3,2
celkem	38	100,0	62	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Otázka: Jste ochotni reprezentovat Váš region navenek?

Otázka reprezentování navenek (46%) by bylo ochotno reprezentovat svůj region, (37%) procentům je jedno zda by reprezentovali svůj region, (17%) odmítlo reprezentovat svůj region. Můžeme vidět, že kladná odpověď má zde méně procent než kladná odpověď na hrdost, naopak odpověď nevím má větší procentuelní zastoupení, než v předchozí otázce, stejně jako odpověď ne.

Graf 12: Odpovědi místních obyvatel na otázku, zda by byli ochotni reprezentovat svůj region navenek

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Z hlediska reprezentace vlastního regionu, bylo procentuální zastoupení v jednotlivých kategoriích velmi podobné celkovému procentuálnímu rozložení místních obyvatel, liší pouze skupina II. První skupina označila ano v 13 případech (50%) za skupinu, nevím v 8 případech (30,8%). V třetí kategorii opět stejné odpovědi s 9 hlasy (56,3%) a 6 hlasy (21,4%). V analogickém pořadí označovali lidé ve věku 41 - 61 let s 13 (46,4%) a 9 hlasy (32,1%). Poslední kategorie měla v kladné odpovědi v 5 případech (45,5%) a neutrální odpovědi 4 lidí (36,4%). Kategorii bylo pořadí prvních dvou naopak, první nevím s 10 hlasy (52,6%) a druhé ano s 6 hlasy (31,6%).

Tabulka 11: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií,
jak jsou ochotni reprezentovat region navenek

Jste ochotni reprezentovat váš region navenek?										
Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií										
Možnosti	15-18		19-26		27-40		41-60		61 a více	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
Ano	13	50,0	6	31,6	9	56,3	13	46,4	5	45,5
Nevím	8	30,8	10	52,6	6	37,5	9	32,1	4	36,4
ne	5	19,2	3	15,8	1	6,3	6	21,4	2	18,2
Celkem	26	100,0	19	100,0	16	100,0	28	100,0	11	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Z hlediska pohlaví by byli ochotni reprezentovat region spíše muži (63,2%) než ženy (35,5%). Ženy nejčastěji udali, že neví, zda by region reprezentovali (43,6%).

Tabulka 12: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlaví, jak jsou ochotni reprezentovat region navenek

Jste ochotni prezentovat váš region navenek?				
Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlaví				
Možnosti	muži		ženy	
	počet	v % za kategorii	počet	v % za kategorii
ano	24	63,2	22	35,5
nevím	10	26,3	27	43,6
ne	4	10,5	13	20,9
celkem	38	100,0	62	100,00

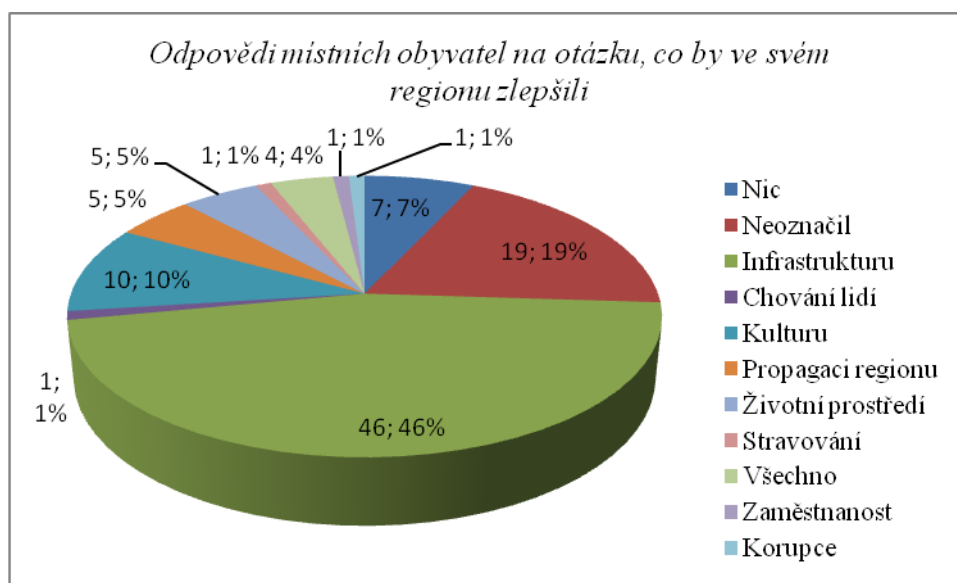
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Zlepšení situace

Otázka: Co byste ve vašem regionu zlepšili?

Ohledně odpovědí na otevřenou otázku, co by místní obyvatelé zlepšili ve svém regionu, respondenti vykazali velmi barvitou škálu odpovědí, které jsou pro potřeby tohoto výzkumu zobecněny do kategorií tak, aby mohlo dojít k průzkumu dat. Nejvíce respondentů udalo, že je potřeba zlepšit stav infrastruktury (46%) dále (19%) nevědělo co přičemž se vyjádřili, že něco ano, (10%) by ocenilo více kulturních příležitostí, často také vázaných na tradice regionu. Celých (7%) respondentů bylo přesvědčeno, že není potřeba nic měnit, (5%) by chtělo zdokonalit propagaci regionu a životní prostředí. Naopak (4%) respondentů by chtěli region pozměnit celkově, jak z ekonomické, tak ze sociální, ekologické i kulturní stránky. Po (1%) získalo odstranění korupce, zlepšení stravovacích služeb, chování místních lidí k cizincům i mezi sebou a také stav zaměstnanosti (resp. nezaměstnanosti).

Graf 13: Odpovědi místních obyvatel na otázku, co ve svém regionu zlepšili

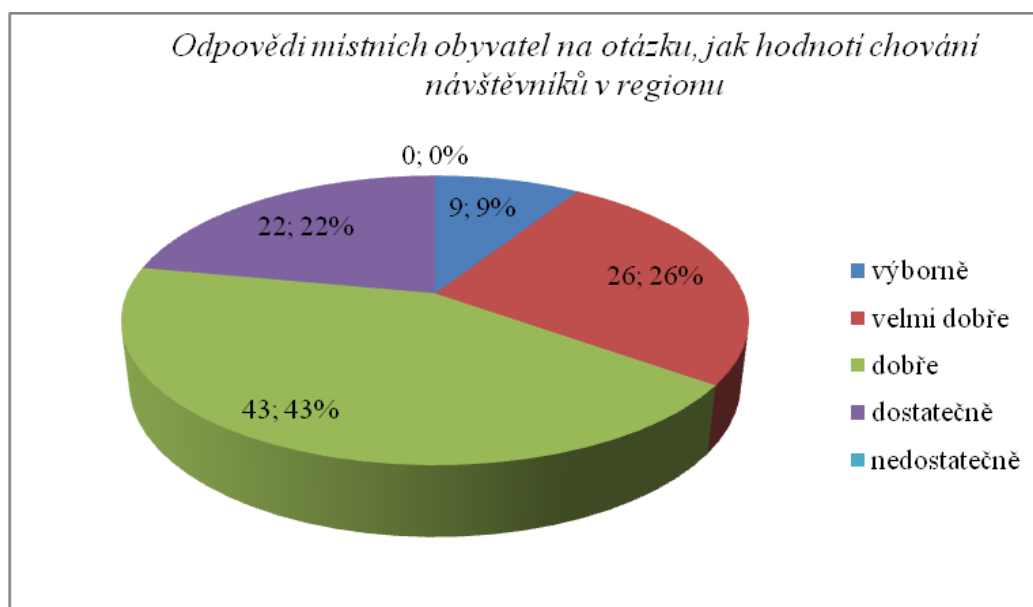

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Otázka: Jak hodnotíte chování návštěvníků v regionu?

V souvislosti se zlepšením obecně byla respondentům přidána otázka, jak hodnotí chování návštěvníků, z které lze vydedukovat, zda by se měla vyskytovat zlepšení i v této oblasti. Místní obyvatelé hodnotí chování návštěvníku nejčastěji jako dobré (43%), dále jako velmi dobré (26%), dostatečné (22%). Pouze (9%) respondentů označilo chování návštěvníků jako výborné, nedostatečně neoznačil chování návštěvníků žádný respondent.

Graf 14: Odpovědi místních obyvatel na otázku, jak hodnotí chování návštěvníků v regionu

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Místní obyvatelé, rozdělení do věkových kategorií hodnotili chování návštěvníků následovně. V první věkové kategorii označovali respondenti nejčastěji dobře s 16 hlasy (61,5%), 5 lidí (19,2%) označilo možnost velmi dobře. V druhé kategorii opět ty samé odpovědi s 7 (36,8%) a 6 hlasy (31,6%). Třetí kategorie však častěji označila odpověď velmi dobře s 6 respondenty (37,5%) za kategorii. V rozmezí věku 41 – 60 nejčastěji označovali respondenti možnost dobře s 9 hlasy (32,1%), následovaly zároveň odpovědi velmi dobře a dostatečně se 7 hlasy (25%). V poslední kategorii bylo na prvním místě dobře - 8 lidí (72,7%) a velmi dobře s 2 respondenty (18,2%). Můžeme tak vidět,

že procentuální podíly a s nimi související pořadí se mírně liší v odpovědi kategorií 27 – 40 a 41 -60 let.

Tabulka 13: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí chování návštěvníků v regionu

Jak hodnotíte chování návštěvníků v regionu?										
Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií										
možnosti	15-18		19-26		27-40		41-60		61 a více	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
výborně	1	3,9	1	5,3	2	12,5	5	17,9	0	0,0
velmi dobře	5	19,2	6	31,6	6	37,5	7	25,0	2	18,2
dobře	16	61,5	7	36,8	3	18,8	9	32,1	8	72,7
dostatečně	4	15,4	5	26,3	5	31,3	7	25,0	1	9,1
nedostatečně	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
celkem	26	100,0	19	100,0	16	100,0	28	100,0	11	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Závěry výzkumu

Z provedeného výzkumu vyplynulo, že místní obyvatelé hodnotí stravovací služby hodně dobře až velmi dobře. Toto pořadí se vyskytuje analogicky ve všech uvedených věkových kategoriích. Stejně tak v případě rozdělení na pohlaví. Nejčastějším jídlem, které se místním obyvatelům vybavovalo, byly tvarůžky, což ukazuje, že tento regionální produkt má velký nevyužitý potenciál. Zajímavé je, že respondenti často zmiňovali jídla, která jsou typická pro exotické krajiny a globální trhy jako jsou hamburgery či hranolky. Shoda u obyvatel regionu byla ve spokojenosti dobře až velmi dobře se stravovacími službami v regionu jak u pohlaví tak věku respondentů. U spokojenosti obyvatel regionu s kulturními službami respondenti nejčastěji byli spokojeni dobře v ostatních případech velmi dobře, ale u některých respondentů byly kulturní služby v regionu hodnoceny nedostatečně, což ukazuje, že kulturní služby v regionu by se do budoucna mohli ještě zkvalitňovat. Obyvatelé regionu Haná nejčastěji vzpomínali na sportovce, herce a zpěváky. Zajímavé je také zjištění, že v mnoha případech si obyvatelé regionu nemohli vzpomenout na žádnou významnou osobnost. Dopravní služby a infrastrukturu regionu nejčastěji respondenti hodnotili jako dobrou a velmi dobrou. Mladší respondenti byli více spokojeni se službami a infrastrukturou v opačném případě starší obyvatelé regionu byli spíše nespokojeni. To nasvědčuje tomu, že časem lidé získali zkušenosti a dopravní služby a infrastrukturu hodnotí řidiči, kteří oproti mladším respondentům mají osobní zkušenosti například se stavem regionálních silnic. U mužů infrastruktura byla hodnocena dobře a u žen také, ale oproti mužům, ženy byly ve větším zastoupení v negativním hodnocení infrastruktury než muži. Respondenti v ochotě utratit částku 3000,- Kč v regionu Haná měli největší zastoupení. Následovala útrata do 1000,- Kč. Třetí nejčastější odpovědí bylo nic. To ukazuje možnou nespokojenost s regionální nabídkou cestovního ruchu a nebo, že jsou lidé v regionu zvyklí cestovat a utrácet peníze v jiných atraktivnějších destinacích. Nejvíce respondentů hodnotilo maloobchodní síť za dobré a velmi dobré. Z nejmladších oslovených kategorií je tak spokojenost s maloobchodními sítěmi největší. Oproti tomu respondenti středního věku hodnotili maloobchodní síť za dobré, což může mít za následek velké množství obchodních řetězců či špatné chování prodejců, v opačném případě se maloobchodní síť chová vůči klientům dobře což hodnotí zvláště střední věková skupina obyvatel regionu. Zda jsou obyvatelé

regionu Haná hrdí na to, že bydlí v regionu Haná, odpovědělo více jak nadpoloviční většina ano. Pouze malé množství respondentů není hrdá na to, že bydlí v regionu Haná. Nejvíce hrdých obyvatel regionu Haná má 27 až 40 let. Shodné jsou výsledky také u pohlaví, kdy převážná většina respondentů je hrdá na to, že bydlí v regionu Haná. Reprezentovat navenek svůj region by byla ochotna skoro polovina respondentů. Můžeme zde posoudit, že reprezentovat region je ochotna menší část obyvatel než to, že jsou na svůj region hrdí. Z tohoto hlediska můžeme usoudit, že obyvatelé regionu se mohou stydět reprezentovat svůj region, nemají dostatečné prostředky k tomu, aby mohli region reprezentovat, nebo neznají dobře svůj region tak, aby jej mohli reprezentovat. V tomto případě by bylo dobré využít šance na zviditelnění regionu Haná. Muži by v tomto případě byli více ochotni reprezentovat svůj region než ženy. Respondenti by v regionu nejvíce zlepšili stav infrastruktury. Jako druhou nejčastější odpovědí bylo, že něco ano, ale blíže nespecifikovali co. Někteří respondenti by rádi zlepšili kulturní příležitosti vázané na tradice regionu. Což opět ukazuje na to, že je potřeba kulturní služby v regionu zlepšovat společně s infrastrukturou. Obyvatelé regionu hodnotí spokojenost s chováním návštěvníků nejvíce za dobrou až velmi dobrou. U respondentů jsme se nesetkali s žádným horším hodnocením než dostatečně a to u velmi malého počtu zastoupení obyvatel. Lidé v regionu Haná jsou spokojeni s návštěvníky což by mohlo pozitivně ovlivnit rozvoj cestovního ruchu v regionu Haná.

Na základě výše zmíněných výsledků přijímáme hypotézu H1, o skutečnosti, že místní obyvatelé nepovažují stav dopravy a infrastruktury za výborný. Přijímáme také hypotézu H2, která předpokládá, že většina místních obyvatel je hrdá na místní region. Odmítáme hypotézu H3, která milně předpokládá, že obyvatelé hodnotí maloobchodní služby velmi negativně.

2.3 Analýza poptávky

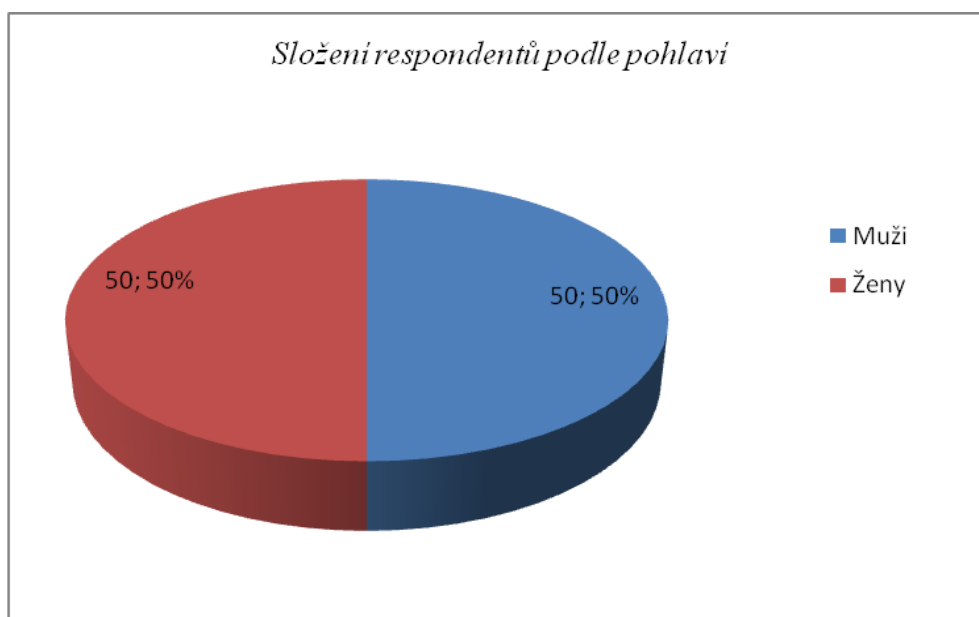
Pro analýzu poptávky byl použit kvantitativní výzkum, formou dotazníku s 17 otázkami (8 otázek otevřených, 9 otázek uzavřených). Respondenty byli návštěvníci regionu Haná. Výsledky budou zjišťovány pomocí výzkumného šetření. Věkové kategorie jsou rozděleny na věk 15 – 18 let (studenty středních škol), 19 – 26 let (studenty vysokých škol a pracující), 27 – 40 let (lidé v aktivním věku), 41 – 60 let (lidé v před důchodovém věku), 61 let a více (lidé v důchodovém věku).

2.3.1 Profil respondentů

Respondenti byli do výzkumu vybráni na základě záměrného anketního výběru, celkový počet respondentů ve skupině návštěvníků regionu Haná, zapojených do výzkumu, byl 100 respondentů.

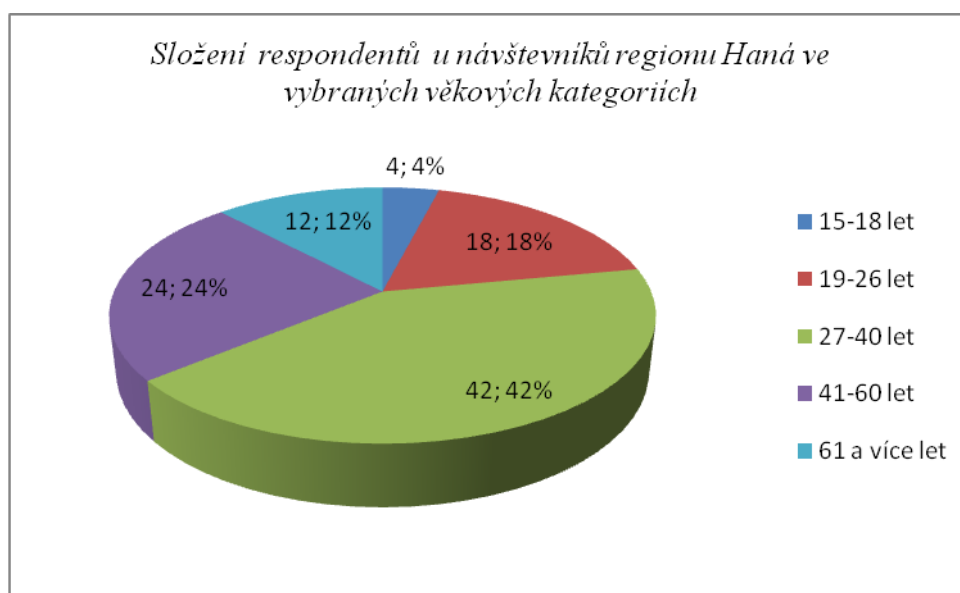
Z celkového počtu respondentů bylo (50%) mužů a (50%) žen, jejich zastoupení podle pohlaví tak bylo rovnoměrné. Průměrný věk respondentů činil (38,9) let. Věk, který se v souboru vyskytoval nejčastěji, byl 40 let. Při rozdělení návštěvníků regionu Haná do více věkových kategorií, bylo nejvíce respondentů ve věkové kategorii 27-40, které tvořilo (42%) z celkového počtu návštěvníků. Z hlediska místa bydliště, respektive států byla většina – (75 %) respondentů z jiných regionů České republiky. Počet dní, které v regionu strávili, byl v průměru 15,88 dní, nejčastější počet, který se vyskytoval, byl 5 dní, přičemž (59%) respondentů strávilo na Hané dobu v rozmezí 3-7 dní.

Graf 15: Složení respondentů podle pohlaví

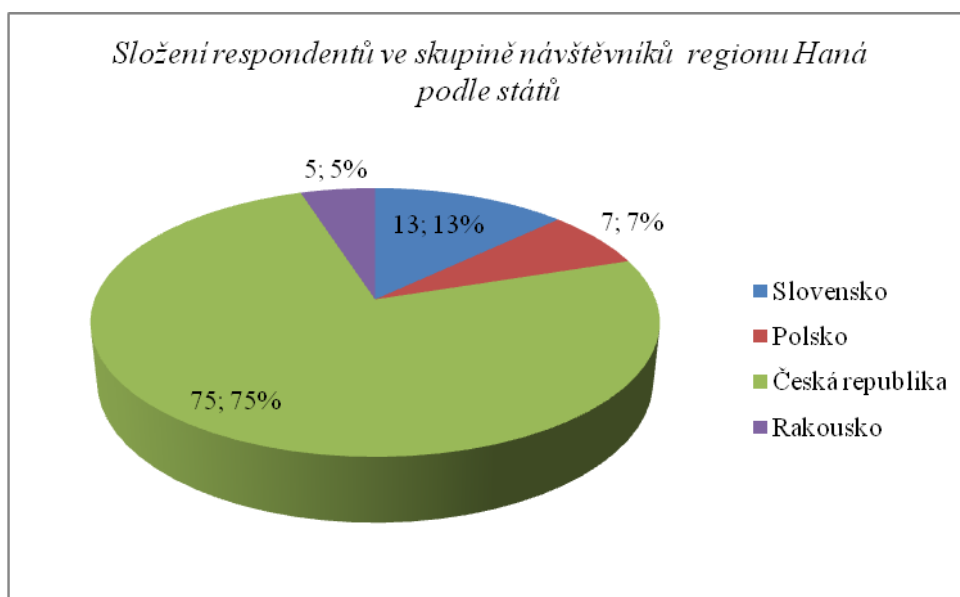
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 16: Složení respondentů u návštěvníků regionu Haná ve vybraných věkových kategoriích

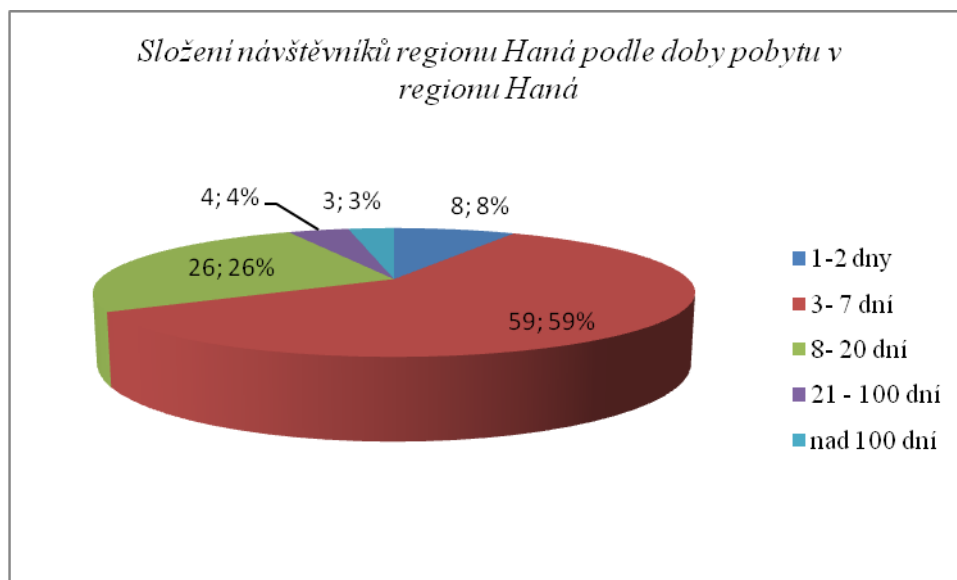
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 17: Složení respondentů ve skupině návštěvníků regionu Haná podle států

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 18: Složení návštěvníků regionu Haná podle doby pobytu v regionu Haná

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

2.3.2 Cíle výzkumu

Cílem bylo zjistit, jak návštěvníci hodnotí region Haná. Cíl výzkumu charakterizují následující dílčí cíle ve formě výzkumných otázek. Cíl výzkumu charakterizují také dílčí cíle, které budou v následující tabulce uvedeny a přeformulovány na výzkumné otázky.

Dílčí cíle

1. Zjistit, jaké jsou názory vybraných návštěvníků na region Haná v oblasti kulturních služeb, ubytování, stravování, dopravy a infrastruktury, maloobchodní sítě a regionální sounáležitosti.
2. Zjistit jaké jsou názory žen ze vzorku vybraných návštěvníků na region Haná v oblasti kulturních služeb, stravování, dopravy a infrastruktury, maloobchodní sítě a regionální sounáležitosti.
3. Zjistit, jaké jsou názory mužů ze vzorku vybraných návštěvníků z regionu Haná na region v oblasti kulturních služeb, stravování, dopravy a infrastruktury, maloobchodní sítě a regionální sounáležitosti.
4. Zjistit, jaké jsou názory ve věkových kategoriích (15 – 18 let, 19- 26 let, 27 – 40 let, 41 – 60 let, 61 a více let) ze vzorku vybraných návštěvníků z regionu Haná v oblasti kulturních služeb, stravování, dopravy a infrastruktury, maloobchodní sítě a regionální sounáležitosti.

Výzkumné otázky

1. Jaké jsou názory vybraných návštěvníků na region Haná v oblasti kulturních služeb, stravování, dopravy a infrastruktury, maloobchodní sítě a regionální sounáležitosti?
2. Jaké jsou názory žen ze vzorku vybraných návštěvníků na region Haná v oblasti kulturních služeb, stravování, dopravy a infrastruktury, maloobchodní sítě a regionální sounáležitosti?
3. Jaké jsou názory mužů ze vzorku vybraných návštěvníků na region Haná na region v oblasti kulturních služeb, stravování, dopravy a infrastruktury, maloobchodní sítě a regionální sounáležitosti?

4. Jaké jsou názory ve věkových kategoriích (15 – 18 let, 19- 26 let, 27 – 40 let, 41 – 60 let, 61 a více let) ze vzorku vybraných návštěvníků z regionu Haná v oblasti kulturních služeb, stravování, dopravy a infrastruktury, maloobchodní sítě a regionální sounáležitosti?

Uvedené výzkumné otázky budou analyzovány prostřednictvím průzkumného šetření, kdy každá oblast bude prozkoumávána samostatně. Odpovědi na dílčí otázky budou na konci této kapitoly (v závěru). Z těchto závěrů budeme vycházet v návrhové části práce.

Stanovení věcných hypotéz

Do výzkumu vstupujeme s následujícími hypotézami, které může analýza dotazníku vyvrátit nebo potvrdit.

H1 Předpokládáme, že většina návštěvníků nebude považovat stravovací služby v regionu za výborné.

H2 Předpokládáme, že motivem příjezdu většiny návštěvníků bude studium, protože dotazník je realizovaný v Olomouci, které disponuje mnoha studenty.

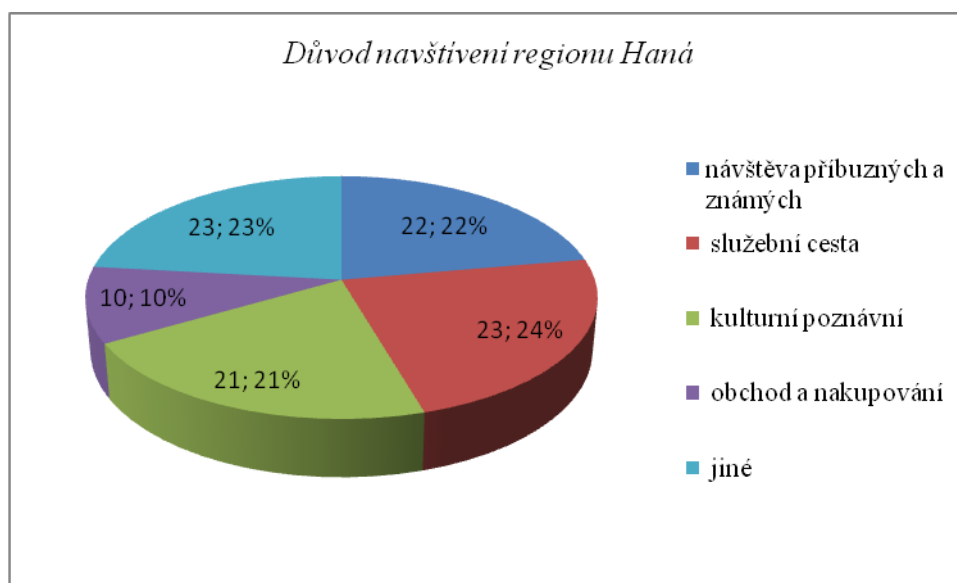
H3 Předpokládáme, že většina návštěvníků doporučí návštěvu regionu svým příbuzným a známým.

2.4 Průzkumné šetření

Motivace příjezdu u vybraných návštěvníků v regionu Haná

Nejčastější důvod navštívení regionu Haná byla pro respondenty služební cesta (24%), dále návštěva známých (23%), jiné důvody (23%), respondenti uvedli ve (13%) studium, v (10%) sportovní aktivity v regionu), za kulturním poznáváním sem vyrazilo 21% respondentů, pouze 10% dorazilo z důvodu obchodu a nakupování.

Graf 19: Důvod navštívení regionu Haná

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Na základě věku se procentuální rozložení mírně liší. Ve věku 15 – 18 let byl důvod příjezdu v 3 případech (75%) jiné, přičemž označovali důvod sport, 1 respondent (25%) přijel za kulturním poznáváním. Ve skupině 19 - 26 let přijížděli návštěvníci nejčastěji v 10 případech, (55,6%) jiné, zde se jednalo o studenty vyšších a vysokých škol, kteří označili jako jiný důvod studium. Ve věkové kategorii 27 - 40 let byla nejčastější v 12 případech, (28,6%) služební cesta. Ve věku 41 – 60 let je největší část respondentů 10 procent (41,7%) přijela za účelem návštěvy příbuzných a známých. V rozmezí 61 a více let se 5 respondentů (41,7%) rozhodlo k příjezdu z důvodu kulturního poznávání.

Tabulka 14: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jaký je důvod jejich návštěvy regionu

Jaký je důvod Vaší návštěvy tohoto regionu?										
Odpovědi návštěvníků regionu Haná v na základě věkových kategorií										
možnosti	15-18		19-26		27-40		41-60		61 a více	
	počet	v % za věk	počet	v % za věk	počet	v % za věk	počet	v % za věk	počet	v % za věk
návštěva příbuzných a známých	0	0,0	4	22,2	5	11,9	10	41,7	3	25,0
služební cesta	0	0,0	3	16,7	12	28,6	5	20,8	3	25,0
kulturní poznávání	1	25,0	1	5,6	7	16,7	7	29,2	5	41,7
obchod/nakupování	0	0,0	0	0,0	7	16,7	2	8,3	1	8,3
jiné	3	75,0	10	55,6	11	26,2	0	0,0	0	0,0
celkem	4	100,0	18	100,0	42	100,0	24	100,0	12	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Z hlediska pohlaví je u mužů nejčastějším důvodem u 15 respondentů (30%) mužů služební cesta. U žen je nejčastějším 13 žen, tj. (26%) žen důvodem cesty do regionu Haná kulturní poznávání.

Tabulka 15: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jaký je jejich důvod návštěvy regionu

Jaký je důvod Vaší návštěvy tohoto regionu?				
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví				
možnosti	muži		ženy	
	počet	% z mužů	počet	%z žen
návštěva příbuzných a známých	11	22,0	11	22,0
služební cesta	15	30,0	8	16,0
kulturní poznávání	8	16,0	14	26,0
obchod a nakupování	3	6,0	7	14,0
jiné	13	26,0	10	22,0
celkem	50	100,0	50	100,00

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

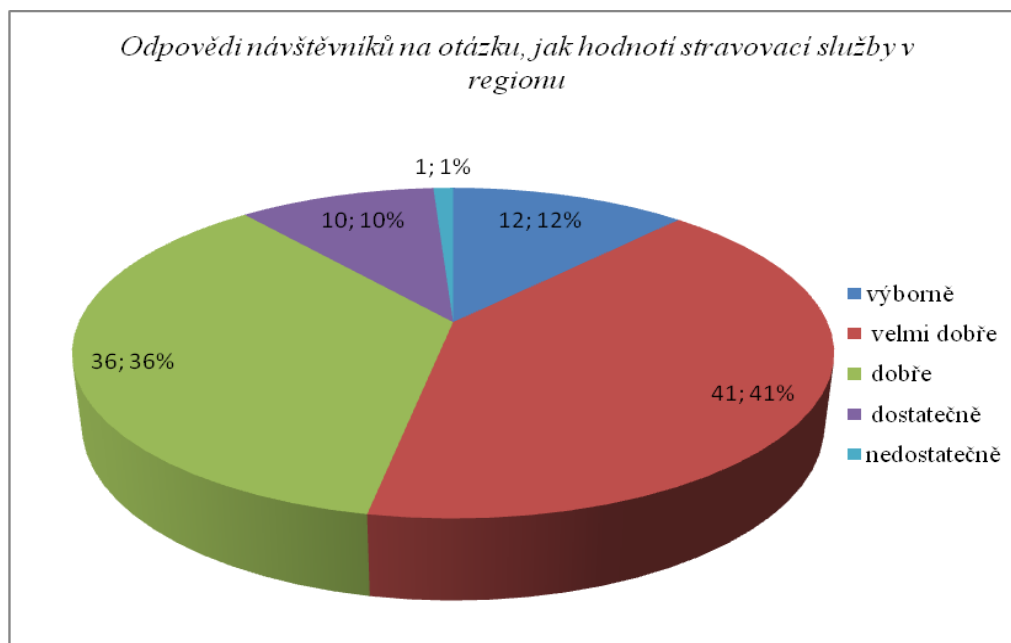
Stravování

Otázka: Jak hodnotíte stravovací služby v regionu?

Návštěvníci stravovací služby označili nejčastěji za velmi dobré (41%), poté dobré (36%), za výborné je označilo (12%) a dostatečné (10%), (1%) označilo nedostatečně.

Graf 20: Odpovědi návštěvníků na otázku, jak hodnotí stravovací služby v regionu

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Ve věkové kategorii 15 – 18 let nejčastěji respondenti (3,8%) označovali stravování jako dobré nebo velmi dobré (1,3%). Respondenti ve věku 19 – 26 nejčastěji označovali velmi dobře 7 respondentů, (38,9%) dále dobře a dostatečně 4 (22,2%). V rozmezí 27 – 40 bylo nejčastěji označováno velmi dobře s 19 hlasy (45,2%), následovalo dobře s 15 hlasy (35,7%). Respondenti ve věku 41 – 60 let nejčastěji označovali také dobře 11 (45,8%) a velmi dobře se 7 hlasy (29,2%). Nejstarší respondenti nad 61 let nejčastěji označovali velmi dobře 7 (58,3%).

Tabulka 16: Odpověď návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí stravovací služby v regionu

Jak hodnotíte stravovací služby v regionu?										
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií										
možnosti	15-18		19-26		27-40		41-60		61 a více	
	počet	v % za kat.	Počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
výborně	0	0,0	2	11,1	3	7,1	5	20,8	2	16,7
velmi dobře	1	25,0	7	38,9	19	45,2	7	29,2	7	58,3
dobře	3	75,0	4	22,2	15	35,7	11	45,8	3	25,0
dostatečně	0	0,0	4	22,2	5	11,9	1	4,2	0	0,0
nedostatečně	0	0,0	1	5,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0
celkem	4	100,0	18	100,0	42	100,0	24	100,0	12	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Muži hodnotili stravování nejčastěji jako velmi dobré 20, (40%) a dobré 18, (36%), identické pořadí bylo u žen, nejvíce procent u velmi dobře 21, (42%) a dobře 18, (36%). Můžeme vidět, že názory na stravování byli u žen a mužů procentuálně velmi podobné.

Tabulka 17: Odpověď návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí stravovací služby v regionu

Jak hodnotíte stravovací služby v regionu?				
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví				
možnosti	muži		ženy	
	počet	% z mužů	počet	% z žen
výborně	4	8,0	8	16,0
velmi dobře	20	40,0	21	42,0
Dobře	18	36,0	18	36,0
dostatečně	7	14,0	3	6,0
nedostatečně	1	2,00	0	0,0
celkem	50	100,0	50	100,0

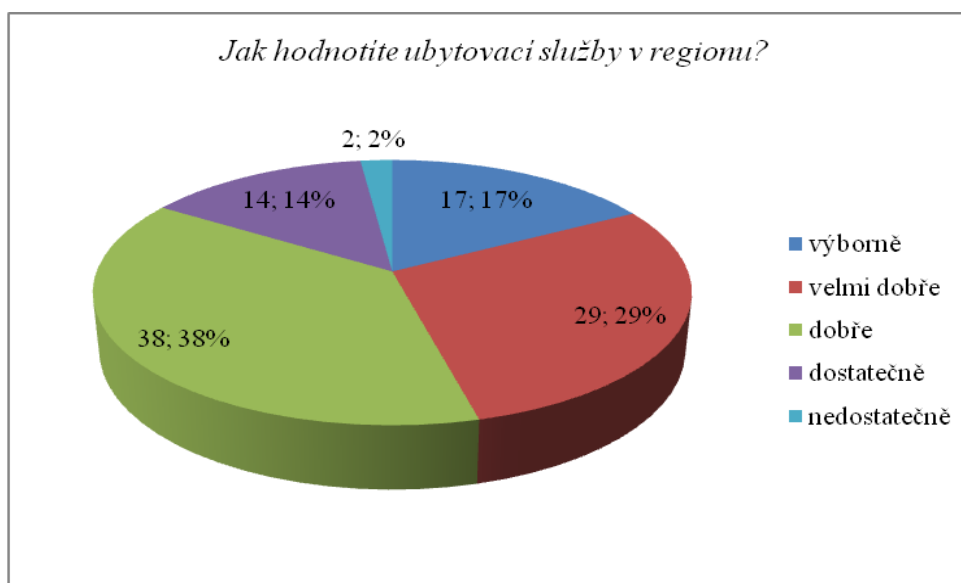
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Ubytování

Otázka: Jak hodnotíte ubytovací služby v regionu?

Návštěvníci hodnotili ubytovací služby nejčastěji jak dobré (38%), (29%) je označilo za velmi dobré. Pro (17%) respondenty jsou ubytovací služby na Hané výborné, pro (14%) dostatečné a nedostatečné pro (2%.)

Graf 21: Jak hodnotíte ubytovací služby v regionu

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Z hlediska věkové kategorizace můžeme vidět menší rozdíly v pořadí odpovědí. Mladí od 15 do 18 let vidí ubytovací služby jako velmi dobré 3, (75%) jeden respondent (25%) jako výborné. V kategorii od 19 do 26 let respondenti ubytování hodnotili jako dobré 8; (44,4%) ostatní možnosti měli vyrovnaný počet procent. Lidé v rozmezí 27 -40 let hodnotili ubytovací služby jako dobré 21; (50%) a velmi dobré 10; (23,8%). Od 41 – 60 let respondenti hodnotili ubytování jako dobré 8; (33,3%) velmi dobré (6;3%). Pro nejstarší kategorii je ubytování velmi dobré 7; (58,3%) a výborné 3, (25%).

Tabulka 18: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí ubytovací služby v regionu

Jak hodnotíte ubytovací služby v regionu?										
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií										
možnosti	15-18		19-26		27-40		41-60		61 a více	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
výborně	1	25,0	3	16,7	5	11,9	5	20,8	3	25,0
velmi dobře	3	75,0	3	16,7	10	23,8	6	25,0	7	58,3
dobře	0	0,0	8	44,4	21	50,0	8	33,3	1	8,3
dostatečně	0	0,0	3	16,7	5	11,9	5	20,8	1	8,3
nedostatečně	0	0,0	1	5,6	1	2,4	0	0,0	0	0,0
celkem	4	100,0	18	100,0	42	100,0	24	100,0	12	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Podle pohlaví muži nejčastěji hodnotili ubytování jako dobré 25 (50%) nebo velmi dobré 13 (26%), ženy nejčastěji jako velmi dobré 16 (32%) a dobré 13 (26%). Podle procent tedy muži vidí ubytovací služby spíše dobře a ženy velmi dobře.

Tabulka 19: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí ubytovací služby v regionu

Jak hodnotíte ubytovací služby v regionu ?				
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví				
možnosti	muži		ženy	
	počet	% z mužů	počet	% z žen
výborně	7	14,0	10	20,0
velmi dobře	13	26,0	16	32,0
dobře	25	50,0	13	26,0
dostatečně	3	6,0	11	22,0
nedostatečně	2	4,0	0	0,0
celkem	50	100,0	50	100,0

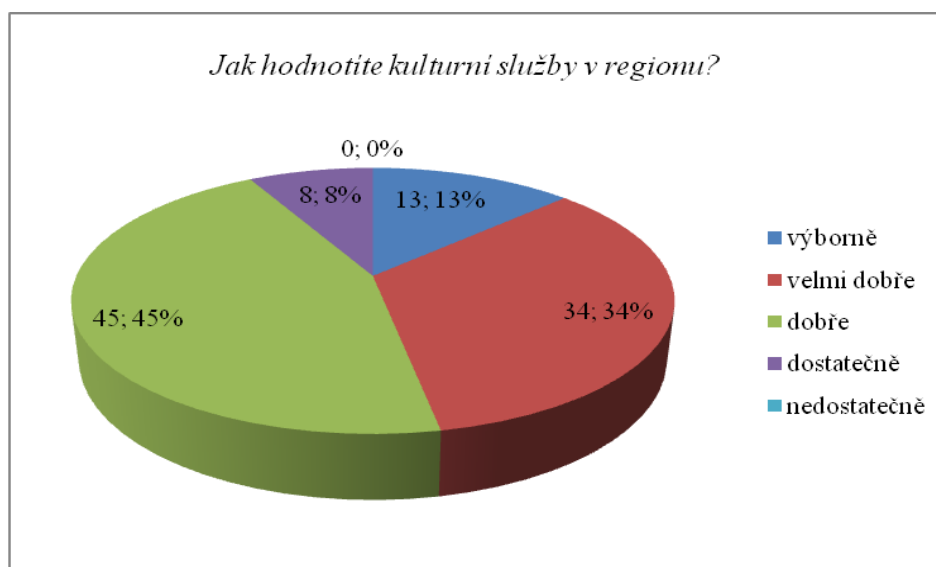
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Turistické informační centra

Otázka: Jak hodnotíte kulturní služby v regionu?

Návštěvníci regionu Haná hodnotili kulturní služby nejčastěji jako dobré (45%), dále velmi dobré (34%), výborně ve (13%), (8%) označilo dostatečně. Kulturní služby nikdo neoznačil jako nedostatečné.

Graf 22: Odpovědi návštěvníků na otázku, jak návštěvníci hodnotí kulturní služby

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Z hlediska věkových kategorií, byly kulturní služby hodnoceny u mladých ve věku 15- 18 let nejčastěji jako velmi dobré 2; (50%), poté jako výborně nebo dobré 1; (25%). V kategorii 19 -26 let nejčastěji respondenti označili za velmi dobré 6; (33,3%) následovně za dobré 5; (27,8%). Respondenti ve věku 27 -40 let nejčastěji označovali odpověď dobře 21; (50%) a dále odpověď 14; (33,3%), starší respondenti ve věku 41 -60 let volili obdobně, nejčastěji dobře 14; (58,3%) a velmi dobře 6; (25%). Ve věkové kategorii nad 61 let respondenti nejčastěji označovali možnost velmi dobře 6; (50%) nebo dostatečně 4; (33,3%).

Tabulka 20: Odpovědi návštěvníků regionu podle věkových kategorií, jak hodnotí kulturní služby v regionu

Jak hodnotíte kulturní služby v regionu?										
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií										
možnosti	15-18		19-26		27-40		41-60		61- x	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
výborně	1	25,0	4	22,2	5	11,9	2	8,3	1	8,3
velmi dobře	2	50,0	6	33,3	14	33,3	6	25,0	6	50,0
dobře	1	25,0	5	27,8	21	50,0	14	58,3	4	33,3
dostatečně	0	0,0	3	16,7	2	4,8	2	8,3	1	8,3
nedostatečně	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
celkem	4	100,0	18	100,0	42	100,0	24	100,0	12	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Z hlediska pohlaví respondenti hodnotí kulturní služby v obou případech jako dobré 23 žen, tj. (46%); 22 mužů, tj. (44%). Druhou nejčastěji označovanou odpovědí bylo velmi dobře, u mužů to bylo 20 respondentů (40%) a u žen 14 (28%).

Tabulka 21: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí kulturní služby regionu

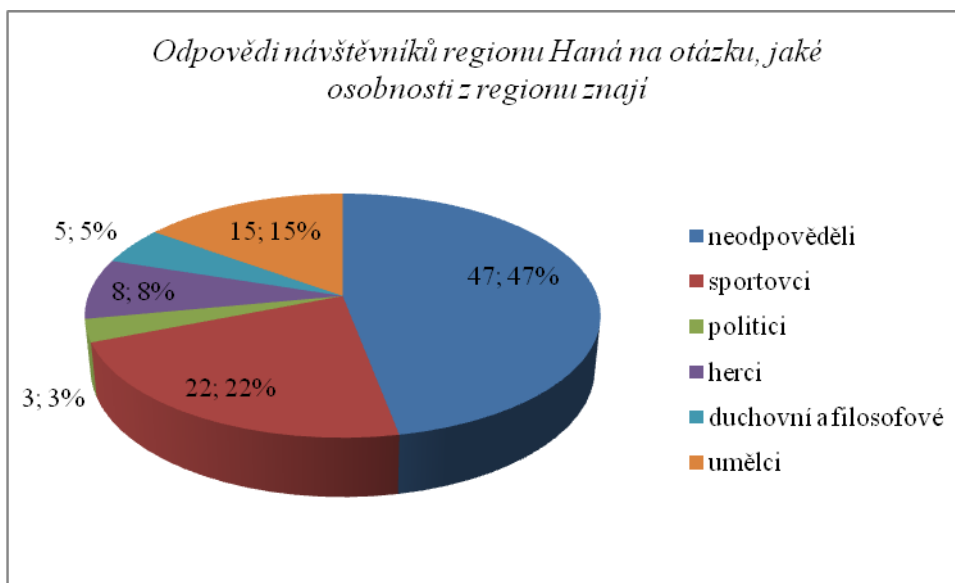
Jak hodnotíte kulturní služby v regionu?				
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví				
možnosti	muži		ženy	
	počet	% z mužů	počet	% z žen
výborně	5	10,0	8	16,0
velmi dobře	20	40,0	14	28,0
dobře	23	46,0	22	44,0
dostatečně	2	4,0	6	12,0
nedostatečně	0	0,0	0	0,0
celkem	50	100,0	50	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Otázka: Které významné osobnosti tohoto regionu znáte?

Návštěvníci regionu Haná si v souvislosti s tímto regionem nejčastěji nemohli nikoho vybavit (47%). Velká část respondentů udala sportovce (22%), umělce (14%). Zbylé procenta obsadili politici (3%), duchovní a filosofové (5%) a herci (8%). Pokud bychom měli zvolit nejčastěji zmiňovanou osobu, byl by to Jiří Wolker který byl uveden dvanáctkrát (12%), druhou nejčastější byla herečka Maciuchová.

Graf 23: Odpovědi návštěvníků regionu Haná na otázku, jaké osobnosti regionu znají

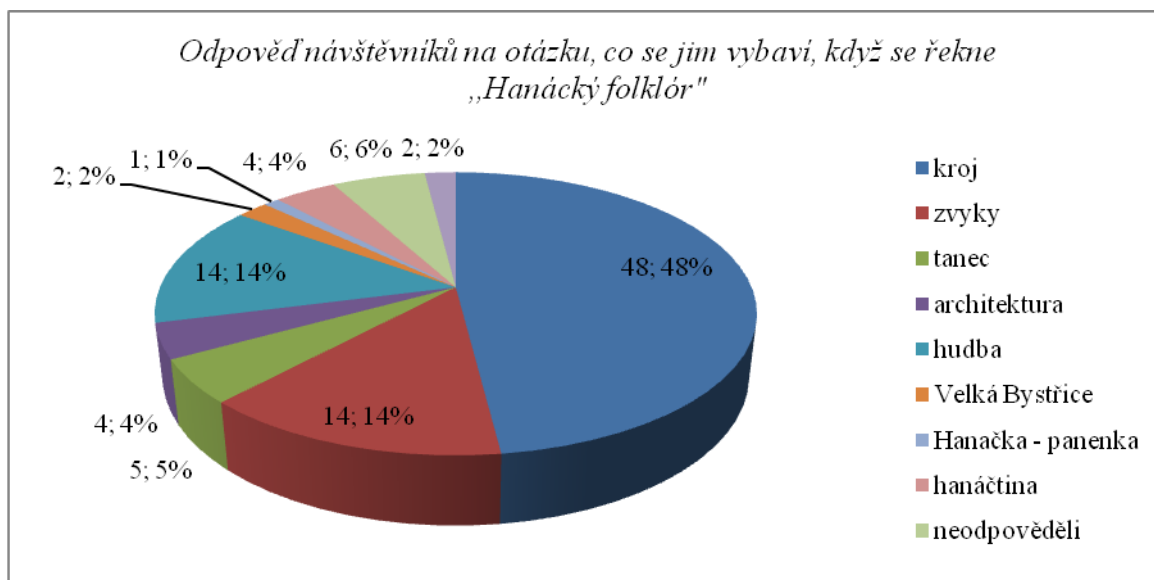

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Otázka: Co se Vám vybaví, když se řekne „Hanácký folklor“?

Otázka ohledně Hanáckého folkloru byla otevřená. Návštěvníci regionu si nejčastěji v souvislosti s regionálním folklorem vybaví kroje (48%), zvyky (14%) mezi které byli udávány hody nebo jízda králů. V (14%) si respondenti vybavili specifickou hudbu, (5%) si vzpomnělo na tradiční lidové tance, (4%) na lidovou architekturu a hanáčtinu. Po (2%) respondentů si respondenti vzpomněli na Hanácký rok ve Velké Bystřici a na hanáckou panenku v kroji. Celých (6%) respondentů neodpovědělo.

Graf. 24: Odpovědi návštěvníků na otázku co se jim vybaví, když se řekne „Hanácký folklór“

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

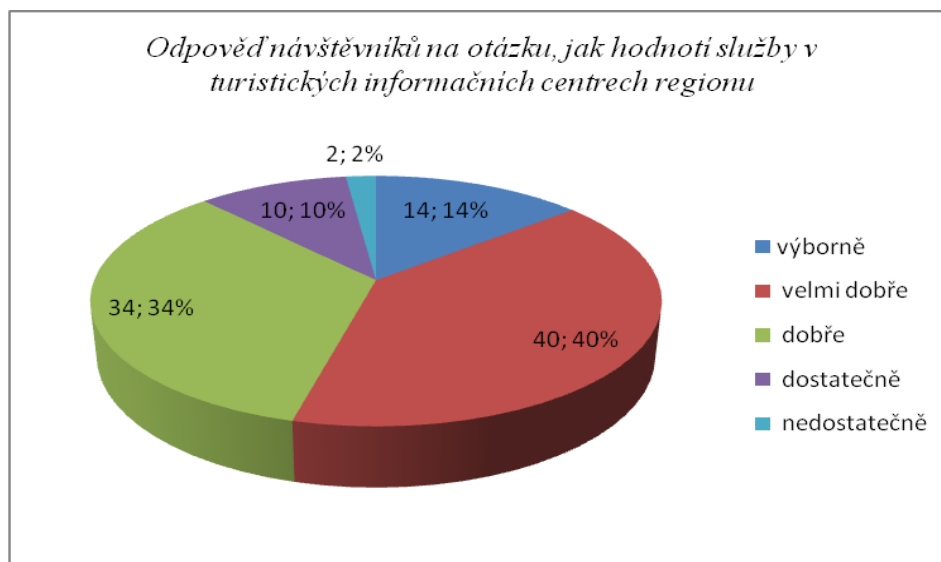
Turistické informační centra

Otázka: Jak hodnotíte služby v turistických informačních centrech?

V souvislosti se službami turistických informačních center v regionu návštěvníci udávají nejčastěji velmi dobré služby (40%), dále dobré služby (34%). Výborně označilo (14%) respondentů, dostatečně (10%) respondentů, pouze (2%) hodnotila informační služby jako nedostatečné.

Graf 25: Odpovědi návštěvníků na otázku, jak hodnotí služby v turistických informačních centrech regionu.

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Názory na informační služby dle věkových kategorií respondentů byly následující. Respondenti ve věku 15-18 let nejčastěji označovali dobře 2; (50%) poté také výborně a velmi dobře, starší respondenti ve věku 19 – 26 hodnotili informační služby nejčastěji jako velmi dobré a zároveň dobré 5; (27,8%). Lidé ve věku 27 – 40 nejčastěji také za dobré a zároveň velmi dobré 16; (39,0%). Ve věku 41 -60 viděli návštěvníci informační služby jako velmi dobré 10; (40%) a dobré 8; (32%). Nejstarší návštěvníci považují informační služby za velmi dobré 8; (66,7%) a následovně za dobré 3; (25%)

Tabulka 22: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí služby v turistických informačních centrech regionu

Jak hodnotíte služby v turistických informačních centrech regionu?										
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií										
možnosti	15-18		19-26		27-40		41-60		61- x	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
výborně	1	25,0	2	11,1	6	14,6	4	16,0	1	8,3
velmi dobře	1	25,0	5	27,8	16	39,0	10	40,0	8	66,7
dobře	2	50,0	5	27,8	16	39,0	8	32,0	3	25,0
dostatečně	0	0,0	4	22,2	3	7,3	3	12,0	0	0,0
nedostatečně	0	0,0	2	11,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0
celkem	4	100,0	18	100,0	41	100,0	25	100,0	12	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Respondenti podle pohlaví nejčastěji hodnotili (v obou pohlavích) informační služby jako velmi dobré 20; (40%), poté jako dobré 19 mužů; (38%) a 15 žen; (30%).

Tabulka 23: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí služby v turistických informačních centrech regionu

Jak hodnotíte služby turistických informačních center regionu?				
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví				
možnosti	muži		ženy	
	počet	% z mužů	počet	% z žen
výborně	5	10,0	9	18,0
velmi dobře	20	40,0	20	40,0
dobře	19	38,0	15	30,0
dostatečně	4	8,0	6	12,0
nedostatečně	2	4,0	0	0,0
celkem	50	100,0	50	100,0

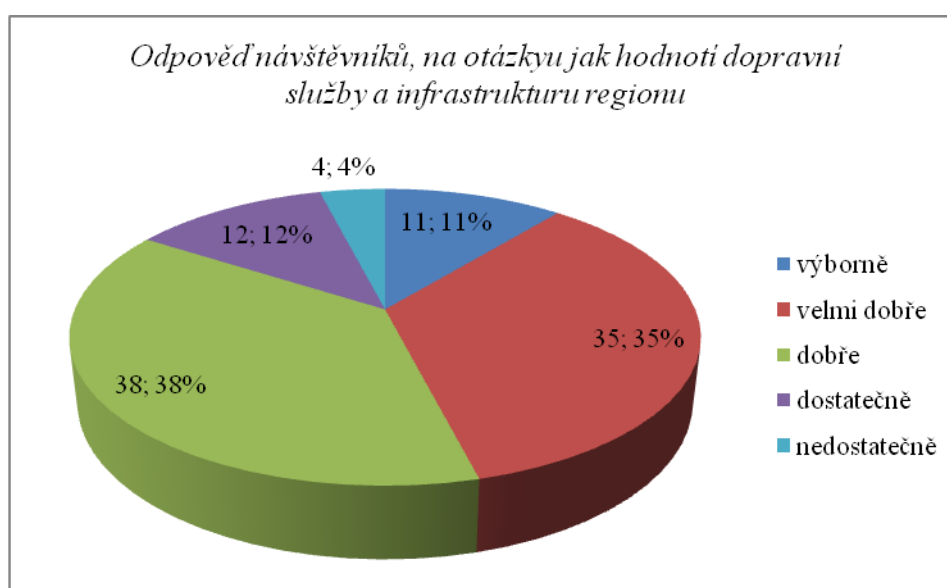
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Doprava a infrastruktura

Otázka: Jak hodnotíte dopravní služby a infrastrukturu?

V otázce dopravy a infrastruktury návštěvníci nejčastěji hodnotili region jako dobrý (38%) a velmi dobrý (35%), jako dostatečný ho vidělo (12%) respondentů, (11%) jako výborný, (4%) respondentů hodnotili dopravu a infrastrukturu jako nedostatečnou.

Graf: 26: Odpovědi návštěvníků, na otázku jak hodnotí dopravní služby a infrastrukturu regionu

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Z hlediska věku respondenti vykázali následující výsledky: v kategorii 15 – 18 let je doprava a infrastruktura nejčastěji hodnocena jako velmi dobrá nebo dobrá obojí 2; (50%), ve věku 19- 26 respondenti hodnotili problematiku jako velmi dobrou 7; (38,9%) a dobrou 6; (33,3%) . Ve věkové kategorii od 27 do 40 let získala nejvíce procent možnost velmi dobře a dobře obojí 14; (33,3%), od 41 do 60 let nejčastěji respondenti hodnotili dopravu a infrastrukturu jako dobrou 11; (45,8%) a následovně jako velmi dobrou 9; (37,5%). U nejstarších respondentů bylo nejčastější odpovědi dobře s (45,8%), 5 a velmi dobře s (37,5%), 3.

Tabulka 24: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí dopravní služby a infrastrukturu v regionu

Jak hodnotíte dopravní služby a infrastrukturu v regionu?										
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií										
možnosti	15-18		19-26		27-40		41-60		61- x	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
výborně	0	0,0	2	11,1	4	9,5	2	8,3	3	25,0
velmi dobře	2	50,0	7	38,9	14	33,3	9	37,5	3	25,0
dobře	2	50,0	6	33,3	14	33,3	11	45,8	5	41,7
dostatečně	0	0,0	1	5,6	8	19,1	2	8,3	1	8,3
nedostatečně	0	0,0	2	11,1	2	4,8	0	0,0	0	0,0
celkem	4	100,0	18	100,0	42	100,0	24	100,0	12	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Podle pohlaví bylo pořadí prvních dvou nejčastějších odpovědí stejné, obě pohlaví volili nejčastěji dobře 17 mužů; (34%); 21 žen; (42%), druhou nejčastější odpovědí bylo velmi dobře 16 mužů; (32%); 19 žen; (38%).

Tabulka 25: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí dopravní služby a infrastrukturu v regionu

Jak hodnotíte dopravní služby a infrastrukturu regionu?				
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví				
možnosti	muži		ženy	
	počet	% z mužů	počet	% z žen
výborně	6	12,0	5	10,0
velmi dobře	16	32,0	19	38,0
dobře	17	34,0	21	42,0
dostatečně	8	16,0	4	8,0
nedostatečně	3	6,0	1	2,0
celkem	50	100,0	50	100,0

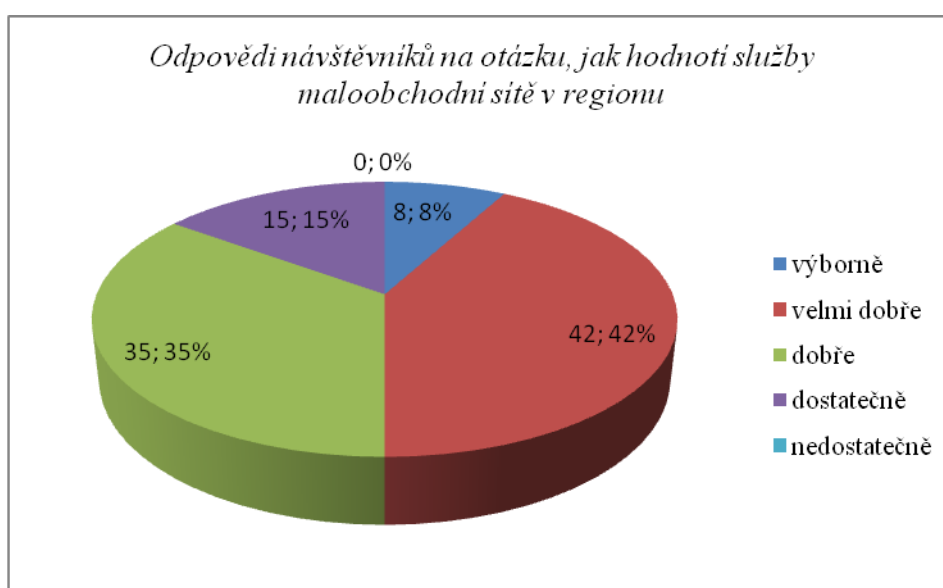
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Hodnocení maloobchodní sítě

Otázka: Jak hodnotíte služby maloobchodní sítě v regionu?

Návštěvníci vidí maloobchodní služby nejčastěji jako velmi dobré (42%) dále dobré (35%). Nedostatečně označilo (15%) a výborně (8%) respondentů. Žádný z respondentů neoznačil nedostatečně.

Graf: 27: Odpovědi návštěvníků na otázku, jak hodnotí služby maloobchodní sítě v regionu

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Dle věkových kategorií byla nejčastější ozančovanou možností ve skupině 15 – 18 let, 41 -60 let možnosti dobře 2; (50%); 11; (45,3%) a druhou nejčastejší odpověď velmi dobře (u 15 -18 stejně tak možnost dobře, 1; (25%) ; u 41 – 60 8; (33,3%). V ostatních kateoriích byla nejčastější odpověď velmi dobře 19 – 26 let 9; (50%); u 27 – 40 19; (45,3%); v letech 61 a více 5; (41,7%), na druhém místě byla odpověď dobře 19 – 26 let 4; (22,2%); u 27 – 40 11; (33,2%) ; v letech 61 a více 4; (33,3%).

Tabulka 26: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí maloobchodní síť regionu

Jak hodnotíte služby maloobchodní sítě v regionu?										
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií										
možnosti	15-18		19-26		27-40		41-60		61- x	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
výborně	0	0,0	3	16,7	1	2,4	2	8,3	2	16,7
velmi dobře	1	25,0	9	50,0	19	45,2	8	33,3	5	41,7
dobře	2	50,0	4	22,2	14	33,3	11	45,8	4	33,3
dostatečně	1	25,0	2	11,1	8	19,1	3	12,5	1	8,3
nedostatečně	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
celkem	4	100,0	18	100,0	42	100,0	24	100,0	12	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Názory na maloobchodní síť podle pohlaví byly lehce procentuelně rozlišné. Muži viděli maloobchodní síť nejčastěji jako velmi dobré a dobré 21; (42%), u žen poté bylo nejčastější odpovědí velmi dobře 21; (42%) a na druhém místě dobré 14; (28%). Zatímco muži označili maloobchodní síť jako výborné pouze v (2%) u žen to bylo ve (14%). Lze tedy konstatovat, že kritičtěji maloobchodní síť viděli muži.

Tabulka 27: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí služby maloobchodní sítě regionu

Jak hodnotíte služby maloobchodní sítě v regionu?				
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví				
možnosti	muži		ženy	
	počet	% z mužů	počet	% z žen
výborně	1	2,00	7	14,00
velmi dobře	21	42,00	21	42,00
dobře	21	42,00	14	28,00
dostatečně	7	14,00	8	16,00
nedostatečně	0	0,00	0	0,00
celkem	50	100,00	50	100,00

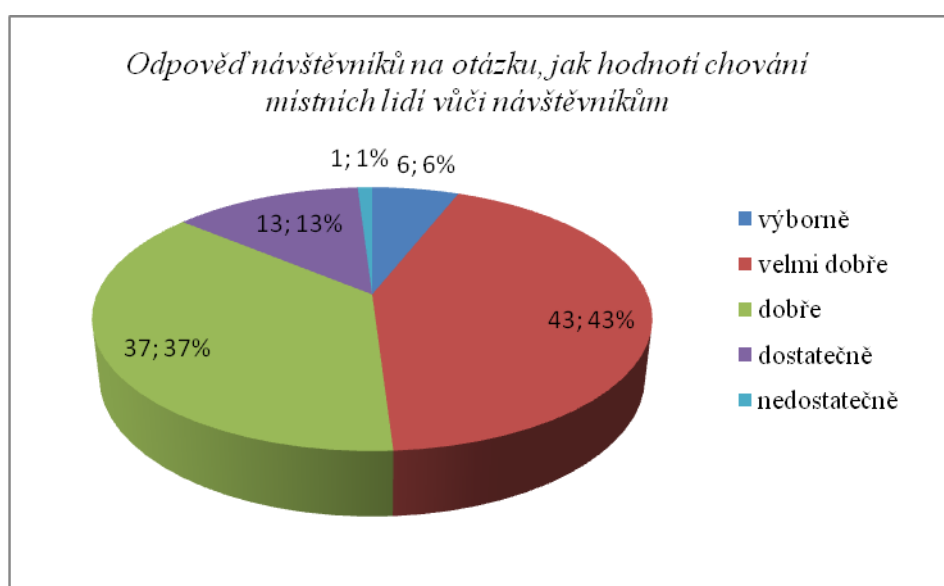
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Návrhy na zlepšení

Otázka: Jak hodnotíte chování místních lidí vůči návštěvníkům?

Návštěvníci vyhodnotili chování místních nejčastěji jako velmi dobré (43%), dále jako dobré (37%), (13%) vyhodnotilo chování jako dostatečné. Minimální procenta zabraly možnosti výborně (6%) a nedostatečně (1%).

Graf: 28: Odpovědi návštěvníků na otázku, jak hodnotí chování místních lidí vůči Návštěvníkům

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Nyní k výsledkům ve věkových kategoriích u návštěvníků. V kategorii 19 -26 let nejčastěji respondenti označovali dobře 3; (75%) a velmi dobře 1; (25%). V rozmezí 19 -26 let respondenti nejčastěji označovali velmi dobře 8; (44,4%) a dobře 4; (22,2%). U věkového rozmezí 27 -40 let nejčastěji velmi dobře 18; (42,7%) a dobře 15; (35,7%), respondenti od 41 do 60 let preferovali odpověď dobře 13; (54,2%) a následně velmi dobře 9; (37,5%). Nejstarší kategorie hodnotila chování místních jako velmi dobré 8; (66,7%) a dobré 2; (16,7%).

Tabulka 28: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí chování místních lidí vůči návštěvníkům

Jak hodnotíte chování místních lidí vůči návštěvníkům?										
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií										
možnosti	15-18		19-26		27-40		41-60		61- x	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
výborně	0	0,0	3	16,7	1	2,4	1	4,2	1	8,3
velmi dobře	1	25,0	8	44,4	18	42,9	9	37,5	8	66,7
dobře	3	75,0	4	22,2	15	35,7	13	54,2	2	16,7
dostatečně	0	0,0	3	16,7	7	16,7	1	4,2	1	8,3
nedostatečně	0	0,0	0	0,0	1	2,4	0	0,0	0	0,0
celkem	4	100,0	18	100,0	42	100,0	24	100,0	12	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Z hlediska pohlaví, mužští respondenti hodnotili chování místních nejčastěji jako velmi dobré 23; (46%) a dobré 16; (32%). U žen bylo nejčastějším tvrzení, že chování místních lidí je dobré 21; (42%) a tvrzení že je velmi dobré 20; (40%).

Tabulka 29: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jako hodnotí chování místních lidí vůči návštěvníkům

Jak hodnotíte chování místních vůči návštěvníkům?				
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví				
možnosti	muži		ženy	
	počet	% z mužů	počet	% z žen
výborně	4	8,0	2	4,0
velmi dobře	23	46,0	20	40,0
dobře	16	32,0	21	42,0
dostatečně	6	12,0	7	14,0
nedostatečně	1	2,0	0	0,0
celkem	50	100,0	50	100,0

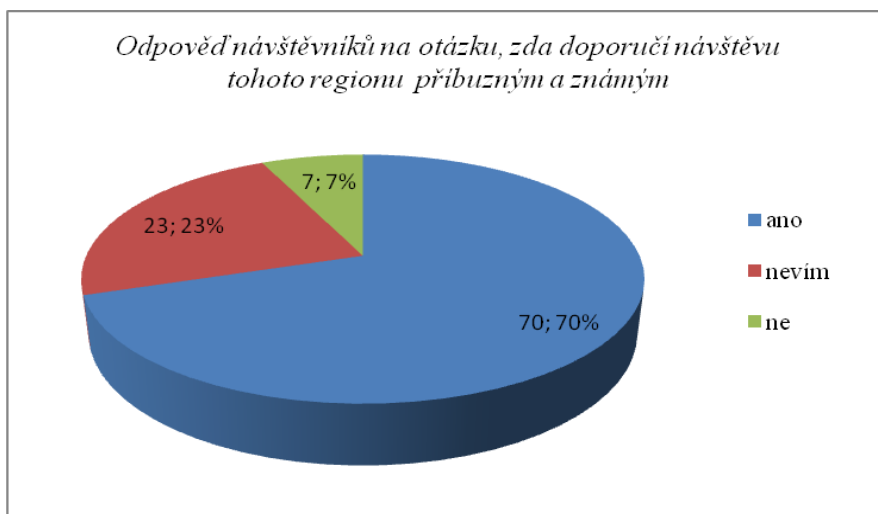
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Otázka: Doporučíte návštěvu tohoto regionu Vaším příbuzným a známým?

U otázky, zda doporučí návštěvníci regionu Haná návštěvu, nejvíce respondentů udalo kladnou odpověď (70%), část udalo nerozhodnou odpověď (23%) a minimum respondentů označilo ne (7%).

Graf: 29: Odpovědi návštěvníků na otázku, zda doporučí návštěvu tohoto regionu příbuzným a známým

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Z hlediska věku byla ve všech kategoriích nejčastěji označována odpověď ano 19-26 let 12; (66,7%) ; 27 – 40 let 32; (76,2%) ; 41- 60 let 15; (62,5%) a u kategorie 61 a více 9; (75%). V jediné kategorii respondenti označili nejčastěji ano a nevím, a to u kategorie 15 -18 let 2; (50%).

Tabulka 30: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jestli doporučí návštěvu regionu svým příbuzným a známým

Doporučíte návštěvu tohoto regionu Vaším příbuzným a známým?										
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií										
možnosti	15-18		19-26		27-40		41-60		61- x	
	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.	počet	v % za kat.
ano	2	50,0	12	66,7	32	76,2	15	62,5	9	75,0
nevím	2	50,0	5	27,8	6	14,3	8	33,3	2	16,7
ne	0	0,0	1	5,6	4	9,5	1	4,2	1	8,3
celkem	4	100,0	18	100,0	42	100,0	24	100,0	12	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Podle pohlaví se respondenti vyjádřili velmi podobně. Muži i ženy v (70%) (35 respondentů) potvrdili, že návštěvu regionů doporučili, následující nejčastější možností bylo nevím 13 mužů; (26%) ; 10 žen tj. (20%), minimum respondentů by návštěvu nedoporučilo 2muži; (4%); 5 žen; (10%).

Tabulka 31: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jestli doporučí návštěvu regionu svým příbuzným a známým

Doporučíte návštěvu tohoto regionu i Vaším příbuzným a známým?				
Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví				
možnosti	muži		ženy	
	počet	% z mužů	počet	% z žen
ano	35	70,0	35	70,0
nevím	13	26,0	10	20,0
ne	2	4,0	5	10,0
celkem	50	100,0	50	100,0

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Závěry výzkumu

Z výzkumu návštěvníků regionu Haná vyplývá, že do regionu Haná návštěvníci nejčastěji přijíždí na služební cestu, návštěvu známých a z jiných důvodů jakým je studium. Z tohoto můžeme usoudit, že by měl region Haná více zviditelnit a propagovat, aby nalákal i jinak zaměřené návštěvníky regionu než je služební cesta. U mužů je hlavním důvodem návštěvy regionu služební cesta oproti tomu u žen je to kulturní poznávání. Návštěvníci hodnotili stravování v regionu více než polovina jako dobré a velmi dobré. Což by bylo vhodné využít pro zviditelnění cestovního ruchu na Hané a je vidět, že ve stravních službách je velký potenciál k dalšímu rozvoji. Muži i ženy hodnotili stravování shodně velmi dobře a dobře. Mladí respondenti hodnotí ubytovací služby za velmi dobré a výborné. Ostatní respondenti hodnotí ubytovací služby za velmi dobré až dobré. To značí, že návštěvníci v regionu byli spokojeni s ubytováním. U návštěvníků regionu hodnocení kulturních služeb dopadlo z větší části dobře. Někteří respondenti hodnotili kulturní služby regionu velmi dobře a výborně. Z hlediska pohlaví respondenti hodnotí kulturní služby v obou případech jako dobré. Tento výsledek nám ukazuje spokojenost návštěvníků s kulturními službami. Regionální cestovní ruch by se měl více zaměřit na propagaci kulturních služeb regionu a nalákat tak více návštěvníků na kulturní produkty, které poskytuje region Haná. V souvislosti se známými osobnostmi regionu Haná odpověděli návštěvníci regionu nejčastěji, že si nemohou nikoho vybavit. Velká část respondentů si vybavila sportovce, umělce. Mezi známými osobnostmi se objevili politici, duchovní i filozofové a herci. Za nejčastěji zmiňovanou osobnost byl Jiří Wolker. To ukazuje známost tohoto regionu především přes vzdělávací instituce a známost básnickových děl mimo hranice hanáckého regionu. Využití se tak naskytuje na možnosti provázanosti místa bydliště Jiřího Wolkerova s pořádáním kulturních a společenských akcí a možnou nabídkou cestování po kraji Jiřího Wolkerova. Druhou nejčastěji zmiňovanou osobností byla herečka Maciuchová. Lidé tuto herečku znají z mnoha televizních filmů a seriálů což ukazuje, že lidé mimo region se zajímají o to, do jakého regionu přijíždějí. V nejčastější souvislosti s „hanáckým folklórem“ si návštěvníci vybavovali kroje, zvyky a jízdu králů. To značí, že hanácký region je úzce spjat s historií a měl by více využívat příležitostí v cestovním ruchu k lepší propagaci kulturní a společenských akcí v regionu Haná. Návštěvníci hodnotí velmi dobře služby v turistických informačních

centrech. Jen malá část hodnotí tyto služby za nedostatečné. To ukazuje, že se služby v této oblasti v regionu Haná zkvalitnily. Návštěvníci nejvíce hodnotili tyto služby za velmi dobré a dobré a shoda byla i u pohlaví. Dopravní služby a infrastrukturu hodnotili návštěvníci regionu jako dobrou a velmi dobrou. Jen malé množství respondentů bylo se stavem dopravy a infrastruktury nespokojeno. Což může vést k lepšímu rozvoji cestovního ruchu ze strany návštěvníků, kteří byli spokojeni a rádi by chtěli opět přijet. Návštěvníci hodnotí maloobchodní síť regionu jako veledobré a dobré. U respondentů se také vyskytuje vyšší nespokojenost s maloobchodními službami a také vysoká spokojenost. Takové hodnocení může mít za následek osobní zkušenost s maloobchodními sítěmi u respondentů. Návštěvníci nejčastěji hodnotili chování místních lidí jako velmi dobré a dobré. Muži hodnotili chování místních nejčastěji jako velmi dobré a ženy hodnotili chování místních lidí jako dobré. Lidé v regionu Haná by mohli podle výzkumu více komunikovat s návštěvníky regionu. U otázky zda by návštěvníci regionu doporučili návštěvu regionu svým příbuzným a známým odpověděli respondenti ve většině, že ano. Část respondentů nevěděla. To značí, že návštěvníci v regionu byli spokojeni. Regionální cestovní ruch by se měl více zaměřit na ty, kteří jsou nerozhodní zda navštíví opět region Haná či ne.

Na základě výše zmíněných výsledků můžeme přijmout věcnou hypotézu H1, kdy většina návštěvníků nepovažuje stravovací služby za výborné. Dále odmítáme hypotézu H2, která tvrdí, že motivem příjezdu většiny návštěvníků je studium. Následovně přijímáme hypotézu H3, která tvrdí, že většina návštěvníků doporučí svým příbuzným a známým.

2.5 SWOT Analýza

Silné stránky

- Památky UNESCO, Sloup Nejsvětější trojice a Kroměřížský zámek se zahradami
- Olomouc jako centrum regionu
- Vysoký kulturně – historický potenciál památek
- Významné architektonické památky
- Značná známost regionu Haná jako „folklorní a úrodná země“
- Pestrý kulturní a společenský život
- Kvalitní a čisté životní prostředí se zachovalou krajinou
- Velké množství folklorních akcí v regionu
- Bohatý výběr ubytovacích zařízení různých typů
- Široká nabídka stravovacích služeb
- Vybavené informační centrum v Olomouci
- Vhodná krajina pro provozování cyklistiky a širokou síť tras
- Různorodost krajiny s možností využití nejrůznějších sportů
- Aktivní přístup jednotlivých obcí v regionu
- Velká prezentace regionu na reklamních brožurách a webových stránkách
- Velké množství kulturně-rekreačních oblastí
- Rozloha a poloha regionu Haná
- Vhodné počasí a geografické prostředí pro trávení aktivní poznávací dovolené

Slabé stránky

- Sezónní charakter návštěvnosti
- Velký podíl kratších návštěv v regionu
- Slabá nabídka doplňkových služeb
- Nedostatečné využití služeb cestovního ruchu a nízká personální obsazenost
- Nedostatečná kapacita kvalitních pracovníků pro cestovní ruch
- Vysoký podíl služeb, které nabízí menší a nižší standard

- Omezená nabídka v přírodních podmínkách jako jsou kempy
- Nedostatečná velikost zájmového území pro trávení atraktivní dovolené
- Nedostatečná infrastruktura v regionu
- Špatná provázanost mezi jednotlivými mikroregiony v regionu Haná
- Nízká úroveň nabídky volnočasových aktivit
- Špatná propagace jednotlivých památek a přírodních atraktivit regionu Haná
- Špatná informovanost o službách v cestovním ruchu v regionu Haná
- Malá spolupráce obcí mezi sebou
- Špatné využití regionálních zdrojů a kulturního bohatství
- Špatné zacházení s okolím měst a přírodou a kulturními památkami v regionu Haná
- Neznalost místních obyvatel o regionu Haná

Příležitosti

- Možnost využití dotací z Evropské unie a jiných fondů (Norské, Švýcarské)
- Nabídnout prodloužení pobytu zahraničních i domácích turistů
- Větší spolupráce mezi mikroregiony v regionu Haná
- Lepší informovanost domácích i zahraničních návštěvníků o produktech cestovního ruchu v regionu Haná
- Lepší program pro mimosezónní nabídku návštěvy regionu Haná
- Využití příhraniční spolupráce především z okolních zemí
- Opravením, vybudováním a zkvalitněním základní i doprovodné infrastruktury
- Zkvalitnění a efektivnění spolupráce mezi jednotlivými podnikateli a veřejnou správou
- Zvýšit vliv regionu na samosprávné celky
- Využit železničního propojení mezi jednotlivými částmi regionu Haná
- Zlepšit dopravu mezi částmi regionu Haná
- Vybudovat kvalitnější cyklotrasy a naučné stezky mezi významnými kulturně-historickými místy v regionu Haná
- Využit celoroční přírodní a krajinné podmínky pro rozvoj cestovního ruchu

- Rozšířit školení potenciální pracovníků pro oblast cestovního ruchu v regionu Haná
- Zkvalitnění služeb a přístupu lidí, provozující služby v cestovním ruchu v regionu Haná
- Udržovat a zviditelňovat více tradice a přidávat nové

Hrozby

- Problémy se špatným zacházením s veřejnými financemi
- Aktivnější přístup konkurenčních turistických oblastí
- Velká soustředěnost pouze na krajské a regionální město Olomouc
- Špatné rozhodování obcí a měst a nakládání s veřejným majetkem
- Nedostatečná znalost problematiky cestovního ruchu u místních obyvatel
- Zhoršující se stav dopravní infrastruktury
- Zánik některých tradic a památek
- Pokles poptávky po cestovním ruchu
- Složitější financování projektů v cestovním ruchu
- Zhoršení životního prostředí velkými zásahy do přírody v regionu Haná
- Nevyužití přírodních a kulturních památek v regionu
- Riziko špatné návratnosti vložených prostředků do cestovního ruchu
- Špatná spolupráce mezi podnikateli a správou

3 NÁVRH MOŽNOSTÍ DALŠÍHO ROZVOJE REGIONÁLNÍHO CESTOVNÍHO RUCHU NA HANÉ

Pro možnost dalšího rozvoje cestovního ruchu na Hané by bylo dobré snažit se udržovat regionální tradice a ty doplňovat novými prvky jako koncerty, výstavy aj. Některé kulturní akce v regionu jsou často málo propagované a stávají se málo navštěvované. Pro všechny tyto typy akcí, a zvláště pro ty, které se konají venku by se mělo hledat kvalitní materiální zajištění, protože často jsou tyto akce závislé na počasí, které může odrazovat jak turisty tak obyvatele z regionu.

Využitím regionálních potravin, lepší propagací regionu v brožurách, na internetu, v jiných regionech v České republice a v zahraničí. Regionální cestovní ruch na Hané by mohl být spojen s výukou a zapojením místních starších obyvatel, kteří by rádi předali své zkušenosti dále. Pořádáním školních výletů do regionu Haná za účelem poznání a seznámení se s tradicí a odlišnou kulturou. Pro tyto výlety by byly připraveny několikadenní kurzy po celém regionu Haná. V programu by byly zahrnuty kulturně-historické návštěvy regionu, přírodní a rekreační návštěvy a také setkání s hanáckou kulturou, tradicí a lidmi z regionu Haná. U této příležitosti by bylo dobré připravit „setkání generací“ kdy by starší obyvatelé z regionu Haná učili studenty tradicím, kultuře a historii.

Proto, aby fungoval dobře regionální cestovní ruch na Hané je zapotřebí stále zkvalitňovat a opravovat infrastrukturu, která důležitou součástí cestovního ruchu.

3.1 Návrhy produktů regionálního cestovního ruchu po Hané

Pro zviditelnění a lepší propagaci Hanáckého regionu by se měl region více zaměřit na zahraniční návštěvníky a na návštěvníky z okolních států. Propagace regionu by měla být na úrovni celostátní. Služby pracující v cestovním ruchu v regionu by měly více využít internetového prostředí pro nabízení hanácké destinace. Města a obce v regionu by se měly aktivněji zapojovat do spolupráce s jednotlivými organizacemi, které pořádají kulturní a společenské akce, tradice a jiné atraktivita. Dále by města a obce měly vynaložit finanční prostředky pro kvalitnější vystupování a prezentaci regionu Haná. Zkvalitnit a zefektivnit spolupráci s místními podnikateli.

Cestovní kanceláře by se měly zaměřit na cílové skupiny návštěvníků, podle věku a toho zda jsou ještě studenti či nikoliv. Region Haná a cestovní kanceláře by měly daleko více spolupracovat v oblasti přeshraniční spolupráce se všemi okolními státy i s těmi státy co jsou vzdálenější. Zaměřit se na určité regiony a mikroregionu v jiných státech a nabídnout jim výměnné pobyty, což by vedlo k aktivní spoluúčasti i místních obyvatel. To by mělo za následek nejen zlepšení vzdělanosti místních obyvatel, protože obyvatelé by se museli zapojit do průvodcovství po regionu, zkvalitnění cizího jazyka, ale hlavně by to vedlo k velké propagaci regionu.

Zájezdy by se měli specifikovat na více dní, tak aby návštěvníci regionu mohli vyzkoušet nejrůznější atraktivity a také poznali historii a kulturu hanáckého regionu. Zájezdy do regionu Haná by měli fungovat celoročně a místní regionální cestovní ruch by měl umět využít místo a danou lokalitu v každém ročním období a ne jenom v sezónních (letních) měsících. Toto opatření by mělo vést ke zvýšení průměru dní strávených v regionu Haná.

Dobré by bylo zviditelnit a více propagovat tvarůžky. Vzhledem k výsledkům analýzy mají tvarůžky velký potenciál k tomu, aby mohli ještě lépe reprezentovat hanácký region. V případě obnovení tvarůžkového festivalu by tato akce přilákala do regionu spoustu nových turistů (za zmínku by stála spolupráce s Francií nebo Nizozemím, které také velmi propagují sýr). V hanáckém regionu by také bylo třeba rozšířit a zkvalitnit stravovací služby, u kterých respondenti vykazovali nejčastěji průměrnost až nadprůměrnost. Tato problematika by se vyřešila otevřením nových specifických restaurací, jak v oblasti tradiční kuchyně tak v oblasti kuchyní zahraničních.

Pozitivním přínosem pro cestovní ruch by byl rozvoj, respektive zkvalitnění infrastruktury – kdy je na Hané mnoho silnic v katastrofálním stavu. Bylo by však nutné velké čerpání z evropských fondů.

Rezervy má Haná také v kulturní oblasti. Respondenti totiž kromě J. Wolkera označovali spíše sportovce, které mohou zhlédnout v televizním vysílání v oblasti národní reprezentace nebo Olympiády. Spolupracovat by mohly například muzea s divadly atd. Bylo by potřeba se zaměřit hlavně na propagaci.

3.2 Návrh organizace cestovního ruchu v regionu

Organizace zastřešující cestovní ruch v regionu by měla nést jméno, které by lákalo turisty a zároveň poukazovalo na regionální význam s nadnárodním názvem. Například „Hana open tourism“.

Tato organizace by měla mít na starosti několik důležitých bodů, které si dále rozebereme: reklama, propagace regionu, spolupráce mezi všemi složkami vyskytující se v cestovním ruchu, nabídka turistického vyžití, ubytovací a stravovací služby, pořádání zájezdů, kulturních a společenských akcí, získávání finančních prostředků pro region Haná.

Organizace musí spolupracovat na úrovni obcí, mikroregionu, krajů, veřejné správy, soukromého sektoru. Díky této spolupráci, by mohla levněji provádět reklamu a propagaci regionu. Tím, že by se zapojila více složek k sobě, všichni by byli součástí a reklama a propagace regionu Haná by byla efektivnější. Organizace by měla nabízet širokou škálu možností zájezdů, ubytovacích služeb, stravovacích služeb, tím že by tato organizace zastřešovala všechny regionální poskytovatele služeb v cestovním ruchu, mohla by vzniknout široká provázaná síť služeb v cestovním ruchu, díky které by návštěvníci mohly být informováni o všech akcích, které se v regionu dějí a vedlo by to k prodloužení pobytů návštěvníků a ke zvýšení konkurenceschopnosti jednotlivých poskytovatelů služeb v cestovním ruchu, protože díky síti a provázanosti by se jednotlivé odvětví mohli předbíhat v lepších nabídkách. Organizace by měla pořádat školení pro podnikatele, zájemce o práci v cestovním ruchu a měla by určovat a sledovat světové trendy a nastavovat tak pravidla pro lukrativní nabízení hanácké destinace. Organizace by měla pořádat zájezdy a akce, které by byly součástí tradičních i netradičních akcí v regionu. Důležitou součástí této organizace musí být informovanost obyvatel regionu a hlavně návštěvníků regionu. Organizace by měla spravovat informační centra a také mít aktivní pracovníky v terénu, kteří budou lákat návštěvníky nejen v regionu Haná, ale také v ostatních regionech v České republice. Tato organizace by mohla na začátku fungovat jako občanské sdružení, které by mělo mnoho výhod. Díky otevřenosti, by mohlo lákat ke spolupráci spoustu firem, společností a samospráv.

3.3 Možnost financování rozvoje cestovního ruchu

Pro financování rozvoje cestovního ruchu by bylo dobré kromě vlastních zdrojů čerpat také ze zdrojů, které poskytují jiné státy a organizace. Mezi tyto organizace patří Evropská unie. Díky financování z fondů Evropské unie se může cestovní ruch rozvíjet. V současné době probíhá financování cestovního ruchu z národních programů cestovního ruchu (2010 – 2013). Také paralelně s tímto programem lze využít programovací období od roku 2007 do roku 2013. V rámci regionálních operačních programů jsou často financovány základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu. Jedná se hlavně o rekonstrukce ubytovacích zařízení, oprava turistických cest, rekonstrukce památek nebo technických zajímavostí. Další oblasti jsou určené pro rozvoj marketingu a komunikačních technologií v cestovním ruchu. V tomto programovacím období jsou k dispozici tento regionální produkt pro Střední Morava ROP NUTS II Střední Morava. Všechny tyto regionální operační programy slouží k rozvoji cestovního ruchu a ke zvýšení konkurenceschopnosti a zvýšení atraktivnosti regionu.¹⁹³ Dalšími programy podpory cestovního ruchu je integrační operační program. Cestovní ruch je zde podporován na národní úrovni. Podpora prezentace České republiky jako destinace cestovního ruchu, zavádění a informovanost s podporou národních a mezinárodních služeb v cestovním ruchu.¹⁹⁴ Možností jak čerpat finanční dotace z Evropské unie je příhraniční spolupráce, která je na všech úrovních krajů v české republice.¹⁹⁵ Region Haná je úzce spojen se zemědělstvím. Díky této příležitosti by mohl region Haná čerpat finanční zdroje pro rozvoj cestovního ruchu operačním programem pro rozvoj venkova. I přes to, že operační programy 2007 – 2013 z Evropské unie v roce 2013 končí od roku

---

¹⁹³ (srov.) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Programovací období pro rok 2007 – 2013*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013>

¹⁹⁴ (srov.) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Integrovaný operační program*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z [http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Integrovaný-operacni-program-\(IOP\)](http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Integrovaný-operacni-program-(IOP))

¹⁹⁵ (srov.) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Programy příhraniční spolupráce*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Programy-preshranicni-spoluprace>

2014 budou nahrazeny novými programy, které se budou týkat taktéž cestovního ruchu.¹⁹⁶

Další možností jak čerpat finanční zdroj pro rozvoj cestovního ruchu jsou Norské fondy přispívají k mnoha projektům z oblasti obnovy kulturních památek, k ochraně životního prostředí, fond na podporu spolupráce, vyrovnavání sociální rozdílů. Momentálně probíhá program pro rok 2010- 2014¹⁹⁷ Díky těmto Norským fondům se mohou určité památky na území regionu Haná opravit a zviditelnit. Tato investice by mohla vést k rozvoji cestovního ruchu v regionu.

K podpoře a rozvoji cestovního ruchu také přispívají finanční příspěvky ze Švýcarských fondů, které přispívají pro oblast životního prostředí, rozvoje a budování infrastruktury, k podpoře rozvoje lidských zdrojů a soukromého sektoru. Švýcarské fondy lze čerpat z programu pro roky 2012 – 2020.¹⁹⁸

Mimo tyto Evropské, Norské a Švýcarské fondy, které jsou velkým přínosem pro rozvoj cestovního ruchu, můžeme získat možnost financování rozvoje cestovního ruchu také na úrovni krajů, měst, obcí a státní podpory.

---

¹⁹⁶ (srov.) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ .*Program rozvoje venkova*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z [http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Program-rozvoje-venkova-\(PRV\)](http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Program-rozvoje-venkova-(PRV))

¹⁹⁷ (srov.) FINANČNÍ MECHANISMY. *Norské fondy*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-12]. Dostupné z http://www.noramb.cz/Global/SiteFolders/webpra/dokumenty/Brozura_CZ_WEB.pdf

¹⁹⁸ (srov.) STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Stručně o Švýcarských fondech*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-12]. Dostupné z <https://www.sfzp.cz/sekce/424/strucne-o-svycarskych-fondech/>

ZÁVĚR

Cestovní ruch je významným faktorem pro ekonomiku, pro společnost, kulturu a životní prostředí a přispívá tak k rozvoji regionu. Tato diplomová práce nám nastínila problematiku regionálního cestovního ruchu. Mohli jsme zjistit, že hanácký region má velký potenciál pro silný rozvoj cestovního ruchu. Využití cestovního ruchu v regionu Haná však není optimální. Diplomová práce měla tento problém nastínit, vyhledat překážky, které stojí v cestě k rozvoji cestovního ruchu v regionu a ukázat tak možný výhled o dalších možnostech jeho rozvoje.

Cílem této diplomové práce bylo zjistit názory místních obyvatelů a návštěvníků regionů Haná, analyzovat nabídku a získané informace reagovat prostřednictvím návrhu možností rozvoje regionálního cestovního ruchu na Hané. V literárním výzkumu teorie empirické části kvantitativního výzkumu, dotazníkovým průzkumem, analýzou jeho dat a komparací nabídky a poptávky. Z výsledků výzkumu jsme došli k abstrakci k syntéze, indukci a dedukci k návrhu, který nám pomohl přijít z návrhem na zlepšení stavu cestovního ruchu v regionu Haná.

Diplomová práce byla rozdělena do tří kapitol. První kapitola obsahuje teoretické informace a podklady k problematice cestovního ruchu. Druhá kapitola nám otvírala samotnou analýzu v regionu Haná. Ve třetí kapitole byly prezentovány návrhy na možné vylepšení možnosti rozvoje cestovního ruchu. Druhá a třetí kapitola tvořila praktickou část této diplomové práce.

V teoretické části jsme se zabývali základními pojmy z cestovního ruchu, jako je cestovní ruch, region, regionální rozvoj. V teoretické části jsme prošli vliv cestovního ruchu na regionální rozvoj. V celkovém shrnutí jsme se snažili vysvětlit jednotlivé podkapitoly patřící do ekonomického a mimoekonomického vlivu cestovního ruchu.

V druhé kapitole diplomové práce jsme se zabývali analýzou regionu Haná. Kde jsme zkoumali podrobnější kulturní charakteristické znaky tradic regionu. V podkapitole jsme objasnili ekonomické vlivy v regionu. Prostřednictvím primární nabídky jsme vstoupili do kulturních, historických a přírodních míst v regionu Haná společně se společenskými akcemi regionu. Sekundární nabídka nás zavedla do sportovních, lázeňských, ubytovacích a stravovacích možností regionu včetně problematiky služeb v cestovním ruchu na Hané. U nabídky jsme prezentovali analýzu

názorů místních obyvatel, kteří hodnotili a vyjadřovali svoji spokojenost či nespokojnost prostřednictvím dotazníkového šetření. Místní obyvatelé regionu hodnotili v oblastech související s cestovním ruchem. U poprávky jsme prezentovali analýzu názorů návštěvníků regionu Haná, kteří hodnotili a vyjadřovali se či jsou nebo nejsou spokojeni se službami a s regionem Haná, prostřednictvím dotazníkové metody. Návštěvníci regionu hodnotili v oblastech, které souvisí s cestovním ruchem. Na základě zmíněných výsledků jsme přijali hypotézu H1, o skutečnosti, že místní obyvatelé nepovažovali stav dopravy a infrastruktury za výborný, hypotézu H2, která předpokládá, že většina místních obyvatel byla hrdá na místní region. Odmítli jsme však hypotézu H3, která milně předpokládala, že obyvatelé hodnotili maloobchodní služby velmi negativně. V analýze poptávky jsme zjistili, že jsme mohli přijmout věcnou hypotézu (H1), kdy většina návštěvníků nepovažovala stravovací služby za výborné, následovně hypotézu H3, která tvrdí, že většina návštěvníků doporučí svým příbuzným a známým. Museli jsme odmítnout hypotézu (H2), která tvrdila, že motivem příjezdu většiny návštěvníků bylo studium. Analytickou část nám uzavírala SWOT Analýza.

V návrhové části jsme hlouběji řešili jednotlivé oblasti cestovního ruchu. Snažili jsme se najít nejvhodnější prostředky k zachování a udržitelnému rozvoji cestovního ruchu.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

- BLINKA, F. *Z historie kláštera Hradiska* 1. vyd. Olomouc: R. Kašparová – Danal. 2004. 104 s. ISBN 80-85973-39-1
- DVORÁČEK, P. RŮŽIČKA, J. *Haná*. 1. vyd. Brno: Centa. 2008. 112 s. ISBN 978-80-7309-516-1
- ELBELOVÁ, G., ZATLOUKAL, P. *Arcidiecézní muzeum, Průvodce*. 1. vyd. Olomouc: Muzeum Umění Olomouc. 2006. 138 s. ISBN 80-85227-83-5
- FORET, M. a kol. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch* 1. vyd. Praha: Grada 2001 178 s. ISBN 80-247-0207-X.
- FRANCOVÁ, E. *Cestovní ruch*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003. s. 117. ISBN 80-244-0719-1
- HORNER, S. SWARBROOKE, J. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. 10. vyd. Praha: Grada. 2003. s. 486. ISBN 80-247-0202-9.
- HROMKOVÁ, D. a kol. *Jak vypracovat bakalářskou a diplomovou práci*. Praha: 2012, Univerzita Jana Ámose Komenského Praha. 4. vyd. 78 s. ISBN 978-80-7452-024-2.
- CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada, 2007. 265 s. ISBN 978-80-247-1369-4.
- JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada. 2009. 288 s. ISBN 978-80-247-3247-3.
- PALA, J. *Svatý Hostýn*. 1. vyd. Zádvěřice: Reprint. 2007. 71 s.
- PALÁTKOVÁ, M. *Mezinárodní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Grada. 2011. 221 s. ISBN 978-80-247-3750-8.
- POSPĚCH, P. *Hanácký slovníček*. 1. vyd. Olomouc: Finaltisk. 2008. 89 s.

SCHULZ, J. A KOL. *Dějiny Olomouce* 1. 1.vyd. Olomouc: Graspo. 2009. 629 s. ISBN 978-80-244-2369-2

SMEJKAL, B. *Pohledy do historie Svatého Kopečka*. 1. vyd. Mohelnice: V. Křupka – Mohelnice. 2001. 154 s.

VYSTOUPIL, J. A KOL. *Základy cestovního ruchu* 1. vyd. Brno: Olprint, 2006. 163 s. ISBN 80-210-4167-6

WOKOUN, R A KOL. *Regionální rozvoj, východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a propagování*. 1. Vyd. Praha: Linde. 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201--699-0.

ZÁPALKOVÁ, H. *Jiří Antonín Heinz*. 1. vyd. Olomouc. Muzeum umění Olomouc. 2011 135 s. ISBN 978-80-87149-52-2

ZELENKA, J. PÁSKOVÁ, M. *Cestovní ruch: výkladový slovník*. 2. vyd. Praha: Linde. 2012. 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

PRATT, L. *Tourism*. United Nations Environment Programme, 2011. 47 s.

Seznam použitých internetových zdrojů

Střední Morava [online]. © 2004 [cit. 2013-05-28].. Dostupné z <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>

ARCIBISKUPSKÝ ZÁMEK, ZAHRADY KROMĚŘÍŽ. *Historie*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://www.zamek-kromeriz.cz/zamek/o-zamku/>

BAZILIKA NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE. *Z historie*. [online]. © 2005 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z http://www.svatykopecek.cz/main/index.php?page_file=history

BRNO MĚSTO HUDBY. *Bohuslav Sedláček*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://www.mestohudby.cz/zpravodajstvi/zemrel-skladatel-bohuslav-sedlacek>

Cestovní ruch. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-28]. Dostupné z <http://www.casopis.ochranaprirody.cz/zvlastni-cislo/cestovni-ruch.html>

CSFD.CZ. *Igor. Bareš*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné <http://www.csfd.cz/tvurce/9658-igor-bares/>

CZECH TURISM. *Oorganizace v regionech*. [online]Aktualizováno 2013. [cit. 2013-06-01]Dostupné z <http://www.czechtourism.cz/files/regiony/destin/organizacecrvregionech.pdf>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Ukazatele v regionálním členění*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika kraje*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Zaměstnanci*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-011]. Dostupné z <http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.presmsocas>

ENCYKLOPEDIIE COJECO. *Zaoral*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z http://www.cojeco.cz/index.php?detail=1&id_desc=398299&title=Zaoral&s_lang=2

FINANČNÍ MECHANISMY. *Norské fondy*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-12]. Dostupné z http://www.noramb.cz/Global/SiteFolders/webpra/dokumenty/Brozura_CZ_WEB.pdf

HANÁCKÝ ROK. *Program*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-15]. Dostupné z <http://hanackyrok.velkabystrice.cz/hrok.pdf>

Charakteristitka a význam cestovního ruchu v Česku. [online]Aktualizováno 2013.[cit. 2013-05-4] Dostupné z <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

IDNES.CZ. *Když strážek Křópal a Jozéfek Melhoba rozdávali smích.* [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z http://brno.idnes.cz/kdyz-strecek-kropal-a-jozefek-melhoba-rozdavali-smich-pd9-/brno-zpravy.aspx?c=A090626_1214555_brno_krc

INDES.CZ. *Miloslav Stibor.* [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z http://zpravy.idnes.cz/zemrel-fotograf-nejen-zenskych-tel-miloslav-stibor-fhz-/kavarna.aspx?c=A110307_232533_kavarna_chu

KAMSI. *Ubytování Střední Morava, Haná.* [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z <http://ubytovani.kamsi.cz/morava>

Katalog certifikovaných produktů. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-02]. Dostupné z <http://www.regionalni-znacky.cz/hana/cs/certifikovane-produkty/?k=8&r=12>

KATALOG. CESTONÍ RUCH. *Cestovní Kanceláře.* [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z <http://katalog.olomouc.cz/Cestovni-ruch/Cestovni-kancelare/>.

KOMPAS. *Seznam firem podnikajících v cestovním ruchu.* [ONLINE] Aktualizováno 2013. [cit. 2013-06-12]. Dostupné z <http://cz.kompass.com/live/cs/g6201rcze13/volny-cas-zabava-pohostinstvi/cestovni-ruch-turistika,olomoucky-kraj-1.html#.UbfUs-fIZ1E>.

LABYRINT SVĚTA A RÁJ SRDCE. *Jan Amos Komenský.* [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://www.labyrinth.cz/cs/komensky>

LÁZNĚ SLATINICE. *Léčení a procedury.* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-25]. Dostupné z <http://www.lazneslatinice.cz/index.php/leceni-a-procedury>

MIKROREGION BYSTRÝČKA. *Mikroregion Bystřička.* [online]. © 2013 [cit. 2013-06-02]. Dostupné z <http://www.mikroregionbystricka.cz/mikroregion-bystricka/>.

MIKROREGION KONICKO. *O nás.* [online]. © 2012 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z <http://www.mikroregionkonicko.cz/o-mikroregionu/>

MIKROREGION KOSÍŘSKO. *Mikroregion Kosířsko.* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-20]. Dostupné z <http://www.kosirsko.cz/>

MIKROREGION KRÁLOVSTVÍ. *Kde nás najdete*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://www.mrkralovstvi.cz/index.php?nid=5372&lid=cs&oid=814155>

Mikroregion mezi rovinatou Hanou a nejvyššími vrcholy Jeseníků. [online]. Dostupné z <http://www.mu-mohelnice.cz/region.asp?p1=78683>. [cit. 2013-06-03]

MIKROREGION NĚMČICKO. *Mikroregion Němčicko*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01] Dostupné z <http://www.nemcicko.cz/>

MIKROREGION PLUMLOVSKO. *Mikroregion*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné

z

http://www.plumlovsko.cz/vismo/osnova.asp?id_org=555113&id_osnovy=3385&p1=3385

Mikroregion Pobečví. [online] Dostupné z <http://olomoucky.kraj.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=105072> [cit. 2013-05-01]

MIKROREGION PŘEDINA. *Mikroregion Předina*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://www.predina.cz/>

MIKROREGION UNIČOVSKO. *Mikroregion Uničovsko*. [online]. © 2006 [cit. 2013-05-25]. Dostupné z <http://unicovsko.cz/mikroregion/>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Programovací období pro rok 2007 – 2013*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Integrovaný operační program*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z [http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Integrovaný-operacní-program-\(IOP\)](http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Integrovaný-operacní-program-(IOP))

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Programy příhraniční spolupráce*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a->

cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Programy-preshranicni-spoluprace

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Program rozvoje venkova*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z [http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Program-rozvoje-venkova-\(PRV\)](http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007-2013/Program-rozvoje-venkova-(PRV))

MORAVSKÉ DIVADLO OLOMOUC. *Aktuálně z Moravského divadla*. [online] © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://www.moravskedivadlo-olomouc.cz/>.

MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC. *Jindřich Zdík*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://www.olmuart.cz/?detail=911>.

NAJISTO.CZ. *Restaurace a stravování*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z <http://najisto.centrum.cz/restaurace-a-stravovani/region/olomoucky/olomouc/namestna-hane/>

O tvarůžkách. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://www.tvaruzky.cz/O-tvaruzkach.aspx>

OLOMOUCKÝ KRAJ. *Lidový rok na Hané*. Olomouc: Marketing a reklama s.r.o. 2011. ISBN 978-80-87535-22-6 Dostupné z <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/1854/hana-100x210-6-12.pdf>

OLOMOUCKÝ KRAJ. *Mikroregion Moštěnka*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-22]. Dostupné z <http://olomoucky.kraj.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=105089>

OLOMOUCKÝ KRAJ. *Sport*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://www.kr-olomoucky.cz/sport-cl-216.html>

ONADNES.CZ. *Poklady naší kuchyně: hanácké syrečky, vdolky i škvarkové knedlíky*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01] http://ona.idnes.cz/poklady-nasi-kuchyne-hana-0yk/recepty.aspx?c=A120724_161859_recepty_job

OSOBNOSTI.CZ. *Jiří Hudler*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://zivotopis.osobnosti.cz/jiri-hudler.php>

OSOBNOSTI.CZ. *Emil Filla*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://zivotopis.osobnosti.cz/emil-filla.php>

OSOBNOSTI.CZ. *Jiří Wolker*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-06]. Dostupné z <http://www.spisovatele.cz/jiri-wolker#cv>

OSOBNOSTI.CZ. *Pavel Dostál*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://zivotopis.osobnosti.cz/pavel-dostal.php>

PALÍRNA U ZELENÉHO STROMU. *Starorežná Prostějov*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://palirna-u-zeleneho-stromu-starorezna-prostejov.trade.cz/>

PARK SPORTU HRUBÁ VODA. *Letos jsme připravili*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://www.hrubavoda.cz/cz/zima-2013>

PEREJ. TOURS. *Programy v Olomouckém kraji*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z <http://www.perej.cz/programy-v-ol-kraji/>

PRŮVODCE MIKROREGIONEM LITOVELSKO. *Haná*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-30] Dostupné z <http://www.mikroregionlitovelsko.cz/oblast/hana/>

REGION. *Mikroregion Šternbersko*. [online]. © 1999 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z <http://sternbersko.mikroregion.cz/>

REGION. *Tipy k návštěvě*. [online]. © 1999 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z <http://sternbersko.mikroregion.cz/>

REGIONÁLNÍ POTRAVINA. *Koláč hanácký*. [online]. © 2012 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z <http://eagri.cz/public/web/regionalni-potraviny/regionalni-potraviny/olomoucky-kraj/kolac-hanacky-1.html>

OLOMOUCKÝ KRAJ. *Regionální potraviny..* [online]. © 2012 [cit. 2013-06-11]. Dostupné z <http://www.kr-olomoucky.cz/clanky/dokumenty/3354/ol-kraj-11-2012-priloha.pdf>

RODINA.CZ. *Převratný objev DDAVP.* [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://www.rodina.cz/clanek6521.htm>

SIGMA. *Historie.* [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://www.sigmagroup.cz/o-firme/historie>

SKI AREÁL HLUBOČKY. *O nás.* [online]. © 2012 [cit. 2013-05-25]. Dostupné z <http://www.skiarealhlubocky.cz/cs/ski-areal/o-nas>

SKI KLADKY. *Základní informace.* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-25]. Dostupné z <http://www.lyzovanikladky.cz/informace.php>

STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Stručně o Švýcarských fondech.* [online]. © 2013 [cit. 2013-06-12]. Dostupné z <https://www.sfzp.cz/sekce/424/strucne-o-svycarskych-fondech/>

STATUTÁRNÍ MĚSTO OLOMOUC. *O městě.* [online]. © 2012 [cit. 2013-05-25]. Dostupné z <http://www.olomouc.eu/portal/aktuality>

STRACENÉ RÁJ. *Dobré deň.* [online]. © 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z <http://www.straceneraj.cz/>

Střední Morava [online]. Dostupné z <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217> [citováno 2013-04-04]

Střední Morava. [online]. © 2004 [cit. 2013-05-28]. Střední Morava. Dostupné z <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>

SVÁTKY MĚSTA OLOMOUCE. *Program.* [online] © 2013 [cit. 2013-05-018]. Dostupné z <http://www.olomouc.eu/svatky-mesta/>

TEPLICE NAD BEČVOU. *O lázních*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-05]. Dostupné z <http://www.ltnb.cz/o-laznich.html?id=3>

TURISTICKÉ REGIONU ČR. *Střední Morava*. [online]. © 2004 [cit. 2013-05-28].
Střední Morava. Dostupné z <http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>.

Vztah místních obyvatel k návštěvníkům.[online] Aktualizováno 2013. [cit 2013-03-06]
Dostupné z <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/3-vztah-mistnich-obyvatel-k-navstevnikum/>.

Seznam použitých zahraniční internetové zdroje

UNWTO. *Why tourism?* [online] © 2013 [cit. 2013-05-25]. Dostupné z <http://www2.unwto.org/en/content/why-tourism>.

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví respondentů ze skupiny místních obyvatel	57
Graf 2: Složení respondentů ve vybraných věkových kategoriích u obyvatel regionu Haná	58
Graf 3: Složení respondentů podle bydliště	58
Graf 4: Odpověď na otázku, jak místní obyvatelé hodnotí stravovací služby	59
Graf 5: Odpovědi místních obyvatel na otevřenou otázku, kdy udávali typické jídlo pro region	62
Graf 6: Názory místních obyvatel na kulturní služby v regionu	63
Graf 7: Odpovědi místních obyvatel na otázku, jaké si vybavují osobnosti v jejich regionu	66
Graf 8: Odpovědi místních obyvatel na otázku, jak hodnotí dopravní služby a infrastrukturu	67
Graf 9: částky, které by místní obyvatelé byli ochotni vložit do cestování po regionu Haná	69
Graf 10: Odpovědi místních obyvatel na otázku, jak hodnotí maloobchodní služby v regionu	70
Graf 11: Odpovědi místních obyvatel na otázku, zda jsou hrdí na to, že bydlí v regionu Haná	72
Graf 12: Odpovědi místních obyvatel na otázku, zda by byli ochotni reprezentovat svůj region navenek	74
Graf 13: Odpovědi místních obyvatel na otázku, co ve svém regionu zlepšili	76

Graf 14: Odpovědi místních obyvatel na otázku, jak hodnotí chování návštěvníků v regionu	76
Graf 15: Složení respondentů podle pohlaví	82
Graf 16: Složení respondentů u návštěvníků regionu Haná ve vybraných věkových kategoriích	82
Graf 17: Složení respondentů ve skupině návštěvníků regionu haná podle států	83
Graf 18: Složení návštěvníků regionu Haná podle doby pobytu v regionu Haná	83
Graf 19: Důvod navštívení regionu Haná	86
Graf 20: Odpovědi návštěvníků na otázku, jak hodnotí stravovací služby v regionu	89
Graf 21: Jak hodnotíte ubytovací služby v regionu	91
Graf 22: Odpovědi návštěvníků na otázku, jak návštěvníci hodnotí kulturní služby	93
Graf 23: Odpovědi návštěvníků regionu Haná na otázku, jaké osobnosti regionu znají	95
Graf. 24: Odpovědi návštěvníků na otázku co se jim vybaví, když se řekne „Hanácký folklór“	96
Graf 25: Odpovědi návštěvníků na otázku, jak hodnotí služby v turistických informačních centrech regionu.	97
Graf: 26: Odpovědi návštěvníků, na otázku jak hodnotí dopravní služby a infrastrukturu regionu	99
Graf: 27: Odpovědi návštěvníků na otázku, jak hodnotí služby maloobchodní sítě v regionu	101

Graf: 28: Odpovědi návštěvníků na otázku, jak hodnotí chování místních lidí vůči návštěvníkům	103
---	-----

Graf: 29: Odpovědi návštěvníků na otázku, zda doporučí návštěvu tohoto regionu příbuzným a známým	105
---	-----

Seznam tabulek

Tabulka 1: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí stravovací služby v regionu	60
---	----

Tabulka 2: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí stravovací služby v regionu	61
--	----

Tabulka 3: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí kulturní služby v regionu	64
---	----

Tabulka 4: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí kulturní služby v regionu	65
--	----

Tabulka 5: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí dopravní služby a infrastrukturu v regionu	68
--	----

Tabulka 6: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí dopravní služby a infrastrukturu regionu	68
---	----

Tabulka 7: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí služby maloobchodní sítě v regionu	71
--	----

Tabulka 8: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí služby maloobchodní sítě v regionu	71
---	----

Tabulka 9: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií, jak jsou hrdí na to, že bydlí v regionu Haná	73
--	----

Tabulka 10: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlavní, jak jsou hrdí na to, že bydlí v regionu Haná	73
---	----

Tabulka 11: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií, jak jsou ochotni reprezentovat region navenek	75
Tabulka 12: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle pohlaví, jak jsou ochotni reprezentovat region navenek	75
Tabulka 13: Odpovědi obyvatel regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí chování návštěvníků v regionu	78
Tabulka 14: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jaký je důvod jejich návštěvy regionu	87
Tabulka 15: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jaký je jejich důvod návštěvy regionu	88
Tabulka 16: Odpověď návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí stravovací služby v regionu	90
Tabulka 17: Odpověď návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí stravovací služby v regionu	90
Tabulka 18: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí ubytovací služby v regionu	92
Tabulka 19: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí ubytovací služby v regionu	92
Tabulka 20: Odpovědi návštěvníků regionu podle věkových kategorií, jak hodnotí kulturní služby v regionu	94
Tabulka 21: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí kulturní služby regionu	94
Tabulka 22: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí služby v turistických informačních centrech regionu	98

Tabulka 23: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí služby v turistických informačních centrech regionu	98
Tabulka 24: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí dopravní služby a infrastrukturu v regionu	100
Tabulka 25: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí dopravní služby a infrastrukturu v regionu	100
Tabulka 26: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí maloobchodní síť regionu	102
Tabulka 27: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jak hodnotí služby maloobchodní sítě regionu	102
Tabulka 28: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jak hodnotí chování místních lidí vůči návštěvníkům	104
Tabulka 29: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jako hodnotí chování místních lidí vůči návštěvníkům	104
Tabulka 30: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle věkových kategorií, jestli doporučí návštěvu regionu svým příbuzným a známým	106
Tabulka 31: Odpovědi návštěvníků regionu Haná podle pohlaví, jestli doporučí návštěvu regionu svým příbuzným a známým	

SEZNAM PŘÍLOH

Seznam příloh:

Příloha A - Obrázek Logo Rregionu Haná	I
Příloha B - Obrázek Logo regionálního produktu Haná	I
Příloha C - Obrázek Svatý Kopček poutní místo a krojovaný průvod dětí	II
Příloha D - Obrázek Lidový kroj v Příkazech u Olomouce	III
Příloha E - Obrázek Hanácký lidový kroj ve Velké Bystřici	IV
Příloha F - Obrázek Hanácky napsaná informační tabule	V
Příloha G - Obrázek Tvarůžky, sýry	VI
Příloha H - Obrázek Střední Morava – Haná	VII
Příloha I - Obrázek Hanácký kroj	VIII
Příloha J - Obrázek Hanácké koláčky	VIII
Příloha K - Obrázek Krojovaný Hanácký soubor z Velké Bystřice	IX
Příloha L – Památkové rezervace a zóny	X
Příloha M - Obrázek Logo rádia regionu Haná	XI
Příloha N - Obrázek Mapy Střední Moravy	XII
Příloha O - Obrázek Etiketa likérky v Prostějově	XIII
Příloha P - Obrázek Hanácká kyselka	XIII
Příloha Q - Obrázek Značka místa sídla Hanácké republiky	XIV
Příloha R - Obrázek Znak Hanácké republiky	XIV
Příloha S - Obrázek Svatý Hostýn (poutní místo)	XV
Příloha T - Obrázek Olomoucké tvarůžky	XVI
Příloha U - Obrázek Hanácký svatební koláč	XVII
Příloha V - Dotazník pro analýzu názorů místních obyvatel	XVII
Příloha W - Dotazník pro analýzu poptávky	XIX
Příloha X - Kraje a okresy ČR	XXII
Příloha Y – Vliv cestovního ruchu na antropogenní prostředí	XXIII
Příloha Z – Turistické oblasti České republiky	XXIV
Příloha AA – Mapa cyklostezky	XXV
Příloha AB – Seznam některých kulturních památek regionu Haná	XXVI

Příloha A - Obrázek Logo Rregionu Haná

Zdroj: M-ARK REKLAMNÍ AGENTURA. *Logotyp Region Haná*. [online]. © 2013
[cit. 2013-06-01]. Dostupné z
http://www.mark.cz/corporate/corporate_region_hana.html.

Příloha B - Obrázek Logo regionálního produktu Haná

Zdroj: 2123 DESIGN S.R.O. *Haná regionální produkt*. [online]. © 2006 [cit. 2013-05-31]. Dostupné z <http://www.2123design.cz/cs/loga-a-vizualni-styly/83/>

Příloha C - Obrázek Svatý Kopček poutní místo a krojovaný průvod dětí

Zdroj: STŘEDNÍ MORAVA SRDCE A BRÁNY DOKOŘÁN. *Folklor*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-25]. Dostupné z <http://www.strednimorava-tourism.cz/za-pamatkami-a-kulturou/folklor>

Příloha D - Obrázek Lidový kroj v Příkazech u Olomouce

Zdroj : KOSÍŘ U NÁS. *Činnost*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-20]. Dostupné z <http://www.kosir.unas.cz/?stranka=cinnost&jazyk=cz>

Příloha E - Obrázek Hanácký lidový kroj ve Velké Bystřici

Zdroj: OLOMOUCKÝ KRAJ. *Ve Velké Bystřici oslavovali tradiční lidový oděv.*

[online].

© 2013[cit. 2013-05-18]. Dostupné z <http://www.kr-olomoucky.cz/ve-velke-bystrici-o-vikendu-oslavovali-tradicni-lidovy-odev-aktuality-1852.html>

Příloha F - Obrázek Hanácky napsaná informační tabule

Zdroj: OLOMOUCKÝ KRAJ. *Na tabulích u silnic se poprvé objeví hanáctina.*

[online].

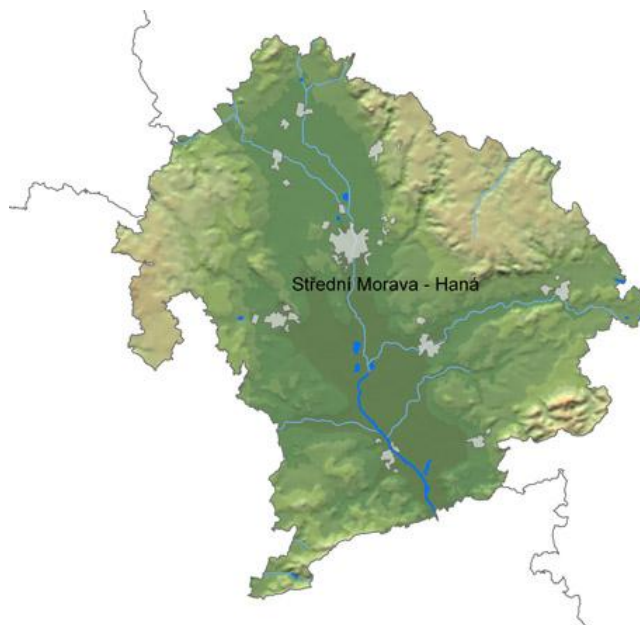
© 2013 [cit. 2013-05-18]. Dostupné z <http://www.kr-olomoucky.cz/na-tabulich-u-silnic-se-poprve-objevi-hanactina-aktuality-1390.html>

Příloha G - Obrázek Tvarůžky, sýry

Zdroj: STŘEDNÍ MORAVA SRDCE A BRÁNY DOKOŘÁN. *Gastro – Hanácká pohostinnost*. [online]. © 2009 [cit. 2013-05-22]. Dostupné z <http://www.strednimorava-tourism.cz/trasa-program/hanacka-pohostinnost>

Příloha H - Obrázek Střední Morava – Haná

Zdroj: REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS. *Střední Morava – turistický region*. [online]. © 2012 [cit.2013-06-01]. Dostupné z <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/olomoucky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/stredni-morava/>

Příloha I - Obrázek Hanácký kroj

Zdroj: OLOMOUCKÝ KRAJ. *Hanácký kroj*. [online]. © 2013 [cit. 2013-04-26].

Dostupné z <http://olomoucky.kraj.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=133392>

Příloha J - Obrázek Hanácké koláčky

Zdroj: REGIONÁLNÍ POTRAVINA. *Kláč hanácký*. [online]. © 2012 [cit. 2013-05-26].

Dostupné z <http://eagri.cz/public/web/regionalni-potraviny/regionalni-potraviny/olomoucky-kraj/kolac-hanacky-1.html>

Příloha K - Obrázek Krojovaný Hanácký soubor z Velké Bystřice

Zdroj: FOLKLÓRNÍ SDRUŽENÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Haná, národopisný soubor.*

[online]. © 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z

<http://archiv.fos.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=126348>

Příloha L – Památkové rezervace a zóny

Památkové rezervace a zóny

<i>Městské památkové rezervace</i>	<i>Olomoucko</i>	<i>Olomouc</i>
	<i>Prerovsko</i>	<i>Lipník nad Bečvou</i>
<i>Vesnické památkové rezervace</i>	<i>Olomoucko</i>	<i>Příkazy</i>
<i>Památkové zóny</i>	<i>Jesenicko</i>	<i>Javorník, Vidnava, Zlaté Hory, Rejvíz, Údolí</i>
<i>Památkové zóny</i>	<i>Olomoucko</i>	<i>Litovel, Šternberk, Uničov, Rataje, Senička</i>
<i>Památková zóna</i>	<i>Prostějovsko</i>	<i>Prostějov</i>
<i>Památková zóna</i>	<i>Prerovsko</i>	<i>Prerov, Hranice, Tovačov, Lhotka, Stará Ves, Poišťát</i>
<i>Památkové a vesnické rezervace</i>	<i>Šumpersko</i>	<i>Šumperk, Mohelnice, Branná, Štítý, Dlouhomilov, Jakubovice, Palonín</i>

Zdroj: TURISTICKÉ REGIONY ČR. *Střední Morava – Haná*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-06]. <http://www.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=113873>

Příloha M - Obrázek Logo rádia regionu Haná

Zdroj: HANÁ - NELEPŠÍ HUDEBNÍ VÝBĚR. *Loga rádia Haná*. [online]. © 2008 [cit. 2013-05-05]. Dostupné z <http://radiohana.webnode.cz/loga-radio-hana/>

Příloha N - Obrázek Mapy Střední Moravy

Zdroj: TURISTICKÉ REGIONOU ČR, STŘEDNÍ MORAVA. *Střední Morava*.
[online].

© 2004 [cit. 2013-05-06]. Dostupné z

<http://www.strednimorava.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=74217>

Příloha O - Obrázek Etiketa likérky v Prostějově

Zdroj: SOUBOR: *Vintage Absinthe Label Czech from 1911*. [Online]. © 2011 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vintage_Absinthe_Label_Czech_from_1911.j](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vintage_Absinthe_Label_Czech_from_1911.jpg)
pg

Příloha P - Obrázek Hanácká kyselka

Zdroj: BIO – INFO. *Hanácká kyselka uvedla na trh bionápoje*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://www.bio-info.cz/zpravy/hanacka-kyselka-vedla-na-trh-bionapoje-1>

Příloha Q - Obrázek Značka místa sídla Hanácké republiky

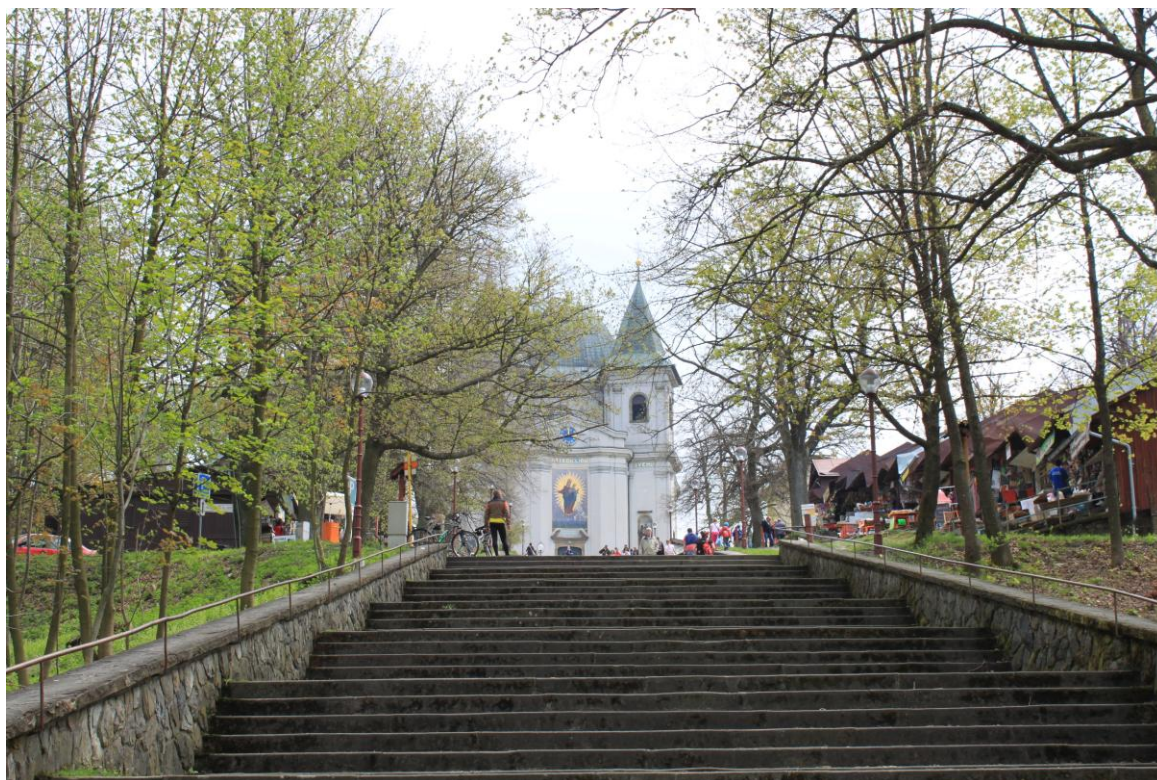
Zdroj: MEGA INFO. *Hanácká republika má přilákat více turistů.* [online]. © 2011 [cit. 2013-05-25]. Dostupné z <http://megainfo.cz/hanacka-republika-ma-prilakat-vice-turistu/>

Příloha R - Obrázek Znak Hanácké republiky

Zdroj: MEGA INGO. *Hanácká republika má přilákat více turistů.* [online]. © 2011 [cit. 2013-05-25] Dostupné z <http://megainfo.cz/hanacka-republika-ma-prilakat-vice-turistu/>

Příloha S - Obrázek Svatý Hostýn (poutní místo)

Zdroj: autor práce (vlastí šetření)

Příloha T - Obrázek Olomoucké tvarůžky

Zdroj: INFORMAČNÍ CENTRUM MOHELNICE. *Pravé loštické tvarůžky*. [online]. © 2013 [cit. 2013-05-26]. Dostupné z <http://www.ic.regionmohelnicko.cz/cil/243/>

Příloha U - Obrázek Hanácký svatební koláč

Zdroj: ALBUM FOTEK.CZ. *Hanácký svatební koláč 2007*. [online]. © 2006 [cit. 2013-05-20]. Dostupné z <http://galerie.albumfotek.cz/7957/?page=view&foto=272739>

Příloha V - Dotazník pro analýzu názorů místních obyvatel

Vážená paní, vážený pane!

Jmenuji se Rostislav Hainc. Studuji cestovní ruch na Univerzitě Jana Amose Komenského v Praze. Dovoluji si Vás poprosit o vyplnění tohoto dotazníku, kterým zjišťuji názory na služby cestovního ruchu. Výsledky dotazníku využiji při zpracování diplomové práce. Dotazník je anonymní.

1. Jak hodnotíte stravovací služby v regionu?

- a) Výborně
- b) Velmi dobře
- c) Dobře
- d) Dostatečně
- e) Nedostatečně

2. Jaké typické jídlo se Vám vybaví v souvislosti s Vaším regionem?

.....

3. Jak hodnotíte kulturní služby v regionu?

- a) Výborně
- b) Velmi dobře
- c) Dobře
- d) Dostatečně
- e) Nedostatečně

4. Jak hodnotíte dopravní služby a infrastrukturu regionu?

- a) Výborně
- b) Velmi dobře
- c) Dobře
- d) Dostatečně
- e) Nedostatečně

5. Jak hodnotíte služby maloobchodní sítě v regionu?

- a) Výborně
- b) Velmi dobře
- c) Dobře
- d) Dostatečně
- e) Nedostatečně

6. Jak hodnotíte chování návštěvníků v regionu?

- a) Výborně
- b) Velmi dobře
- c) Dobře
- d) Dostatečně
- e) Nedostatečně

7. Jakou finanční částku byste byli ochotni věnovat cestování po Vašem regionu za rok, maximální výše do 3000,- Kč?

.....

8. Které významné osobnosti Vašeho regionu znáte?

.....

9. Co byste ve Vašem regionu zlepšili?

.....

10. Jste ochotni prezentovat Váš region na venek?

- a) Ano
- b) Nevím
- c) Ne

11. Jste hrdí na to, že bydlíte v regionu Haná?

- a) Ano
- b) Je mi to jedno
- c) Ne

12. Váš věk: .....

13. Jste:

- a) Muž
- b) Žena

14. Vaše Bydliště (obec, město)

.....

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Příloha W - Dotazník pro analýzu poptávky

Vážená paní, vážený pane!

Jmenuji se Rostislav Hainc. Studuji cestovní ruch na Univerzitě Jana Amose Komenského v Praze. Dovoluji si Vás poprosit o vyplnění tohoto dotazníku, kterým zjišťuji názory na služby cestovního ruchu. Výsledky dotazníku využiji při zpracování diplomové práce. Dotazník je anonymní.

1. Jaký je důvod Vaší návštěvy tohoto regionu?
  - a) Návštěva příbuzných a známých
  - b) Služební cesta
  - c) Kulturní poznávání
  - d) Obchod/nakupování
  - e) Jiné.....

2. Jak hodnotíte ubytovací služby v regionu?
  - a) Výborně
  - b) Velmi dobře
  - c) Dobře
  - d) Dostatečně
  - e) Nedostatečně

3. Jak hodnotíte stravovací služby v regionu?
  - a) Výborně
  - b) Velmi dobře
  - c) Dobře
  - d) Dostatečně
  - e) Nedostatečně

4. Jaké typické jídlo se Vám vybaví v souvislosti s regionem Haná?
.....

5. Jak hodnotíte kulturní služby v regionu?
  - a) Výborně
  - b) Velmi dobře
  - c) Dobře
  - d) Dostatečně
  - e) Nedostatečně

6. Co se Vám vybaví, když se řekne „Hanácký folklór“?
.....
.

7. Jak hodnotíte služby v turistických informačních centrech regionu?
  - a) Výborně
  - b) Velmi dobře

- c) Dobře
- d) Dostatečně
- e) Nedostatečně

8. Jak hodnotíte dopravní služby a infrastrukturu regionu?

- a) Výborně
- b) Velmi dobře
- c) Dobře
- d) Dostatečně
- e) Nedostatečně

9. Jak hodnotíte služby maloobchodní sítě v regionu?

- a) Výborně
- b) Velmi dobře
- c) Dobře
- d) Dostatečně
- e) Nedostatečně

10. Jak hodnotíte chování místních lidí vůči návštěvníkům?

- a) Výborně
- b) Velmi dobře
- c) Dobře
- d) Dostatečně
- e) Nedostatečně

11. Které významné osobnosti tohoto regionu znáte?

.....
.....

12. Co byste v regionu zlepšili?

.....
.....

13. Doporučíte návštěvu tohoto regionu i Vaším příbuzným a známým?

- a) Ano
- b) Nevím
- c) Ne

14. Kolik dnu jste strávili v regionu Haná? .....

15. Váš věk: .....

16. Jste:

- a) Muž
- b) Žena

17. Vaše Bydliště (obec, město)

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

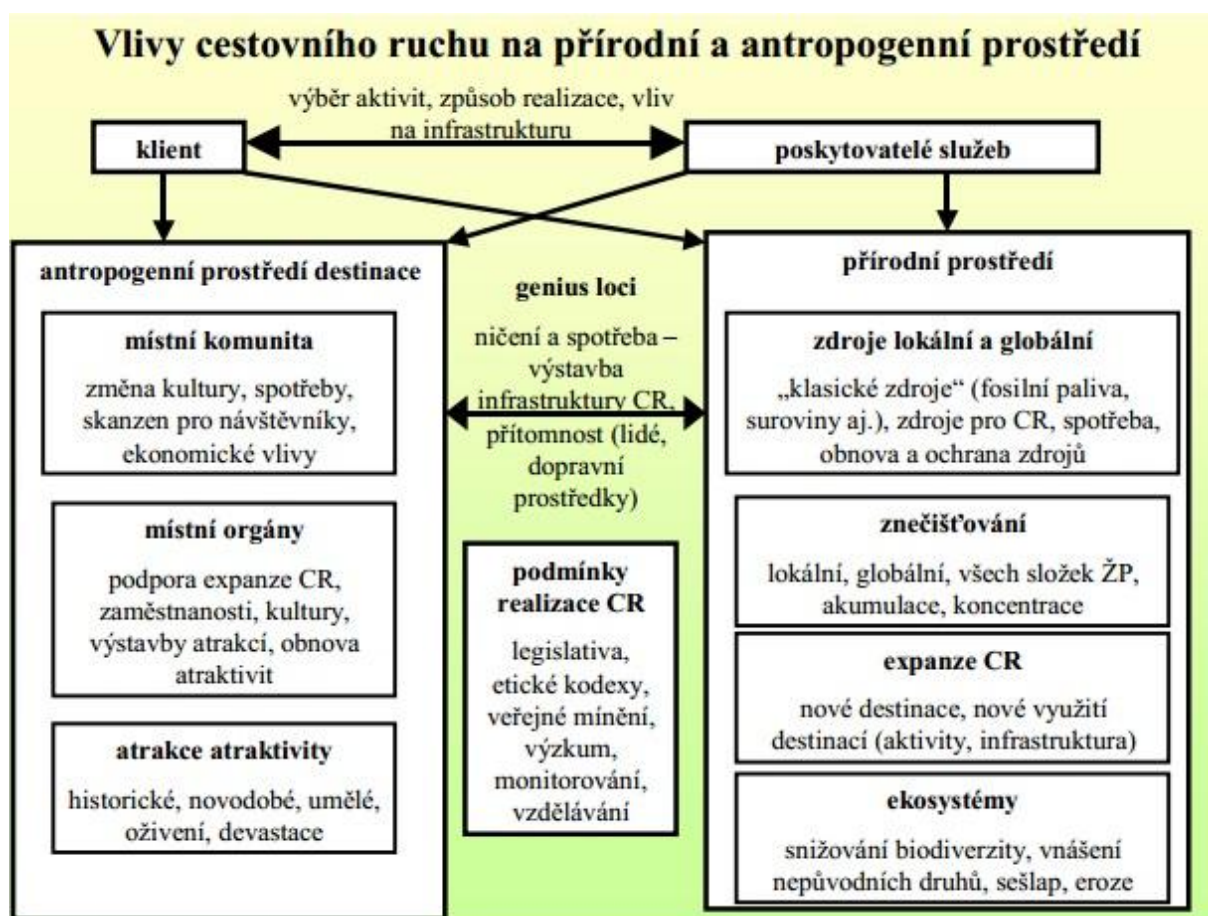
Příloha X - Kraje a okresy ČR

Kraje a okresy ČR k 1. 1. 2008
Regions and districts in the CR

Zdroj: ČSU. *Malý lexikon obcí ČR 2008*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. Dostupné z <http://notes3.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/publ/1302-08-2008>

Příloha Y – Vliv cestovního ruchu na antropogenní prostředí

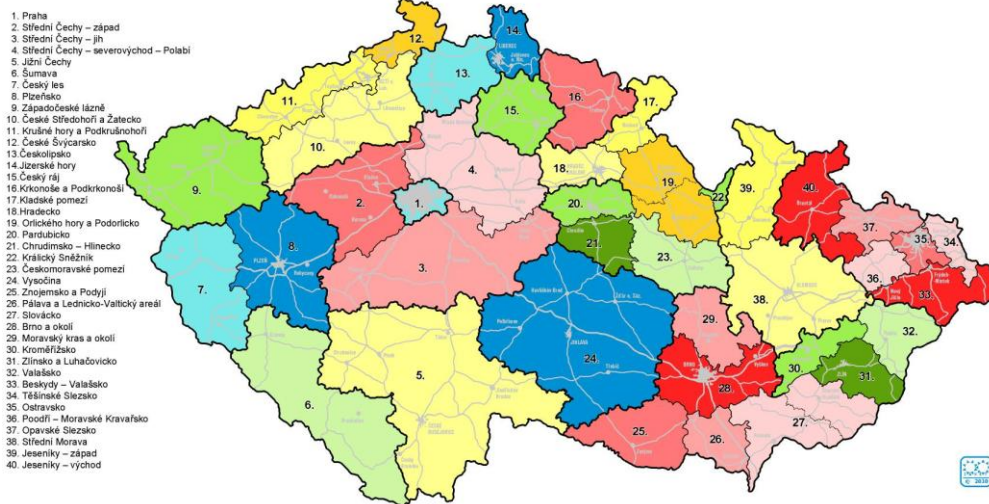
Zdroj: PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. *Vliv cestovního ruchu na přírodní a socio-kulturní prostředí, SWOT analýza. Masový a individuální masový cestovní ruch.*

Dostupný z

http://ucr.uhk.cz/documents/Vlivy_CR_na_prirodni_socio_kulturni_prostredi_Uvod/text/vlivytext.pdf

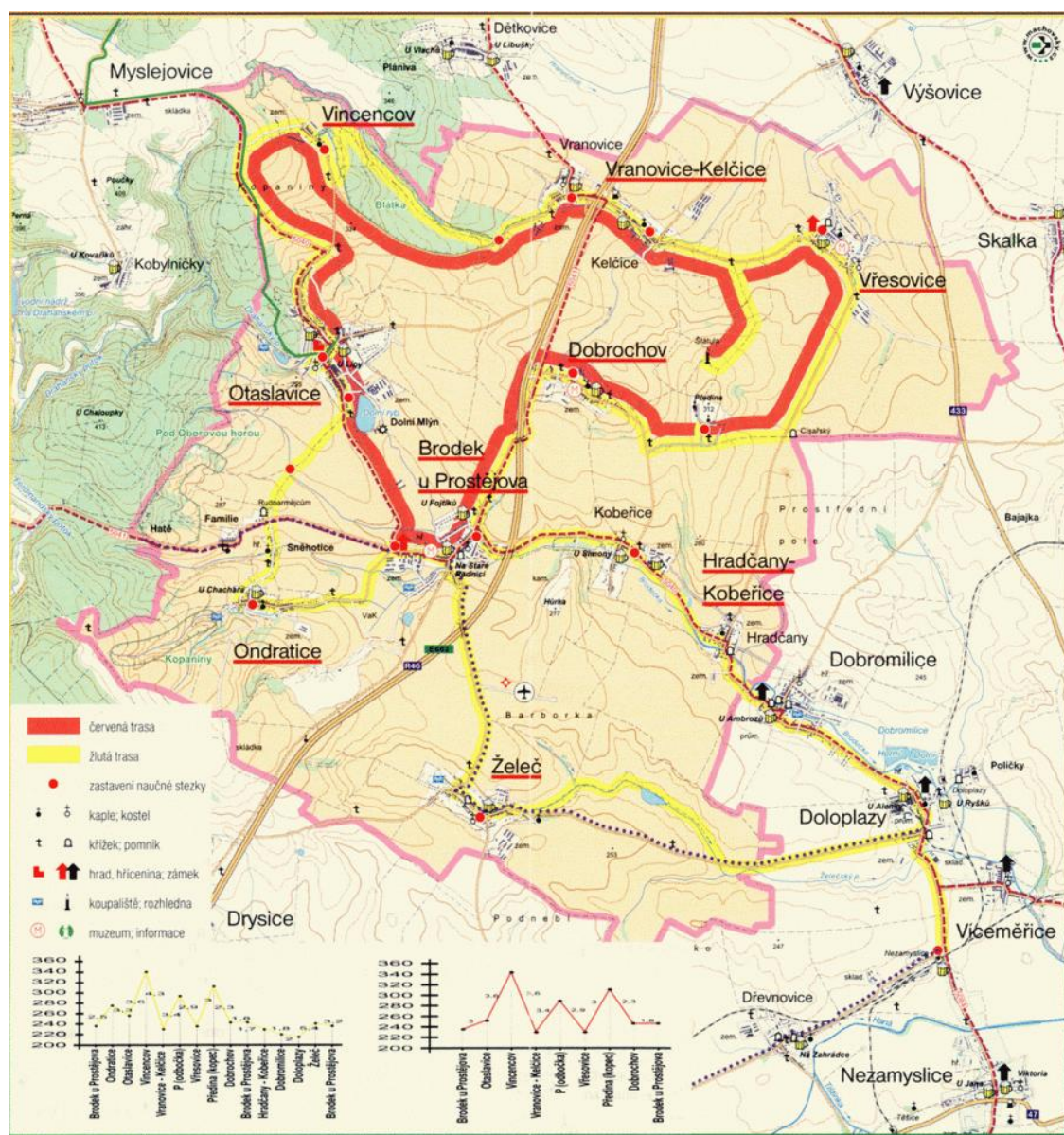
Příloha Z – Turistické oblasti České republiky

Turistické oblasti České republiky

Zdroj: CZECH TOURISM. *Mapy turistických regionů*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01]. <http://www.czechtourism.cz/regiony/mapa-turistickyx-regionu-a-oblasti/>

Příloha AA – Mapa cyklostezky

Zdroj. MIKROREGION PŘEDINA. *Atraktiviy mikroregionu Předina*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-01] <http://www.predina.cz/index.php?nid=5895&lid=cs&oid=869627>

Příloha AB – Seznam některých kulturních památek regionu Haná

Seznam některých z kulturních památek regionu Haná

Čestný sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci

Soubor barokních kašen a sloupů v Olomouci

Olomoucký hrad s kostelem sv. Václava

Kostel sv. Mořice v Olomouci

Klášterní Hradisko v Olomouci

Hrad Bouzov

Památník obětí II. světové války v Javoříčku

Hrad Šternberk

Zámek Velké Losiny

Papírna Velké Losiny

Zámek Jánský Vrch v Javorníku

Vodní elektrárna v Třeštině

Národní dům v Prostějově

Šternberská madona

Vila Primavesi

Zdroj: TURISTICKÉ REGIONY ČR. *Střední Morava – Haná*. [online]. © 2013 [cit. 2013-06-06]. <http://www.tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=113873>

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Rostislav Hainc

Obor. Sociální a mediální komunikace

Forma studia: kombinované studium

Název práce: Regionální rozvoj cestovního ruchu v České republice (Střední Morava – Haná) – současnost a udržitelný rozvoj

Rok 2013

Počet stran textu: 133

Celkový počet stran příloh: 27

Počet titulů českých použitých zdrojů: 19

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 69

Vedoucí práce: Doc. Ing. Lubomír Kmeco PhD.